

Naročnina znaša mesečno 35 Din, za
izposredništvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Kofarjeva ulica 5. Telefon števil.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.

Celje: Kocanova ul. 2. Telefon števil. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova ul. 84.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Ispraviteljski oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.

Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošti čez zavodih: Ljubljana
št. 11.842; Praha čisto 78.180; Wien
Nr. 105.241.

Ljubljana, 19. novembra.

Avstrijsko časopisje splošno povdarja, da bo tekoči teden odločil o usodi ustavne reforme in obenem tudi o obstoju parlamenta. Za jutri je sklican ustavni odbor avstrijskega Narodnega sveta, ki bo razpravljalo o poročilu pododseka in o pogajanjih zveznega kancelarja dr. Schobra z večinskimi strankami in socialno demokracijo. Kot dober znak velja vedno močnejša želja pri vseh resnih in zmernih elementih, da se ustavni problem ne sme rešiti s silo, marveč parlamentarnim putem. To je pa nemogoče brez kompromisa, ker se more za izpremembo ustave potrebna dvotretjinska večina doseči samo s pomočjo socialnih demokratov. Od teh je torej vsaj formalno odvisen nadaljnji potek dogodkov v Avstriji, posebno še po izjavi zveznega kancelarja, da v nobenem primeru ne namerava kreniti z zakonitega pota.

Seveda je popolnoma jasno, da doktor Schober ne more priti praznih rok pred večinske stranke. Socialisti mu morajo s popuščanjem utrditi avtoriteto, kakor mora on s svojo odločitvijo omogočiti socialni demokraciji sprejem kompromisa. Trdovitost na te ali one strani bi bila samo voda na mlin prevratnih elementov. K sreči se opaža uvidevnost tako pri vodni koaliciji kot pri opoziciji in poslednja poročila se glase že precej optimistično. O prvotni bojovnosti in grožnjah s silo že ni več toliko slišati. Zmerno časopisje izraža prepričanje, da bo ustavna reforma prišla še pred koncem meseca pred plenarnim parlamentu ter da bo kompromisni predlog sprejet tako od vladnih strank kot od opozicije.

Že zdaj je gotovo, da bo ustavna reforma imela dokaj drugačno podoben, kakor jo je prvotno predlagala vlada. Posebno velja to glede stališča Dunaja, ki ostane še naprej posebej zvezna dežela, ne pa samo mestna občina, kakor je predvideval prvotni načrt. Pač pa bodo morali pomisliti socialisti v toliko, da se za finančno poslovanje dunajske občine ustanovi nadzorna oblast. Volilni red bo izpremenjen tako, da se bo udeleževalo večinsko načelo, v posameznih volilnih okrajih, obenem na se bo za večja okrožja in za razdelitev neodvisnih mandatov zonek uveljavil čisti proroc. Kompromisno bo rešeno tudi zahtevano poačanje pravic zveznega predsednika, ki bo smel sicer izdati lastne navedbe z veljavo zakona, toda le v največji sili in proti naknadni odobritvi parlamenta. Tudi v ostalih točkah se bo našel snorazum v medsebojnih koncesijah. Tako vsaj zatrjujejo optimisti, ki jih je vedno več.

Vsi dobro misleči sosede Avstriji bodo z iskrenim zadoščenjem pozdravili, če se zveznemu kancelarju doktorju Schobru posreči premagati vse težave in s pametnim kompromisom rešiti ustavno vprašanje ter konsolidirati dokaj omajano avtoriteto oblasti. Seveda pa z izpremembo ustave, ki je domača avstrijska zadeva, še ni vse doseženo. Ostane odprto še drugo veliko vprašanje, čigar važnost presega meje avstrijske republike.

Obstoje oboroženih »samoobrambnih« formacij je v popolnem neskladu z dobojami mirovnih pogodb. Njih razpust in razorožitev je mednarodna dolžnost avstrijske vlade. Vsi činitevi, ki so pozvani, da pazijo na izvrševanje mednarodnih obveznosti in ki hočejo mir in red v srednji Evropi, opazujejo z upravičenim vznemirjenjem zlasti početje »Heimatschutz« in »Heimwehr«. Že doli časa je znano, da imajo te vojaško oborožene formacije zveze tudi izven Avstrije in da jim ne gre zgolj za osvojitve oblasti doma. Samo avstrijsko časopisje ugotavlja, da jim stoji na čelu ljudje starega režima, ki jim je končni cilj restavracija Habsburžanov. Tako delovanje Heimwehra pa resno ogrožajo ne le mir in red v Avstriji sami, marveč je tudi prav resna nevarnost za vso srednjo Evropo.

Notranja razorožitev bo prva in najnujnejša naloga, ki jo bo morala rešiti vlada dr. Schobra po izvedbi ustavne reforme. Če so že doslej bile oborožene »samoobrambene« formacije nedopustne s stališča veljavnih mednarodnih pogodb, bodo po kompromisni rešitvi ustavne reforme izgubile tudi s čisto domačega avstrijskega vidika sleherni raison d'être.

Ako bo dr. Schober rešil tudi te zadeve, potem bo po pravici sklovel kot oni veliki kancelar, ki je vrnil Avstriji domači mir, njenim sosedom pa zaupanje.

Dunaj, 19. nov. g. Razgovori o ustavnem vprašanju med vlado in večinskimi strankami in socialistično opozicijo so se v poznih večernih urah približali ugodni rešitvi. Večinske stranke so pristale na doseganje rezultate pogajanj zveznega kancelarja dr. Schobra s socialnimi demokrati. S tem je omogočeno, da bo sprejeta reforma ustave do konca novembra. Notranje politična situacija se je s tem precej olajšala. Odprto ostane le še vprašanje ustavnopravnega položaja občine Dunaj.

Bolgarija in Madžarska

Nastop prvega madžarskega poslanika v Sofiji - Vprašanje vzhodnih reparacij - Sofijske demonstracije

Sofija, 19. nov. M. Sofijski listi obširno poročajo o svečani nastopni avdienci prvega madžarskega poslanika v Sofiji Louisa Rudaya de Rudio, ki je izročil kralju Borisu svoja poverilna pisma. Avdienci je prisostvoval tudi ministrski predsednik Ljapčev. Poslanik Ruday je v svojem nagovoru na kralja povdarjal, da bo na svojem novem mestu delal za zblizanje madžarskega in bolgarskega naroda. Nedavno podpisana pogodba o miru in arbitraži med Madžarsko in Bolgarsko je dokaz zelo dobrih odnosov med obema narodoma. Kralj Boris je naglašal v svojem odgovoru, da so bila bolgarska čustva do hrabrega madžarskega naroda vedno iskrena in pristrana, ter je izrazil željo, da bi madžarski poslanik pripomogel k ojačitvi čim krepkejših prijateljskih zvez med Madžarsko in Bolgarsko.

Glasi bolgarske vlade »Slovo« povdarja povodom imenovanja madžarskega poslanika v Sofiji, da so Madžari in Bolgari žrtve zgodovine, žrtve mirovnih pogodb, ki so jima določile skupno usodo. »Zadnjih deset let, pravi »Slovo«, se Bolgarska nahaja v položaju premagane države brez pravic; izolirana je od svojih bivših prijateljev, ki so svojočasno, ko so bili prvi činitelji v balkanski politiki, posvečali veliko pozornost svojim odnosom do Bolgarske. Enako usodo deli tudi Madžarska. Skupna usoda in bratsko prelita kri na bojnem polju ustvarja vzajemne simpatije med Sofijo in Budimpešto.

Tudi vse ostali sofijski tisk pripisuje

posebno važnost imenovanju madžarskega poslanika v Sofiji, ki je prvi poslanik madžarske države v bolgarski prestolici. To dejstvo je — povdarja listi — tem važnejše, ker mora Bolgarija v važnih vprašanjih zunanje politike danes nastopati skupaj z Madžarsko.

Mišljeno je pri tem v prvi vrsti vprašanje vzhodnih reparacij, zaradi katerega sta i sofijska i budimpeška vlada prejeli ostri protestni noti od Francije in ostalih zaveznikov. Bolgarska vlada je celo inscenirala demonstracije v Sofiji proti zaveznikom in proti Jugoslaviji. Naravno je, da so demonstracije izkoristili ekstremni elementi v Bolgariji in tako je prišlo do spopada, pri katerih sta padla tudi dva dijaka. Poznavalci razmer teh demonstracij v Bolgarski ne smatrajo za resne, ker je javna tajnost, da so bile inspirirane od bolgarske vlade same z namenom, olajšati v inozemstvu položaj ministrov Molova in Burova, ki skušata v Parizu doseči za Bolgarsko čim večje ugodnosti pri plačevanju reparacij. Zato se tukaj smatra, da Jugoslavija s svoje strani zaradi teh demonstracij ne bo podvela nikake demarše, kakor so storili poslaniki Anglije, Italije in Francije.

Intervencija velesil v Sofiji

Sofija, 19. novembra. AA. Poslaniki Velike Britanije, Francije in Italije so danes posetili predsednika bolgarske vlade Ljapčeva in zahtevali pojasnila o večerajšnjih dogodkih v Sofiji.

Trije važni gospodarski zakoni

Ustanovitev zavoda za pospeševanje zunanje trgovine — Kontrola nad kmetijskimi izvoznimi produkti — Trgovina z mamili

Beograd, 19. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra trgovine in industrije in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal zakon o ustanovitvi zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Zakon določa med drugim:

Pri ministru trgovine in industrije se osnuje »Zavod za pospeševanje zunanje trgovine« ki bo skrbel predvsem za naš izvoz. Zavod bo zbiral informatsko gradivo o gospodarskih razmerah v Jugoslaviji, o gospodarski zakonodaji, o mednarodnih pogodbah, gospodarskega značaja, o carinskih in prometnih tarifah itd. Enako pa bo zbiral tudi informatske podatke o gospodarskih razmerah v tujih državah, ki imajo trgovinske zveze z Jugoslavijo; vodil bo statistiko našega in tujega izvoza in uvoza. O vsem tem bo informiral domače in tuje gospodarske kroge. Posredoval bo med jugoslovenskimi gospodarskimi institucijami in našimi predstavništvi v inozemstvu, skrbel za pronačanje brošure, filme, članke in predavanja doma in v inozemstvu, izdal list o našem gospodarstvu, zlasti o pogojih izvoza, ustanovil doma in v tujini vzorne muzeje naših proizvodov, pobiral nesolodno trgovino z inozemstvom, organiziral naše udeleževanje na tujih razstavah itd.

Zavod bo v stalnem stiku z našimi diplomatskimi, konzularnimi in trgovskimi predstavništvi, lahko pa bo tudi sam pošiljal strokovnjake v inozemstvo. Državna in samoupravna oblasta gospodarske zbornice in druge gospodarske korporacije morajo zavodu poslati vsa zahtevana poročila in vse svoje publikacije gospodarskega značaja. Zavod pa tudi sami prejemajo od zavoda njegova poročila brezplačno. A tudi privatnikom bo dajal zavod informacije brez odškodnine in brez vsake takse.

Zavod bo stal pod vodstvom načelnika oddelka za zunanjo politiko, neposrednega šefa pa bo imenoval minister trgovine. Ta bo dodelil zavodu iz svojega resora tudi potrebno uradništvo in imenoval eventualno tudi privatne strokovnjake za posredne uradnike. Ako se bo pokazala potreba, bo minister imenoval zavodu še poseben posevni odbor.

Trgovski transakciji kakršnekoli vrste zavod ne sme upravljaliti.

Za vzdrževanje zavoda bo poskrbljeno v državnem proračunu. Za tekoče proračunske leto se lahko porabi do 100.000 din. določen v partiji 808 budžeta izdatkov ministrstva za trgovino in industrijo.

Zakon dobi obvezno moč s objavo v »Službenih Novinah«.

Beograd, 19. novembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra poljedelstva in ministrstva trgovine in industrije ter po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal in proglasil zakon o nadzorstvu poljedelskih pridelkov, namenjenih izvozu. Zakon se glasi:

§ 1. Minister trgovine in industrije lahko, v sozglasju z ministrom poljedelstva in po zaslišanju gospodarskih zbornic, glavnega združenja saveza ter glavnih zainteresiranih združenj izvoznikov in poljedelcev predloži z uredbami, pravilniki in naredbami: 1. pogoje o kakovosti in pakiranju, pod katerimi se posamezni poljedelski pridelki in njihovi izdelki (preradiatvini)

smejo izvažati iz države; 2. po potrebi za posamezne pridelke tudi čas spravljania in način predelave; 3. nadzorstvene ukrepe, ki jamčijo za izvrševanje teh predpisov.

§ 2. Pooblastilo v § 1. velja za žitarice, sadje in zelenjavo, sveže in predelano, hmelj, konoplje, lan, breskve, papirko in druge pridelke in njihove izdelke, ako nastane na predlog poljedelskih organizacij (§ 1.) potreba nadzorstva pri izvozu.

§ 3. Nadzorstvo, ki je določeno v § 1., bodo opravljali kontrolni organi, ki jih bodo odredili pristojni bani po zaslišanju gospodarskih zbornic. Kontrolni organi so lahko komisarij komisije ali zavodi po posebnih izdihkih in obsegu poslov, ki so določeni pod nadzorstvom.

§ 4. Pritožbe proti odredbam kontrolnih organov se smejo vlagati v roku 3 dni pri organu, ki ga bo določil minister trgovine in industrije v sporazumu z ministrom poljedelstva v zmislu posebnih pravilnikov.

§ 5. Nadzorstveni organi so v zmislu tega zakona pri izvrševanju svojih dolžnosti javni uslužbenci. Za svoje delo odgovarjajo državi in se kaznujejo za brezvestnost ali nepravilnost z denarno kaznijo do 1000 Din, če pa so državni uradniki, po disciplinskih predpisih, ako denarje ni kaznivo po določbah kazenskega zakonika. Nadzorstveni organi morajo prilagiti pristojnemu obsegu pravnomočnega obsevu tako, ko izvedo za delanje, ki je po teh zakonih predpisih kaznivo.

§ 6. Kdor sproti pred določenim časom pridelke ali se pri predelavi ter pakiranju poslužuje nedovoljenih sredstev, kakor tudi osebe, ki izvažajo ali poskušajo izvoziti posamezne pridelke na način, ki ne odgovarja odredbam § 1. tega zakona, ter na tej postavi izdanih uredb, pravilnikov ali naredb, se kaznujejo z največjo kaznijo do 50.000 Din. Kazen izreka obsojilno oblastvo prve stopnje na ovađbo državnih, samoupravnih ali posebnih nadzorstvenih organov (§ 3.). Ako je oseba storila delanje za tu račun, se kaznuje vrhu tega z denarno kaznijo tudi fizična ali pravna oseba, za katero je delala.

§ 7. Ako denarne kazni odredene po §§ 5. in 6. tega zakona ni moči s urisilno izvršitvijo iztirjati, se pretvori v zaporno kaznjo po veljavnih zakonskih odredbah. Kazni, izrečene po odredbi drugega odstavka § 6. tega zakona, ni moči pretvoriti v zaporno.

§ 8. Od dne priobčitve v »Službenih novinah« do uveljavitve uredb, pravilnikov in naredb za izvoz posameznih pridelkov, ki jih bo predpisal minister trgovine in industrije v sporazumu z ministrom poljedelstva, morajo poteči najmanj 3 meseci.

§ 10. Ta zakon stoji v veljavo in dobi obvezno moč, ko bo priobčena v »Službenih novinah«.

Zakon o prometu z narkotili

Beograd, 19. novembra. AA. Kralj je podpisal zakon o prometu in nadzorstvu nad narkotili (drožami in strupi). Zakon obsega posebne odredbe glede sirovega opija, predelane opija, medicinskega opija, morfila, benzol-morfila, diskodil-morfila, dikodila, dilandisa, enkodona, kokainskega lista, sirovega kokaina, kokaina ergosina, indijske konoplje in hasiša. Zakon vsebuje posebne določbe o manipulaciji, prodaji ter shranjevanju teh narkotilov. Za prestopke so predvidene posebne kazni.

Rumunski odgovor na italijansko demaršo

Razlika med rumunskim in italijanskim tiskom - Italijansko kolebanje med Rumunijo in Madžarsko

Bukarešta, 19. nov. M. Italijanski poslanik na rumunskem dvoru je rumunskemu znanemu ministru izročil protestno noto zaradi pisanja rumunskega tiska. Italijanski poslanik je opozoril rumunsko vlado na pisanje rumunskega tiska, ki zadnjih par dni polemizira z italijanskim tiskom v precej ostrem tonu. Kakor doznava vaš dopisnik, je rumunski zunanji minister odgovoril italijanskemu poslaniku, da je rumunski tisk svoboden in da piše po lastni presoji, dočim se to za italijanski tisk ne more reči. Italijanski tisk napada Rumunijo, čeprav je zna-

no, da sme pisati samo to, kar se odredi od fašističnega vodstva. Italijanski poslanik v Bukarešti je tudi grajal zadržanje Male antante in je skoro postavil vprašanje, ali hoče Rumunija iti z Jugoslavijo ali Italijo. V enakem smislu pišejo tudi fašistični listi. Rumunski tisk odgovarja na to, da Italije kljub prijateljstvu z Rumunijo ničesar ni ovirala, da ne bi naktirala z rumunskim neprijateljem Madžarsko, zaradi česar vprašujejo rumunski listi Italijo, ali hoče iti z Rumunijo ali Madžarsko.

Atentat Heimwehrovcev na poslarca Wallischa

Davi so streljali trije člani Heimwehra na socialističnega poslanca Wallischa — Ogorčenje socialistov

Dunaj, 19. novembra. AA. Davi ob 1. uri je bil v Brucku na Muri izvršen atentat na socialističnega poslanca štajerskega deželnega zbora Kolomana Wallischa, ki je včeraj prisostvoval seji pokrajinskega zbora v Gradcu. Ko se je ponoči vračal v Bruck, je opazil na potu s kolodvora, da ga zasledujejo trije neznanci s heimwehrovskimi klobuki. Ravno tako je opazil, da ima eden od njih v roki revolver. Prišedši pred svojo hišo, je naglo vstopil v vežo in zaklenil vrata. Tisti hip so bili iznailjeni štirje strelji iz revolverja, ki so jih pozneje našli v vratih v zvezi s tem napadom so bili aretirani trije delavci iz okolice Brucka, vsi trije člani Heimwehra. Aretiranci so priznali, da so streljali na Wallischa, ki je prvak socialistične stranke in je 15 jul prevzel na Štajerskem vodstvo in organizacijo snovietov, zaradi česa so ga nazivale politični nasprotniki zelo nanađali. Tudi letos je bil o priliki krvavih dogodkov v Sv. Lorenzu Wallischa glavni govornik.

Gradec, 19. novembra. AA. Vnet o nesrečnem atentatu Heimwehrovcev na znanega socialističnega pravoborilca deželnega poslancu Wallischa je izzvala v krogih socialističnega delavstva silno ogorčenje. Za danes je bila obilica izredna seja narodnega vodstva socialističnega »Schutzbundes«, na kateri so zahtevali zavrniti socialistični.

negu delavstva od vodstva stranke, naj stopi takoj v stik z vlado ter izposluje od nje zagotovilo, da bo ščitila življenje in varnost državljanov pred napadi krivičnih Heimwehrovcev, ker bo sicer delavstvo prisiljeno v nasprotnem slučaju poseči po najenergičnejših protisredstvih.

Črno-žolta reakcija na pohodu

Dunaj, 19. novembra. d. Spricho razpoloženja, ki je zavladalo v Avstriji po nastopu reakcionarno navdahnjene Heimwehra, so pričeli prav ostentativno dvigati glave tudi pristaši bivše habsburške dinastije in jeli prirejati razne sestanke in zborovanja. Tako so pred nekaj dnevi zelo slovesno »avzili svoj prvi prapor v črno - žolih barvah, ki mu je kumoval Maksimilijan, sin pokojnega prestonaslednika Franca Ferdinanda. Ta je imel ob priliki razviti prapora daljši govor, v katerem je izjavil, da bi pristali legitimisti na obstoječe državno stanje, če bi bil ukinjen zakon o prepovedi povratka članov bivše vladarske rodbine. Po proslavi se je vršila spominška svečanost v počast rojstnega dne Otona, najstarejšega sina umrlega cesarja Karla.

Budimpešta, 19. novembra. s. Ob priliki današnjega 17. rojstnega dne najstarejšega sina bivšega cesarja Karla, Otona Habsburškega so se po vsej deželi vršile svečane prireditve. Na starem magistratu se je vršila svečana seja, v baziliki sv. Štefana pa svečana služba božja.

Poživiljena boljševiška propaganda v Angliji

Angleška vlada bo vztrajala na brezpogojni izpolnitvi rusko-angleške začasne pogodbe — Interpelacija o položaju v Avstriji

London, 19. novembra. o. Na seji angleške spodnje zbornice se je vršila obsežna debata o ruski propagandi proti Angliji. Na tajnika za Indijo je bilo stavljeno vprašanje, da li ima podatke o manifestu izvršnega odbora komunistične internacionale, ki poziva indijski narod, naj se upre in vrže angleško gospodstvo in kaj misli storiiti vlada, da se razširjenega tega manifesta prepreči.

Interpelantu je odgovoril Wedgwood Benn, da ni prejela vlada o tej zadevi nikakih oficijelnih poročil. Nadalje je stavil sir Austen Chamberlain vprašanje, ako je čital zunanji minister članek v uradnem glasilu sovjetske vlade »Izvestija« z dne 5. novembra, ki pravi, da dogovor z leta 1924 in protokol z dne 3. oktobra 1929 ne vsebuje nikakih določil glede omejitve delovanja kominterne.

Zunanji minister Henderson je potrdil, da je čital razne slične članke v »Izvestijah«. V smislu člena 7 protokola z dne 3. oktobra, ki je odobren od poslanske zbornice 5. novembra, je sovjetska vlada potrdila na dan, ko je njen poslanik predložil akreditivno pismo, odstavek glede propagande vsebovan v 14. členu pogodbe

iz leta 1924. Kakor sem že opetovano izjavil, je nadaljeval Henderson, je trdna volja angleške vlade, vztrajati na sklepih sporazuma, ki bo moral biti izvajan po črki in po duhu.

Nadaleje je vprašal Chamberlain Henderson, ako smatra še potrebnim imenovanje poslanikov, kljub temu, da ruska vlada povsem drugače interpretira določbe o komunistični propagandi kot angleška vlada. Henderson je nato odgovoril, da mora izvesti nalog zbornice. Če pa bo ruska vlada prelomila obveznostno pogodbo, bo angleška vlada gotovo ukrenila potrebne mere.

London, 19. novembra. d. V poslanski zbornici je vložil neki poslanec vprašanje, da li zasleduje minister zunanjih poslov Henderson položaj v Avstriji dovolj pozornost in če je bila sporočena angleškemu poslaniku na Dunaju želja angleške vlade, naj se z ozirom na nevarnost angleških interesov reši avstrijska kriza na miroljuben in ustaven način. Na to vprašanje je odgovoril zunanji minister Henderson: Naš poslanik na Dunaju pozna stališče naše vlade in lo stalno obvešča o dogodkih v Avstriji.

Velike redukcije delavstva v Avstriji

Dunaj, 19. nov. Kakor poroča »Der Abend«, je v kratkem pričakovati pri znanu Alpine Montan Gesellschaft, ki je pogosto podpirala gmohe heimwehrovce, obširnih odpustov tamkaj zaposlenih delavcev. V Eisenzeru je bilo preteklo soboto odpovedano že 500 delavcem, leto pričakujejo v prihodnjih dneh v Donawitzu, ker nima podjetje dovolj naročil. V Aumühlu je bilo od 560 delavcev odpuščenih že 130. Prav tako bodo že ta teden omejili obratovanje v Zellwitu, kjer je zaposlenih 900 delovnih moči. Vsega skupaj računajo, da bo ostalo brez kruha pri Alpine Montan Gesellschaft okoli 6000 oseb.

Posarska konferenca

Pariz, 19. nov. Francoska vlada je sedaj oficijelno vprašala nemško ali je zadovoljna, da bi pričela nemško-francoska Posarska komisija dne 21. t. m. svoje delo. Za slučaj pristanka predlaga Francija, naj bi se vršila otvoritvena seja prihodnji četrtek ob 11. dopoldne v poslopu zunanega ministrstva. Da bi bila francoska vlada priprazen vladam prodigala, naj bi se dru-

ga hasška konferenca pričela dne 3. januarja, do sedaj ni oficijelno znano. Mneni se celo, da francoska vlada ni posebno navdušena za ta termin.

Paris, 19. novembra. g. Francoosko - nemška pogajanja glede gospodarskega statuta za Posarsko ozemlje se bodo pričela 29. novembra.

Konferenca ameriških gospodarskih strokovnjakov

Washington, 19. nov. g. Predsednik Hoover je danes otvoril prvo sejo zasedanja ameriških gospodarskih zastopnikov, ki se bodo bavili s polomom na newyorški borzi. Danes so razpravljali o vlogi železnih družb. Predsednik Hoover je opozarjal na prizadevanja vlade, da pomaga gospodarstvu. V to svrhu se je znižala dohodnina ter se je zvišal proračun vlade za izvedbo večjega gradbenega programa od 175 na 243 milijonov dolarjev.

Düsseldorfski vampir

Düsseldorf, 19. novembra. AA. Policija je razpisala razoro 15.000 zlatih mark onemu, ki najde tajinstvenega morilca otrok in žena. V vsaj javnosti vlada nepopisno razburjenje zaradi naraščajočega števila žrtv brezdušnega zločinca.

Tragedija iz življenja velemestne mladine

19-letni mladenič prerezal svoji prijateljici z britvijo vrat in nato odšel mirno na ples

Pariz, 19. nov. d. V montmarterskem okraju je našel neki sofor na cesti ležati truplo 16letne deklice s prerezanim grlom. Policijska komisija je ugotovila, da je umoril mlado deklico neki 19letni mladenič, ki je bil včeraj aretiran.

Drama, ki se je odigrala med 16letno deklico Elico in 19letnim mladeničem Lucienom je povsem velemestnega značaja. Elica je bila poznana v celem okraju kot izredno lepo dekle, ki so ji dvorili mnogi oboževalci. Med njimi tudi neki starejši, zelo bogati trgovec, ki jo je vabil naj postane njegova prijateljica ter ji obljubil zato bogato nagrado. Dekle je premisljevalo o tej ponudbi in odšlo nato proti večeru na ples, kjer se je sestala s svojim prijateljem Lucienom.

Sofijska konferenca

Sofija, 19. novembra. AA. Bolgarska agencija poroča: Bolgarsko-jugoslovenska konferenca je imela danes sejo pod predsedstvom g. Rasukanova. Razpravljala je o vprašanju dvolastniških posestev in o vprašanju njihove likvidacije.

Ladjedelnica v Kraljevi

Šušak, 19. novembra. n. Iz Beograda javljajo, da je došlo z ozirom na ladjedelnicu v Kraljevi med Jadransko podunavsko banko in še nekimi drugimi interesi na eni strani ter med angleško Irow & Limited Glasgow ob sporazuma za skupno delo v ladjedelnici. Po tem dogovoru se osnuje delniška družba s kapitalom 40.000 funtov sterlingov pod imenom Jadranska ladjedelnišnica. Z deli pričnejo že takoj v zgodnji pomladi. Tako bodo mogli v bodoče graditi v lastni državi prvorazredne pomorske objekte.

Razprava

proti prof. Jovanoviću

Beograd, 19. novembra. AA. Danes dopoldne se je v državnem sodišču za zaščito države nadaljevala razprava proti Dragojlu Jovanoviću, profesorju vseučilišča, ki se brani iz prostosti. Razpravo je otvoril predsednik sodišča dr. Subotić in takoj nadal besedo obtožbenemu branitelju Dragotinu Jankoviću. Branitelj je izjavil, da obtoženi Jovanović ni komunist. Po govoru branitelja Jankovića je bilo prečitano nadaljno dokazno gradivo. Obdolženec je predsednik prekinil razpravo ter odredil, da se nadaljuje jutri ob 11 dopoldne.

Dan češkoslovaško-jugoslovenskega prijateljstva

Praga, 19. novembra. h. Z naredbom češkoslovaškega prosvetnega ministrstva so uvedeni na vseh češkoslovaških srednjih, meštanskih in strokovnih šolah »Dan češkoslovaško-jugoslovenskega prijateljstva«.

Prvič bodo slavili ta dan na jugoslovenski državi praznik dne 1. decembra. Tega dne bodo učencem eno uro predavali o jugoslovenskem narodu, o jugoslovenski zgodovini, literaturi in kulturi. Isto je sklenilo jugoslovensko prosvetno ministrstvo, da se bo vršil tak dan po jugoslovenskih šolah na češkoslovaški državi praznik dne 28. oktobra.

Iz banske službe

Beograd, 19. novembra. p. S kraljevim ukazom je imenovan za tajnika banske uprave dr. Savače banovine I-6 Vladimir Suša, tajnik banske uprave Savačke banovine.

Taks proste vloge na PAB

Beograd, 19. novembra. AA. Privilegirana agrarna banka objavlja: Vloge in prošnje, ki se vlagajo pri Privilegirani agrarni banki za posojila in podobno, niso podvržene nikakim taksam. O tem se obveščajo vsi zainteresirani.

Ivan Meštrović v Beogradu

Beograd, 19. novembra. AA. Dva sta posetila ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Mate Drinkovića gg. Ivan Meštrović in dr. Svetozar Rittig, župnik cerkve sv. Marka v Zagrebu. Zatem sta posetila še ministra za poljedelstvo dr. Otona Frangeša.

Konferenca o rudarskem zakonu

Beograd, 19. novembra. p. V generalni direkciji za rudnike v ministrstvu za šume in rudnike se je vršila konferenca o novem rudarskem zakonu. Konferenci so prisostvovali delegati raznih rudarskih ustanov in gospodarskih zbornic.

Obisk francoske mornarice

Split, 19. novembra. n. V dnevi od 10. do 13. decembra se bo mudil v naših vodah oddelek francoske mornarice, ki bo posetil med drugim Dubrovnik in Šibenik. Jadranska Straža pripravlja za to priložnost velike manifestacije jugoslovensko-francoskega prijateljstva.

Smrt pod vlakom

Beograd, 19. novembra. AA. V bližini Subotice so našli na železniških tračnicah truplo moža kakih 45 let. Komisija ni mogla ugotoviti identitete in tudi ne, ali gre za zločin ali za nesrečo, ker ni mrtvec imel pri sebi nikakih dokumentov. Truplo, ki so ga našli mogoč ob 6., je bilo prepeljav v prosekuro subotičke bolnice.

Tihotapstvo saharina

Beograd, 19. nov. p. Iz Subotice poročajo, da so organi finančne kontrole prišli na sled dobro organizirani družbi, ki je že dalje časa utihotapljala saharin in ga razpečevala po Bački in Banatu ter v severnih krajih Srbije. Saharin so prodajali njeni člani kg po 900 Din ter so ga utihotapljali iz Avstrije preko Virovitice. Velike količine saharina so zaplenili pri seljaku Obradu Stojanoviću, ki je bil vodja te družbe. Preiskava se nadaljuje z uspehom.

Hmeljski trg

Zatec, 19. novembra. h. Povpraševanje po zelenem hmelju je ostalo isto. Cene nespremenjene na 475 do 740. Zaloga na doželi znašajo še kakih 12 meterskih stovov.

Lekcija generalu Sarkotiću

Dunaj, 19. nov. AA. Nocojnjša »Die Stunde« komentira proti Jugoslaviji naperjeni uvodni članek generala Sarkotića v »Reichsposti«, in pravi, da gre stari general tako daleč, da daje celo lekcijo Jugoslaviji. List dalje veli: »Sarkotić, ki si je izbral Dunaj za svojo »pensionopolis«, trdi, da govori v imenu hrvatskega naroda. General Sarkotić kot črnožolti legitimist in oni maloštevilni monarhisti so ravno krivi tega, da se v inozemstvu širijo vzne- mirljive in škodljive vesti o Avstriji in proti njej. Mi moramo nekoliko popraviti pogreške tega tiska, ki smatra Dunaj za središče zarote, in povedati, da je mrtvec v resnici pokopan, in ne kakor dosedaj iz lastne nemarnosti dovoljavati mu politične eksperimente. Jugoslavija nam je bila dozdaj dober odjemalec naših industrijskih proizvodov, toda jugoslovanski tisk nam danes zelo zameri, ker Sarkotić in njegovi drugi mislijo, da smejo blamirati svetovno zgodovino s prekomernim ekscitiranjem.« List zaključuje, da se kolo razvoja ne more obračati nazaj, a najmanj so za to sposobni črnožolti elementi okoli »Reichspost«.

Razbojniki v Bolgariji

Sofija, 19. novembra. AA. Med Karandulovcem in Radomirjem so neznane osebe napadle železniško stražo in jo izropale. Po opravljenem razbojstvu so izginile v neznanim pravcu.

Po poročilu iz Dragomana so včeraj pri vasi Krušvo 4 oborožene osebe skušale prestopiti mejo. Tamkaj postavljena seliaška straža pa je neznance zavrnila. Pri tem je prišlo med stražo in neznanci do medsebojnega obstreljevanja. Listi smatrajo, da ni razvidno, ali gre za člane Uzunovove tolpe, ali pa za kake nove razbojnike.

V znamenju pomorske razorožitve

Rim, 19. nov. s. Na prihodnjem zasedanju italijanskega parlamenta bo stavljen predlog, ki predvideva nadaljnje zvišanje mornariškega proračuna za dobo 1930-31 in 1931-32. Vsako leto se bo proračun zvišal za 193 milijonov, ki se bodo porabili za izvedbo vojnomojnariškega gradbenega programa.

Madžari in reparacije

Budimpešta, 19. nov. g. V madžarskih političnih krogih menijo, da antanta v Budimpešti glede vprašanja ureditve reparacij ne bo podvzela nobene demarše. Na drugi haški konferenci bo Madžarska stavila naslednje zahteve: 1. do leta 1943. se Madžarski ne morejo naložiti nova plačila. 2. Člen 250 triansonske mirovne pogodbe daje Madžarski pravico do razsodiščne ureditve diferenc s sosednimi državami. 3. Madžarska stoji na stališču, ki so ga njeni zastopniki zavzeli na pariški vzhodni reparacijski konferenci. Zlasti vztraja na tem, da so njene obveznosti, ki izvirajo iz mirovnih pogodb, v zvezi z reparacijskimi plačili.

Sovjeti v borbi s stanovanjsko bedo

Moskva, 19. nov. d. Sovjeti so izdali odredbo za omejitve stanovanjske bede, ki predvideva zelo radikalne mere. V slučaju, če je kak proletarec brez stanovanja, ima brez nadaljnje pravice vreči na cesto vsakega buržuja ali pa obrtnika ter se naseliti v njegovem stanovanju.

Sestava delovne večine v berlinskem občinskem svetu

Berlin, 19. nov. d. V mestnem zastopstvu Berlina je nastala s poslednjimi volitvami taka zmešnjava glede številčnega razmerja strank, da je trenutno docela nemogoče napovedovati, kako naj se ustvari za delo sposobna večina. Socialno demokratično-komunistična večina je sicer narasla od 116 na 121 zastopnikov (celokupno zastopstvo šteje 225 mandatorov). Vendar ni niti misliti, da bi v novi mestni zbornici sodelovali socialni demokrati in komunisti v zajednici. Dosedaj je vladala na magistratu velika koalicija od socialnih demokratov tja do nemške ljudske stranke. Ta delovna skupina je skopnela pri volitvah na manjšino in bi utegnla postaviti le 112 mandatorov. Prav tako pa je nemogoča večina meštanskega bloka. Meštanske stranke bi mogle namreč postaviti samo 103 mandate napram socialnim mandatorom. Za enkrat je torej uspeh poslednjega demokratiko-komunistični opoziciji 121 mandatorov. Za enkrat je torej uspeh poslednjih volitev v berlinski občini — za delo nesposobna mestna zbornica.

Boji v Mandžuriji

London, 19. novembra. »Times« poroča iz Moskve, da so kitajske čete na mandžurski zapadni fronti porušile železniško progo v dolžini 20 mil.

Sovjetsko notranje posojilo

Moskva, 19. novembra. s. Sovjetska vlada je sklenila naeti notranje posojilo v znesku 125 milijonov rubljev za dobo pet let, računano od 1. decembra t. l. Posojilo se bo porabilo za povečanje sredstev za izgraditev industrije.

Madžari iščejo posojilo v Ameriki

Budimpešta, 19. novembra. s. »Magyar Ország« javlja, da se madžarska vlada pogaja z ameriško finančno skupino glede posojila 25 milijonov dolarjev, ki bi se porabilo za to, da se dvigne izvoz madžarskih poljedelskih pridelkov.

Kako je bil najden zagrebški diptihon

Zanimive informacije ameriškega hrvatskega lista o obisku poslanika Pitamica v v clevelandskem muzeju

Zagreb, 19. nov. n. Hrvatski list »Nas« Nada« v Clevelandu prinaša podrobnosti, kako je bil najden znani diptihon zagrebškega Kaptola. Starinska dragocenost je bila razstavljena v clevelandskem muzeju umetnin, kjer ga je našel hrvatski advokat Kordić. Dne 30. septembra je prisel v Cleveland naš poslanik dr. Pitamic in stopil s svojim spremstvom v muzej. Dr. Kordić je vodil poslanika Pitamica v takozvani oddelek Religions-room, kjer so našli diptihon v stekleni omari in pod njim zapisano »Il century from the Cathedral of Agram«. Videč da gre za umetnino iz Zagreba, se je napotil poslanik dr. Pitamic s svojimi spremljevalci k ravnatelju muzeja Withingu, ki je takoj

brzojavil svojemu agentu v Parizu, naj odide v Zagreb ter preišče vso zadevo. Agent imenovanega muzeja v Newyorku, Demot, pa je dobil nalogo, da prične raziskovati, kako je prišel ta diptihon v muzej in kdo ga je prav za prav prodal. Dragocenost je šla kakor se je ugotovilo, skozi štiri roke, predno je prispela v clevelandski muzej. Dne 7. oktobra je javil Kordiću ravnatelj muzeja, da je pripravljen vrniti diptihon. Advokat dr. Kordić je nato povabil v Cleveland našega poslanika dr. Pitamica, ki je prispel tjakaj 29. oktobra in istega dne prevzel v prisotnosti mnogih odličnih oseb znamenito umetnino iz 11. stoletja, katero bo povrnilo naše poslanstvo zagrebški zakladnici.

Novomeški občinski svet

Novo mesto, 19. novembra.

Snočnja seja mestnega zastopstva novomeškega je trajala od 17. do 20. Na dnevnem redu so bile razne prošnje in dopisi. Mariji Košir je bila dovoljena koncesija za otvoritev gostilne. Glede na prošnjo županstva občine St. Jernej za podelitev dveh novih sejmov je občinski odbor zavzel stališče, da so ti podediški sejmi v narodnogospodarskem oziru bolj kvarni nego koristni in je zato prošnjo zavrnul. V upravni odbor Mestne hranilnice sta bila izvoljena gg. Reitz in trgovec Josip Turk. V knjižniški odbor so bili po zakonu dne 21. septembra t. l. izvoljeni gg.: Fran Kastelic, gostilničar in posestnik iz Bršlina, Josip Vinčič ml., mesar in hotelir, ter Ludvik Puš, prefekt z Grma. Za namestnika je bil izvoljen gosp. Matko Kovačič, mlinar in posestnik. — V občinsko zvezo sta bila sprejeta gosp. Matevž Turk iz Smihela — Stonič in Marija Janežič iz Toplice. — Prošnji Simona Tomiča in tovarišev za kanalizacijo se je ugodilo pod gotovimi pogoji. Sresko načelstvo želi, da bi mestna občina prispevala k izdatkom za tlakovanje mostiča poleg železniškega mostu. Občinski odbor je ugotovil, da ima skrbeti le za manjša popravila in je zato odklonil prispevek. — Glede na dopis sreskega načelstva glede preložitve sejmišča je občinski odbor ugotovil, da je še podal o tem svojo izjavo, da predlogu ne more ugoditi dokler ne dobi primernega drugega prostora. — Glede na dopis istega občestva za postavitve občinske tehnične si je občinski odbor pridržal sam tozadevno pravico. — Predlogu direktorije državne železnice za odkup nekaj parcel je bilo ugodeno. Proda se m² po 4 Din. — Tudi prošnji SK Elana je bilo ugodeno in se bo uredilo zimsko drsališče na Loku.

Schoberjeva izjava o ustavni reformi

Pariz, 19. novembra. Zvezni kancelar dr. Schober je dal dunajskemu dopisniku »Petit Parisien« daljšo izjavo, v kateri izjavlja med drugim: »Trenutno smatram, da je uspeh parlamentarnih pogajanj o ustavni reformi zagotovljen. Novi osnutek ne vsebuje ničesar kar bi ne bilo združljivo z načeli prave demokracije. Nekatere določbe ustavne osnutke so na Češkoslovaškem in v Nemčiji že uveljavljene, druge pa so povzete iz švicarske ustave. Z ustavno reformo vlada ne zasleduje drugega cilja kot konsolidacijo reda v Avstriji in ojačanje državne avtoritete. Zahrbnih idel se v reformi ne sme iskati, predvsem pa ne takih, ki bi ne bile združljive z demokracijo republiko.

Na vprašanje glede notranje razorožitve je izjavil kancelar, da je treba najprej zagotoviti reformo in očitati državno avtoriteto, nakar bo sledilo ostalo. Njegovo nazorje je bilo vedno, da smejo nositi orožje samo armada, orožništvo in policija. Razna društva, ki rada nosijo uniformo, niso sama po sebi nevarna s pogledom, da so neoborožena.

Razkroj v vrstah francoskih desničarjev

Pariz, 19. novembra. O krizi v Marinovi desničarski parlamentarni frakciji, o kateri smo že poročali, pripominja »Echo de Paris« da ima Marin v frakciji samo še neznanostno večino. Njegovi prijatelji so mu priporočali, naj začasno odstopi od predsedstva frakcije, vendar pa Marin tega noče storiti ter se oklepa svojega mesta in skuša premostiti vse težave s tem, da frakcija ne skliče več na sejo.

Položaj je od dneva do dneva slabši. Dva poslanca sta že izstopila iz frakcije, dožim je 10 drugih prijavilo svojo izstop in se 30 nadaljnjih bavi s mislijo, da bi ustanovili novo frakcijo.

Komunistična zarota v Južni Afriki

Capetown, 19. novembra. Glasom uradnega poročila, je vlada odkrila široko razpredeno komunistično organizacijo, ki je hotela izzvati oborožen upor proti obstoječemu stanju. Policija je odredila zadnje dni v vsej Južni Afriki obsežne preiskave, ki so odkrile dokaj zarotniškega materiala. Na podlagi tega je bila odrejena aretacija velike množice oseb. V nedeljo je bilo aretiranih v Durbanu in okolici 700 oseb. Aretacije se nadaljujejo.

Voldemaras postane zopet profesor

Varšava, 19. novembra. s. Po vesteh iz Rige se namerava bivši litovski ministrski predsednik, Voldemaras habilitirati na univerzi v Vilni kot profesor zgodovine. Senat univerze v Vilni o tem še ni sklepal. Varšavski listi pravijo, da ne bo poljska vlada delala nobenih težkoč pri naselitvi Voldemarasa na poljskem ozemlju.

Smrt ameriškega vojnega ministra

Washington, 19. novembra. s. Državni tajnik za vojsko Ogoode, ki je bil 18. t. m. operiran na sklepku, je umrl.

„Vodnikova pratika“

Letošnja »Vodnikova pratika« ima za razliko od prejšnjih letnikov to novost, da ji je dodala 8 strani ilustracij, ki te napolnijo razvesele z uspešnimi posnetki karakterističnih motivov iz dvajsetih mesecev, nato pa ti pokažejo nekatere najbolj pomembne letošnje dogodke na Slovenskem. Ko smo že začeli pri ilustrativni platni, naj omenimo, da je tudi med besedilom vse polno dobrih slik ki že same dajo to »Vodnikovo pratiko« lepo vrednost in prikolno obliko.

Vsebinot odpirajo krepka »Zdravica za novo leto« pesnika Alojza Gradnika. Nato se vrsti dolet niz članov z zanimivo in pestro vsebino. Dr. I. Lah v članku ob 120-letnici »Ilirije oživljene« prijetno pripoveduje, kako je naš oter Balant sodil in pisal o Napoleonu in o zgodnjih tistecah naša. Sledi topel nekrolog nepozabnemu voditelju dr. Zeriavju. Naš mladi antropolog dr. Božo Škerif daje čitatelju navodila, kako naj spozna svojo raso. Članek vseuč. rektorja dr. M. Dolenca »Kaj prinaša novi kazenski zakon« bo prečital vsakdo z velikim pridom: učeni strokovnjaki se poludno opisa, kakšne izpremembe prinaša novi kazenski zakon ki stoji v veljavo s 1. januarjem 1930. Prirodoslovec M. Prezel je prispeval zanimiv članek »Romantična kemije«, ki mu je sosed spominski članek o tragični žrtvi severnega tečaja Roldu Amundsen. V večno lepo prirodo vodi čitatelja n. n. ljubitelj Vladimir Kapus s kramljanjem »Kadar gozd ozeleni...« O prehlajenju ki je lajku tolikokrat na uših, pripoveduje zdravnik dr. Ivo Pirce: kaj priporočljivo berilo za stari in mlado. Stanko Trček seznanja čitatelja s telovadbo starih Grkov. M. P. na je našel poglavje o strupih. Kaj je knjižica in ali kaže čitati pesmi in povesti, našdeš v članku pisatelja M. Jarca »Proč. človek s knjižami« ki bi ga toplo položili na srce vsem slovenskim filistrom. Da ne odijemo preveč prostora drugim informacijam na tej strani, posaitmo z naštevanjem. M. Kafol uvaža v prakso cenjenje sadnega drevia. Julij Nardin pripoveduje v vrtnici, azr A. Jamnik o slovenskem gospodarstvu in konjunkturah v kmetilstvu. S. Santel o slov. narodnem ornamentu. Dr. P. Breznik o Bretaniji. F. Zagar o novih davkih inz. Stofla o traktorju v poljedelstvu. Vera Dostalova o Janezu Trdinu in njegovih Gorancih. D. Volavšek o našednjih. A. D. o doživljajih afriškega lovca itd. Potem imajo svoji kotiček mladi čitatelji, za družbinim Vestnikom pa selmaril. Semo ob sebi se sme da so običajne kole-darske neizgovornosti popolne. Skratka: knjižko, ki v polni meri ustreza vsakemu namenu in ki se mora vsakomur priljubiti. Uredil jo je tudi letos književnik dr. Pavel Karlin.

Pogreb g. Matije Dolničarja

Moška in ženska podružnica CMD za šentpetrski okraj sporoča svojemu članstvu tužno vest, da nas je za vedno zapustil dolgoletni predsednik odbornik in član omenjenih podružnic g. Matija Dolničar. Vabimo članstvo, da spremi pokojnika na zadnji poti k večnemu počitku. Zbirališče danes ob 15. pred hišo žalosti na Sv. Petra cesti št. 66 odkoder se bo vršil pogreb in ne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu, kakor je bilo prvotno naznanjeno v nekaterih posmrtnih naznanilih.

Prodiranje italijanskega kapitala na Balkan

Atene, 19. novembra. AA. Bivši italijanski finančni minister Volpi se je sestal z grškim zunanjim ministrom Mihalakopulosom in grškim ministrom prometa in jima obrazložil, kolike koristi bi bilo za Grčijo, če bi se izkoristile vse vodne sile v državi in predložil v imenu nekega grško-italijanskega podjetja načrt za eksploatacijo vodnih sil Tumlalije.

Telegrafska konvencija med Italijo in Vatikanom

Rim, 19. novembra. AA. Guverner Sforzini in italijanski poslanik v Vatikanu De Vecchi sta danes podpisala telegrafsko konvencijo med Italijo in Vatikanom mestom.

Boljševiki zapirajo spet nemške inženjerje

Berlin, 19. novembra. AA. Sovjetska oblastva so zaprla na Kavkazu 15 nemških inženjerjev in strokovnjakov, zaposlenih v tamošnjih tovarnah za predelovanje rude.

Mussolini poseti papeža

Rim, 19. novembra. g. Papež bo v kratkem sprejel Mussolinija v avdienci. Datum te avdi-ence še ni določen.

Eksplozija raznesla ladjo

Anvers, 19. novembra. Ko so včeraj popravljali delavci prazne tanke neke ladje za prevažanje petroleja, se je pripetila nenadoma silna eksplozija. Predno je bila mogoče misliti na kakšno reševalna dela in ugotavljanje vzrokov nesreče, se je ladja prelomila na dvoje in izginila pod morskno gladino. Dva delavca sta bila ubita, po-grešajo pa še troje drugih.

Naši kraji in ljudje

Sokolski praznik

Slovenjgradec, 18. novembra.

Včeraj je slavilo naše Sokolsko društvo desetletnico obstoja z akademijo in delno otvoritvijo sokolskega doma. Ne z besedami, s telovadbo v novozgrajeni obmojni trdnjavi, namenjeni v enaki meri telesni in duševni vzgoji članstva, je hotelo mlado društvo proslaviti prvo pomembnejšo obletnico. Kar pa je doseglo, je več, nego je hotelo.

Se v soboto ponoči in v nedeljo jutraj je odmevala za naše razmere velika dvorana udarcev zidarskih in tesarskih kladivov. Kljub temu pa, da življenje ni praznik, ampak delaven dan, je isti dan popoldne odmevala ista dvorana, bodoča domena resnega sokolskega dela, navdušenja, strunnega nastopanja telovadnih vrst, godbe, veselja in bratstva. Bratstva, pravega bratstva.

Nameravana skromna slavnostna akademija se je spontano razvila v navdušeno, mogočno sokolsko manifestacijo.

Savinjski vlak je pripeljal odposlanca starešinstva JSS, brata E. Gangla in inž. Poženela, popoldanski »dravograjčan« pa nas je prijetno presenetil z nepričakovano množico bratov in sester iz Maribora in Koroškega sokolskega okrožja. Po prihodu vlaka je bila dvorana (16 : 10 : 7) z galerijo (10 : 3,5) nabito polna. Ko je »Drava« iz Maribora odigrala sokolsko koračnico, je povedal starosta br. dr. Železnikar desetletno zgodovino našega sokolskega društva. Kdor pozna Slovenjgradec danes, a za ni poznal pred 10. leti, iz njegovega govora, zgoščenega in strogo stvarnega, brez običajnih olepšavanih in povdarjenih osebnih zaslug, ni mogel spoznati vsega, desetletnega društvenega dela. Zakaj? Sokolski dom, dvorana, oder, izdeležano članstvo in sokolsko vzgojena deca je le del uspehov. Drugo, za poznavalca razmer zamimivo polovico uspehov vsebuje društvena kronika.

Koncem tega uvodnega predavanja je starosta br. dr. Železnikar pozdravil zastopnike br. društev, žup in drugih korporacij, med njimi: odposlanca JSS, starosta E. Gangla in preds. savezn. gradbenega odseka inž. Poženela, starosta mariborske sokolske župe br. dr. M. Kovačiča, polkovnika z. Kostiča iz Celja, občinski odbor z županom dr. Bračkovcem na čelu in vzorno telovadno vrsto mariborskega Sokolskega društva, ki je s svojim sodelovanjem stonlevala uspeh prireditve v telničnem oziru do viška. Prečital je tudi pesmi in brzojavne čestitke bratov, ki so istočasno podprli naš sokolski dom s kamni po več sto dinarjev.

Glede izvedbe telovadnih točk ponavljam, kar sem čul od strokovnjaka. Moška deca, nižji in višji oddelki ženske deca, članice in člani so izvršili težke naloge skoraj brezhibno. Glede nastopov mariborske vzorne vrste opozarjam na strokovniško poročilo v slavnostni številki »Sokolskega Glasnika«.

Z iskrenim, pravega, odkritosrčnega jugoslovenskega nacionalnega duha prečim govorom je v imenu korporativno navzočega obč. odbora čestital društvu k desetletnici in delni otvoritvi sokolskega doma župan g. dr. Bračkovčič, ki je kot gost mestne občine pred desetimi leti po zdravlju tudi prve, nacionalno vroča slovenjgraška tla osvajalo sokolske vrste. Da bo slika splošnega navdušenja popolnejša, pripominjam, da so se slavnosti udeležili obč. odborniki vseh bivših političnih strank. Vsi priznavajo uspeh društva, ki je postavil v mestu najlepše javno poslopje.

Po končanem telovadnem sporedu je izpregovoril starosta JSS br. E. Gangl. Njegove iskrene, do dna vsake jugoslovenske čuteče duše segajoče besede bodo ostale vklesane v srcih vseh navzočih.

Po naročilu Društva sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je pozdravil naše delo slovenske domovine znani narodni borec, brat Prekorski iz Celja. Tudi on je kumoval pred desetimi leti rolenemu društvu. Saj se je vršila pripravljalna narodna slavnost pod okriljem CMD, ki je v pravem trenutku spoznala, da je v izrednih časih in nacionalno izredno izpostavljenih krajih poleg mirno, a smoteno delujočih šolske družbe potrebna tudi borbeno organizacija, kakršna je sokolska.

Kakor nastopajoči oddelki so želi burno odobravanje tudi vsi govorniki. Po zaključnem sporedu se je razvila v novi sokolski dvorani bratska in nadvse dostojna zabava.

Koristne zabave na deželi

Zagorje, 19. novembra.

Po mestih in večjih krajih služijo prebivalstvu v zabavo razne veselice, gledališke predstave, kino, koncerti, sport itd. Po naših vaseh pa vsega tega ni in ko si vaščani iščejo razvedrila, pridejo tudi na dobre ideje.

Kakor smo že poročali, so kmetje Kanderske občine priredili letos tekmo koscev. Ta tekma je bila zelo zanimiva in je privabila veliko gledalcev.

Podoben primer dobre zabave so imeli tudi zadnje nedelje v Kandersah. Ta prireditve je pokazala lep napredek gospodarstva. Posestnik Ambrož je imel neko parcelo, ki mu pa zaradi vlažnosti ni prišla nobenega dobička. Njegov sosed Franc Dežman, ki je znal kot dober kmetovalec, se je ponudil, da sosedovo parcelo uredi in da bo zemlja postala rodovitna. Pred pričami sta se pogodila, da prepusti Ambrož sosedu za dobo 5 let brezplačno v uporabo urejeno zemljišče. Dežman je pričel takoj z regulacijo parcele. Ko je zemljišče dovolj izsušil, je začel saditi na njem pesa. Z drugimi vaščani, ki so skeptično gledali njegovo početje, je sklenil stave, da bo rasla na zemljišču tako dobra pesa, da bodo tehtali posamezni sadeži 8 do 10 kg. Za končni rok stave je bila določena zadnja nedelja in vsi, ki so staviili, ostali pa iz radovednosti, so se zbrali na njivi ter pridno ruvali pesa.

Vse stave je dobil Dežman, kajti pesa je neverjetno dobro obrodila. Več komadov je tehtalo po 8 do 10 kg. Vaščani, ki so stave izgubili, se niso niti malo jezili. Čudilo so se nepričakovanemu uspehu in pomnosti so bili na svojega pametnega tovariša. Zvečer so se zbrali v vaški gostilni ter se pomenkovali o gospodarskih zadevah v najlepši slogi in medsebojnem spoštovanju.

600 letnica Kočevja in drugo

Kočevje, 19. novembra.

Kočevarji se že pridno pripravljajo na svečano proslavo 600-letnice kočevsko-nemških kokaistov na slovenskih tleh. Poročali smo že o sestanku, ki so ga imeli vsi kočevski intelektualci 17. oktobra. Ta zbor je izvolil odbor, ki mu je poverjena vsa priprava svečanosti, na katere, kakor upajo, pridejo tudi zastopniki iz Nemčije in Avstrije. Obenem bo to najlepša prilika za one Kočevjarje, ki so šli s trebuhom za kruhom in se razkropili po vsem svetu, da zopet obiščejo svojo domovino. Pripravljali odbor za to proslavo se je konstituiral takole: predsednik dr. Arko Hans, advokat; podpredsednik okrožni zdravnik dr. Röthel Georg, tatnika tiskar g. Hribar Franc in uradnik g. Šober Eduard; blagajnika sta g. Wolf Viljem in Krauland Aloiz.

Spored proslave, ki se bo vršila od 1. do 4. avgusta 1930, bo približno naslednji: 1. avgusta ob 21. bakljada in svečana razsvetliava mesta, 2. avgusta ob 20. pozdravni večer, 3. avgusta ob 6. jutraj budnica, ob 10. božja služba na prostem, popoldne ob 14. spreved narodnih noš skozi mesto in nato veselica. Naslednji dan se bodo vršili izleti.

V mestni hranilnici je prišlo no novih sprememb. Na zadnji selji uprave mestne hranilnice je bil izvoljen nov odbor, kakor tudi nov ravnatelj. V predsedstvo odbora so prišli: Verderber Gustav, predsednik, Mandelc Ivan, podpredsednik, ravnatelj Pavliček Josip, člani ravnatelstva: Erker Daimund in dr. Rom Richard, kot prisodnika? župan Lončar Ivan in Rom Franc. Novo predsedstvo si je stavilo v načrt izvedbo sanacije tega mestnega denarnega zavoda.

V mestu je bila zadnje dni velika senzacija, ki je rodila pač zelo veliko smeha. Neznani zlikovci si je namreč privoščili kaj neslano šalo in čez noč zastruili kar trideset kokaš last železničarja g. B. in orožnika g. J. Zlikovci so postali pri nas že skralno prednji. Poročali smo že, kako so neko nedeljo neznan napol njeni fantalini napadli mirne nasade, hoteli izzvati pri njih pretep. Zadnji čas je, da se tu napravi red.

Cizanu Koprivščku je domala vlak povzročil dva konja, hač ko se je vračal iz Ortenke proti Kočevju. Ko je privoščil vlak, je cizan istočasno zavozil s konlema in zapravilivčkom vanj. K sreči so odnesli vsi zdravo kožo razen konja, ki ga je imel Koprivšek privezanega zadaj k vozu. Teža je vlak tako butnil, da ga je moral Koprivšek hočeš nehoče pelati h komledercu. Umrla je v Stari cerkvi (Ort) vdova Jožeta Kresse v starosti 44 let. Zapuščena sedem nedoraslih otrok. V Morzlu je umrl devetnaletni Herman Svetlič. Pobraba ga je letika.

Bogat Miklavž

Če bo izbiral zimske suknje, obleke, konfekcije, pletnine, trikotažo, dalje krasne športne čepice, perilo, klobuke in druge oblačilne potrebščine

v veliki in ceni izberbi pri trvdki
ANTON PRESKER

Ljubljana — Sv. Petra cesta št. 14.

Pomanjkanje šolskih prostorov

Hrastnik, 18. novembra.

V nedejškem članku iz Trbovelj je navedeno, da imamo v Hrastniku 18 razredov in za to se uporablja 12 učnih sob. V resnici se poučuje v 13 prostorih — v sedmih na deški in v šestih na dekliški šoli. Pa kakšni so ti razredi? Na deški šoli sta dva razreda v podpriliku, rekli bi v kleti. Oba temna, nizka in vlažna. Ob oblačnih dneh, mora skoraj ves dan goreti luč. Nič boljše nista na dekliški šoli razreda v bivšem nemškem vrtcu. Tako tudi ne odgovarjajo predpisom štirje razredi v bivši nemški, sedanjih dekliški šoli. Ta šola stoji prav blizu ceste, ter moti v njej pouk ropot s ceste. Poleti morajo biti okna proti cesti zaprta zaradi cestnega prahu. Pa tudi temni so ti razredi. Uverjeni smo, da bi pred 27 leti takratna avstrijska komisija ne dala stavnega dovoljenja, če bi se ne šlo za nemško šolo.

Prav ima sedanjí naš šolski odbor, da hoče to šolsko poslopje izpremeniti v stanovanjsko hišo za učitelstvo. Torej imamo v Hrastniku za 18 razredov pravzaprav samo 5 učnih sob, ki odgovarjajo šolskim predpisom. Sedaj pa naj še kdo reče, da ni potrebna nova šola v Hrastniku. V načrtu nove šole je predvidenih 12 razredov, plus 5 razredov v sedanjih deški

šoli, le šele 17 razredov. Torej manjka še en razred za osnovno šolo in najmanj še dva prostora za šolski vrtec. To je torej jasna slika o našem »šolskem vrašljanju«.

Samo še danes

4. 1/2, 1/2, 1/2, 1/2

Modri demant

Conrad Nagel — Lena Malena

Film velikih senzacij in ljubavne strasti.

Td. 2124 **Elitni kino Matica**

Delitev novomeškega učiteljskega društva

V soboto 9. t. m. je imelo novomeško učiteljsko društvo svoj redni letni občni zbor, na katerem je na predsednikov predlog soglasno sklenilo, da se radi preobsežnosti teritorja, kar je smoteno društveno delo le zaviralo in otežkočevalo, deli, ter tako pomore sebi in stanovskemu združenju.

Od svoje ustanovitve leta 1890, je obsegalo društvo vse ozemlje novomeškega sreza gori od Ambrusa in Suhe Krajine pa doli do Orehovice pod gorjanskim Sv. Miklavžem, tam od kočevskih hribov pa noter v mirenko dolino. Preveč je to bilo in ob najboljši volji se vsak društvenik ni mogel redno udeležiti mesečnega zborovanja. Zdaj je bilo enim, zdaj drugim predaleč, zvezano s preobilnimi stroški. In trpele je društvo in trnelo je njegovo članstvo. In to celih 39 let. Pa naj še kdo reče, da ni idealizma v učiteljskem stanu. Gore bi z njim predstavljali. Ob vsakem vremenu, v vsakem letnem času je hodil tam iz suhokrajinskih sel učitelj v Novo mesto na stanovsko zborovanje. In v deževni noči je taval skozi šume in se grizel v kolena, a vendar zadovoljen: bil je med svojimi tovariši, nabral si je energije, podkrepil si je voljo do dela in to ga je držalo pokonci.

Zdaj gre bolje. Žužemberčani so dobili za svojo dolino in njeno okolico ter Suho Krajino svoje društvo, ki se imenuje: Učiteljsko društvo UJU za žužemberški sodni okraj. Vse drugo pa je še ostalo Novomeškemu, kojih društvo se sedaj nazivlje: Učiteljsko društvo UJU za novomeški in trebanjski sodni okraj.

Matično društvo je bilo ustanovljeno leta 1890. Stelo je 36 članov. Prvi predsednik mu je bil Fran Končič, nadučitelj v Žužemberku.

Neverjetno agilni so bili početni društveniki: v letih 1892. in 1893. so prirejali v Novem mestu dramatične predstave, ki so zelo dvignile ugled stanu med prebivalstvom dolinske metropole in njene okolice. Leta 1895. je imela »Zaveza slov. učitelstva« v Novem mestu svojo skupščino in novomeško učiteljsko društvo je skupščinarjem priredilo velik učiteljski koncert. To je bilo življenja med živahnimi Dolenjci! Se enkrat se je društvo oglasilo s koncertom 1. 1910. Lepe čase so tedaj preživljali društveniki.

Vmes pa je bilo tudi dosti pasjih dni. Okoli 1. 1900. je društvo le še životalilo. Pa si je spet opomoglo in se dvignilo in širilo do proslule Šušteršič-Lampetove dobe, ki je bila tudi za to društvo katastrofalna. Število članstva je padlo od 60 na 14. Zborovali so za zaklenjenimi vrati Tučkovde gostilne v Novem mestu ali pa v stanovanju šmihelskega nadučitelja Viljema Gebauerja.

Po svetovni vojni, v svobodni domovini, se je razmahnilo tudi to društvo. Prvi pretes je doživel s sprejetjem takozvane »deklaracije«, v kateri se učitelstvo izreka za popolno depolitizacijo stanovskega združenja in za strogo stanovsko politično organizacijo. 16. oktobra 1926 je bilo to v Novem mestu. Nekateri člani niso soglašali in so izstopili, kar organizirano učitelstvo iskreno obžaluje in še vedno pričakuje, da si vsi podajo v enotni organizaciji roko ob skupnem delu za dobrobit stanu in v prospeh šolstva.

V svojem zadnjem poslovnem letu je šlo društvo 107 članov. Njegov zadnji predsednik, ki je vodil društvo iz »deklaracije«, je bil Viktor Pimat, učitelj v Novem mestu.

V vsem je društvo šestkrat menjalo svoje predsednike: Drugi je načeloval društvo pokojni šmihelski nadučitelj Viljem Gebauer, za njim tedanji šolski nadzornik Josip Turk, nato skozi 19 let sedaj upokojeni novomeški šolski upravitelj Martin Matko in predzadnji do »deklaracije« mirenški nadučitelj Ivan Benedičič, ki tudi že uživa za služenj pokol.

Ali vam je kaj mar zdravja svojih otrok?

Vaša deca pride v dotik z drugimi otroki v šoli, na prostem, na igrišču in na ulici, tedaj povsod. Onesnaži si in naprasi obraz, roke, noge in vse telo. Milijoni nevidnih kužnih klic škodijo zdravju vaših otrok. Zato jih umivajte vsak dan po večkrat in jih okopajte čim največkrat z milom Albus za umivanje. Milo Albus za umivanje se obilno peni in razkužuje, ni parfimirano in je zato znatno cenejše.

Ravnajte se po našem nasvetu in hvaležni nam boste, posebno ko boste videli svoje otroke zdrave in veselo razpoložene, za kar se bodo imeli zahvaliti.

Dobite ga v vseh trgovinah.

Želimo, da bi novi dve društvi, ki sta tik pred 40. jubilejem zrastle iz starega novomeškega učiteljskega društva čim najbolj uspevali v pridobivanju poklicnih vrlin in stanovskih dobrin!

Učiteljskemu društvu UJU za novomeški in trebanjski sodni okraj, predseduje novomeški učitelj Viktor Pimat, Učiteljskemu društvu za žužemberški sodni okraj, pa Fran Mrvar, šol. upravitelj v Žužemberku.

Bratski društvi, delujta složno in preživita rodno društvo!

ELITNI KINO MATICA

Pride!

MARIJA TEREZIJA

in njene ljubavne avanture na dvoru v Schönbrunnu s stesilim, lepim kavalirjem

Baronom Trenkom

hrvatskim plemičem, ki je svoječasto očaral vs ženski Dunaj in ki ga predstavljata pri ljubljani naš

SVETISLAV PETROVIČ

Velezvezanica 1. reda!

Vsakdo mora to videti!

Čudežna deželica Bali

(Najnovejši kulturni vefilim ZKD.)

Najzapranejši med Malimi Sundskimi otoki na vzhodni strani Jave je mali otočič Bali. Po geološki sestavi in rodovitnosti zemlje sliči ta otok popolnoma Javi. Tudi v živalstvu in rastlinstvu ni bogve kako velike razlike. Podnebje je zelo zdravo in prebivalstvo tvori po večini Arabci, ki so po telesni konstituciji izredno čvrsti. Po značaju so pomosni, odločni, odkriti, marljivi ter zelo uslužni in zvesti svojim gospodarjem; nagnjeni pa so zelo k nagli leži in osveti. Njihov jezik je podooben zavanskemu, samo da je mnogo čistejši od prvega. Deželica Bali je zlasti zanimiva v verskem pogledu, ker se je tamkal vzdržal skozi vse čase stari brahmanizem (kuft boga Sive), dočim je na Javi prodrl islam. Prebivalstvo se še danes loči na štiri kaste. Otok je razdeljen v 9 malih kneževin, ki pa morajo vse priznavati nizozemsko nadvlado. Opetovano so se skušali domačini otresti tuje nadvlade, toda vsi taki upori so bili takoj udušeni.

Na ta mali otok nas popešje novi film ZKD, ki se bo predvajal v prostorih Elitnega kina Maticе od sobote dalje. Sobotna predstava se bo vršila ob 14.30 in opozarjamo namo že danes vse naše občinstvo, zlasti pa šolsko mladino in dijaštvo. Film je tako zanimiv v vsakem pogledu, da bo gotovo našel najširše zanimanje med

publiko. Omenimo naj le toliko, da se je pred kratkim predvajal na Dunaju skozi tri tedne v enem največjih kinematografih ob ogromnem zanimanju tamkajšnje publike. ZKD je že danes razstavila na več krajih fotografije iz tega filma, ki pričajo, da si lahko od tega filma ojetamo res mnogo novega.

Iz gledališča pred oltar

Zagreb, 19. novembra.

Nocoj se bo od zagrebške operne publike za vedno poslovil popularni tenorist Joca Cvijanović. Dvajset let je služil pozornosti, zvesto vdan materi Taliji, a vedno skromen, preskrben Kdor ga je enkrat samkrat slišal, se je moral diviti njegovemu krasnemu glasu, obenem pa tudi dejstvu, da ta od Boga nadarjeni tenorist ne poje glavne partije. Pa je že bilo tako. Simpatični Joca je vžlel vsemu bil najpopularnejši zagrebški pevec, ker je povsod samo prepeval. Bil je steber Srbskega pevskega društva v pravoslavno cerkev so ob nedejnih hiteli Zagrebčani poslušati njegov tenor, sokolske akademije so bile vselej odlično obiskane, ker na sprevedu nikoli niso manjkale Cvijanovičeve sevalinke. Po topli in mehki interpretaciji krasnih srbsko-hrvatskih narodnih pesmi Joca Cvijanović nima vrstnika. A kako je Joca zaljubljen tudi v naše povelke! Se v gramofonu ga poslušati je užitek.

Nocoj torej se bo Joca poslovil od Zagroba. V operi »Pri troh mladenceh«, že pred dnevi je demisijski rok predsednik Udruženja gledaliških igralcev. V najlepših moških letih gre v pokoj. Kam? To je Joca senzacija. Umaknil se bo v svoj tih domaći kraj, v slavovski Gornji Miholjac in se bo — zapopol. Odslej bo služil Bogu. Zagreb bo Joca Cvijanovića še dolgo pogrešal in nikoli pozabil.

Carmen na deželi

Litija, 19. novembra.

Je šla po cesti z Vač proti Litiji ciganka. Ciganka mlada, črnih las, zaročih očel. Srečala je med potjo fanta iz kandrsko okolice. Dekle je reklo prvo, on drugo, pa sta postala na mah prijatelja. Stvar je hitro napredovala.

»Veš kaj, oženita se.« je slišla deklina v Janeza. »Imam premoženje, pravi ringelšpil, lep dobiček nosi, pa nimam moza, da bi mi komandiral fure iz kraja v kraj.« Koj sta se odločila, da gresta skupaj v Litijo. Balo kupovat, ka-li. A je žal naneslo naključje, da sta naletela spotoma na moze postavbe, ki so osumili v lepi ciganki ldi prijateljico tuje obleke.

Nič ni pomagalo zatrevanje črnolaskе, da je še čisto nedolžna, niti ni pomagala intervencija zaročenca, ki je pomagal roko v omeni za njeno poštenje. Orožniki so odločili — »Z nami!« — in jo je požrl vhod v litijsko ječo. Ampak dečko ni zgubil vere v svoje dekle. Naselil se je v Litiji pri nekem svojem znancu in čaka, kdaj zasije lep ldi solnce svobode, njemu pa žarek rajске sreče... Saj tako je pela že Carmen: Ljubav doma je pri ciganih, sila je nobena ne zatre...

Proslava dovršitve velevažnega železniškega mostu na Zidanem mostu

Kakor je že poročalo »Jutro«, je podjetje »Slavec« iz Kranja, ki je gradilo novi železniški most čez Savinjo pri Zidanem mostu, priredilo ob završitvi gradbenih del malo slavnost, predvsem za svoje delavstvo, ki je pogostokrat poštenovalno vztrajalo pri napornem delu dan in noč vkupaj, kadar je delo najnujno zahtevalo. Upravičeno je v svojem nagovoru univerzitetni profesor inž. g. dr. M. Kasal poudarjal, da je ponosen, da so bili pri gradnji mostu zaposleni in jo tudi dokončali samo slovenski delavci. — Posebno zadovoljni pa so bili delavci, ko so se vsi skupaj na mostu fotografirali, s podjetnikom, z inženjerji, projektanti, gradbeniki in tehničnimi vodji v svoji sredi, kar so po pravici matriji za pohvalen in dober zaključek vzajemnega dela.

Kratka predstava v Srednji Evropi slovenskega filma

SLON NURI

Največja senzacija tega večnega filma je njegov glavni igralec — slon NURI. Rožmar je dokazal, kaj vse je zmogla žival, dokazal, da ima žival prav tako dušo in svoj razum, kakaj pametnega človeka. NURI vodi svojega vloga tako, da nam je skoraj nepopustljivo. Po tem filmu razumemo, kakaj včasih ljudje časte slona po božje, kajti razumnost slona, prebrskanje in razposajenost slona je nedosegljiva. Seveda je vpleteno v njegovo okolico več človeških ljubavi, razumov, prav prikritih. Nekateri slon podpira, nekateri poročke pa radi razganjajo. Tako se riste še zabavali, kakor Vas bo zabaval naš dobiti, pametni NURI!

Ob 4, četrta na 7, pol 8, 9.

Kino Ljubljanski Dvor

Tel. 2730

Orožniški upokojencem!

In sicer tistim, ki so bili vpokojeni od leta 1919 — 1922, v vednost in ravnanje:

Ker so vsi vpokojenci te vrste prejemali plače v dinarjih, vpokojeni so pa bili v kronah, se jim je zgodila krivica. Na razne prošnje je notranje ministrstvo leta 1926 končno odredilo, da se ima ta krivica popraviti. Ko je bilo veliko županstvo pooblašeno urediti to krivico vpokojencev, so se tamkaj izdelali novi dekreti.

Ker pa posameznikom glavna kontrola teh dekretov ni potrdila, so nastale težbe pri državnem svetu. Posledica tega je bila, da je bila nekaterim krivica poravnana od dneva vpokojitve, drugim od časa izstave novega dekreta, tretjim pa sploh nič in dobivalo se zadalj pokojnino v kronah. Četrtem glavna kontrola odreda pravico na vojna leta, akoravno uživalo to boniteto vsi drugi vojaški in civilni državni vpokojenci itd.

Sploh je med vpokojenci te vrste zmeda, kakršna ni pri nobeni drugi vrsti vpokojencev. Vsi v to kategorijo spadajoči vpokojenci so naprošeni, da sporoče društvu orožniških vpokojencev za Slovenijo v Ljubljani, kaj so posamezniki ukrenili in kaj so doslej dosegli. Vse to pa s točnimi podatki prejšnjih sklepov in razsodb. Dotični, ki imajo še nerešene in sporne zadeve, naj tudi navedejo, ali so pripravljene prispevati za stroške, ki bi nastali po pravem postopanju za doseg tega, kar posameznikom po točnih zakonskih določilih pripada. Čim zbere te podatke, bo društvo ukrenilo vse potrebno, da se krivica poravi in obvestilo posameznike.

Primorske novice

Na dunajski univerzi je promoviral za doktorja medicine g. Vladislav Kerže iz Trsta.

V tržaški luki je bilo v oktobru skupnega prometa 4.510.483 kvintalov. V enakem oktobru 5.192.225. Gore je bilo letno manj prometa za 681.742 kvintalov. Promet v Benetkah stajno narasča od meseca do meseca.

Z velikima, modernima ladama »Vulcania« in »Saturnia« je imela družba Cosulich drage neprijetke. Genoveška trdnjava Ansaldo je dala za ogroditeljno slab material in ga je moral Cosulich kmalu izmenjati. Sedaj je prišlo do poravnave med njima. Plovna družba Cosulich je vrnila ogromne izgube, ker so ladje začele prometovati mnogo kasneje. Ladje sta bili naročeni v času, ko je bila vrednost lire majhna, plačani na sta bili pozneje za dragimi liri pri vstavitvi valute. Vrednost vseh Cosulichovih ladij, zlasti »Vulcania« in »Saturnia«, je po vstavitvi lire padla za okoli 80 milijonov lir.

Izobiljevalna dela v dolini reke Mirne v Istri so se pričela. Zaposlitve bo za številne delavske skupine. Pričela so se tudi nadgradnja dela v raški dolini, kjer je enako potreba mnogo delavcev. Seveda bo na obeh straneh domačinov le malo.

Po občini Barban v Istri dela kmetovalcem veliko škodo svinjska bolezen »svrab«. V selu Vadriš je pozinilo 25 svinj od 28. Tudi kokoši uničuje neka čudna bolezen.

Na gornjem Krasi je dalo žito letos srednje dober pridelek. Krompir je obrodil prav dobro. Tudi v vinoko letino so zadovoljni. Cena teranu je 2,20 do 2,60. Prave kumčije na ml. Sadja ni skoro nič. Sena je bilo malo, otave skoro nič. Cena živine se določa na selih. Mleko prodajalec na 70 do 80 stotink za liter, maslo gre po 16 lir. Solončni gosposki polnolaj na gornjem Krasi so slahši od polnolaj, ker imajo kmetovalci vedno več izdatkov kot dohodkov. Izseljevanje v južno Ameriko narasča. Slično je tudi na spodnjem Krasi.

Knjige goriske Mohorjeve družbe so izšle. Učbe dobijo: Koledar za leto 1930; »Naši paravaleci«, črtice iz benečkoslovenskega pokorila, spisal Ivan Trnkovič; »Ono vedice?«, spisal H. Sienkiewicz, prevedel dr. Joža Ponor; II. knjica: »Travnisti«, spisal kmetijski inženjer Josip Rustia. V knjižarnah stanejo knjige L. 8. Tainstvo družbe je v Gorici, Via Orzoni 36 A.

Nova vojašnica v Crnemviru ob meji je dozidana. Dokončano je tudi šolsko posolovje v Zadovnu. Veliko so pripomogli občinarji z roboto.

S činkarstvom v Istri gre vedno slabše. Zato pa odhaja idrijska dekleta v precejšnem številu služiti v razna italijanska mesta, kjer jih radi sprejemajo, ker so pridne in vestne služkinje. Trgovina z idrijskimi črčkami je docela neuretena. Polnolaj izkoriščajo italijanski spekulantje.

Jesenske sene na Goriškem je izvršena. Še nikdar ni bilo v goriški pokrajini posejane toliko pšenice kot letos. Sploh se opaža, da se bodo kmetovalci od leta do leta več pšenice.

Vinska letina v Istri je letos skoro povsod dobra. Vino ima 11 do 13 stotnih alkohola. Ali kaj pomaka, ko ni kurcev in ko se uvaža v mesta vino iz starih provinc! Cena istrskega vina je tako nizka, da se bodo vinogradniki slabo izplačali stroški in truda.

V Solkanu je bilo pred vojno par sto mizarstvih delavnic, sedaj jih ni niti dvajset. Solkanci se izseljujejo. V neki gostilni v Buenos Airesu se je sešlo neki večer slučajno 75 Solkanecv. Teden za tednom se vkrcavajo solkanske skupine za pot v Ameriko.

Na Tominskem so pridelali letos precej pšenice in koruze, alje malo, sadje ni za nič. Cena živin pada. Sena je bilo le srednje pridelek. Cena drv je poskočila. Zato bodo nekateri sekali, da kaj zaslužijo. Godzovi so med vojni in po volji že grozno trošili! Dela ni, zemlje je premalo, ljudje mislijo vedno bolj na Argentino.

Učitelj osumljen umora svoje žene

Učitelj Radomir Milenković v Bulatovu pri Prokuplju je pravica donjuanska natura. Vzdreval je ljubavne odnose s celo vrsto deklet, najbolj pri srcu pa mu je bila učiteljica Milica Šankovičeva v sosednji vasi Dolnji Rečici. Seveda je zaradi takih razmer največ trpela Milenkovičeva žena Angelina, s katero je mož grdo ravnal, posebno, če je vinjen prišel domov.

Pred dobrim tednom je Angelina nenadoma umrla. Pokop se je vršil v redu in učitelj Milenković je celo jokal, da je njegovo ženo zaradi vnetja slepiča tako hitro ugrabila smrt. Med prebivalstvom, ki je dobro poznalo razmere v Milenkovičevi hiši, pa se je kmalu začelo šušljati, da je učitelj svojo ženo najbrž zadavil. Oblast je uvedla preiskavo, začela vršiti zasliševanja in je ugotovila mnoga sumljiva dejstva. Tudi truplo pokojne Angeline so ekshumirali, a ugotovitve komisije še ni mogoče.

Zadeva Radomira Milenkoviča tvori veliko senzacijo za Prokuplje in vso okolico. Največ je uganjanja, kam je Milenković spravil svojega 10 mesece starega otročka. On sam trdi, da ga je takoj po pogrebu odnesel k svojim staršem v vas Korčane, a ljudska govornica pravi, da je tudi njega zadavil in nekje vrgel v vodo. Vsekakor bo preiskava v kratkem razjasnila vso zadevo.

Smola mladega parčka, ki je vabil v svate

Ljubljana, 19. novembra.

Na jugozapadnem koncu mesta imajo svojo senzacijo. Senzacija, ki je v bistvu nekoliko nerodna, se je porodila v takih okoliščinah, da so prišli na račun tudi tisti, ki se radi smejejo in ki privoščijo za druge tudi nedolžnim ljudem. V onem kotu mesta živi ženska, ki je prišla na glas, da v zadregi rada pomaga omoženim ženskam in tudi dekletom. Njeno poslovanje je prišlo na uho tudi policiji, ki je po svojih organih že daleč časa pazila na njeno početje in se zlasti zanimala, kdo jo poseča. Včeraj je zanimal nek detektiv, da je prišla v Ljubljano neka ženska iz Savinjske doline ter iskala naslov omenjene žene, ki se poča s posli, ki si jih sme dovoliti le zdravnik in še ta le v izjemnih primerih. Detektiv jo je mahnil za žensko in ujel obe v hiši tako rekoč infraganti.

Tukajle bi se stvar že lahko nehala in bi bilo treba le še zapisati, da je morala ženska s Stajerskega iskati zaradi nerodnosti mazačke hitre pomoči v bolnici, mazačko pa so spravili v zapor. V jedru je stvar tudi res tako izpadla, le da so se tu pridružile še razne druge žrtve.

»Tako, tako,« je menil detektiv. »Vedno dosti posla!« je pristavil. Tisti hip je zagledal skozi okna prihajati čez vrt do hiše mlad par. »Aha, ta dva gotovo tudi iščeta vašo pomoč!« se je okrenil do mazačke in pomežiknil. Naslednji trenutek je bil že v veži in na pragu. Onima zunaj je samo pomignil, pa sta bila že v veži. Hitro je zaprl vrata za njima in oba sta se naenkrat znašla pred detektivom, o katerem pa nista vedela, kdo je. Jel ju je zasliševati in govoriti tako čudne stvari... Prav res ga nista razumela.

»Sploh ne vem, zakaj gre,« se je čudil on.

»Take stvari mi še na misel niso hodi-
le,« se je branila ona.

»Nak, ne vem,« je vztrajal detektiv. Čez dobro uro se je ustavil pred hišo policijski voz in v njega je morala mazačka, za njo njena klijentka, nato domača služkinja in nezadnji mladi par, ki je imel to smolo, da se je zmotil in prišel usodni čas mimo hiše.

Na policiji so zaslišali drugega za drugim. Mazačka je svoje dejanje skesano priznala. Njena klijentinja je priklinala in jo je zdravnik po pregledu nemudoma odpeljal v bolnico. Domača služkinja je obračala oči, kajti vse, kar je čula, ji ni šlo v glavo. »Prav nič mi ni znano, da so tako stvari godile v hiši,« je hitela zatirati in so ji tudi verjeli.

»No, pa vidva?« so slednjič menili strogi možje.

»Jež, Jež, kaj sišim,« se je čudila ona.

»Kar bliska se mi v glavi,« se je pritožila on.

Ko se je slednjič stvar dobila pojasnila in je običajna v zaporu le mazačka, je prišlo na dan, da je prišel nesrečni par v policijski voz in vso umazano stvar kakor Pilet v Čred.

»Sapramiš, ženin in nevesta sva!« je izpovedal ženin, doma gori neke iz kamniškega okraja. »Pojutrišnjem bo poroka in prišla sva od doma v Ljubljano vabit na svatbo teta Mico, ki stanuje tam neke ob Gradaščici. Ko sva šla mimo tiste hiše, naju je vabil nekdo v hišo — monila sva sprva, da greva po prepovedani poti in sva stopila v hišo le zato, da se opravičiva. Potem nama pa gospod niso in niso verjeli. Da pa so take stvari gode tu v Ljubljani — nak, tega ne bi mislil. Ali zdaj lahko greva?«

»Lahko, pa nikar se preveč ne jezita na gospoda, ki vaju je spravil v to sitno stvar...«

MLEKARSTVO

K

BLAGOSTANJUI

ALFA

SEPARATORJI IN STROJI ZA MLEKARSTVO

ZAGREB, BOŠKOVIČEVA 46

Zastopniki se iščejo povsod!

Krvav pretep v Framu

Sedem oseb ranjenih.

Maribor, 19. novembra.

V nedeljo zvečer so se zbrali pri gostilničarju J. Pilberšku nad Framom vaški fantje in dekleta. Vino jim je kmalu stopilo v glavo, začeli so se pretekati in izživati, beseda je dala besedo, psovka je sledila psovki in končno je nastal sloben pretep, v katerem je bilo sedem oseb ranjenih.

Kolovodje pretepa sta bila menda logar Anton Kukovec, ki je prišel z nabito vojaško puško v gostino ter onekrniški delavec Ludvik Lešnik iz Slivnice, ki je imel pri sebi bodalo. Oba sta imela s sodščem, nočilo in orožniki že ponovno opravka. Pijani fantje so izgubili vso razsodnost. Med pretepom je nenadoma počil strel iz Kukovecove puške, obenem pa so se zabliščali noži, no zraku so frčali stoli in korzari. Ženke, zaradi katerih je pretep najbrže nastal, so se prestrašene razbežale iz gostine, tunatam je dobila kakšna tudi mišogrede udarec po glavi.

Gostilničar Pilberšek je hotel razvratlače pomiriti, pa je šlo naletel. Med splošnim pretepom je dobil 14 šumov z nožem, onalzi na za je tudi strel po glavi. Hudo ranjen je bil nadalje 21-letni posestnikov sin Jože Nanast iz Ranč, ki ga je nekdo z nožem sunil v levo roko, katero ima tudi prestreljeno. V pretepu je bilo, kakor rečemo, vsega skupaj ranjenih sedem oseb, ki pa so se razbežale. Somo Nanasta in Pilberška so z rešilnim avtom prenehali v splošno bolnico v Mariboru. Gostilničarjevo stanje je zelo kritično. Orožniki so se artiljeri Ludvika Lešnika in ga prenehali v zapor, večer pa so izsledili tudi Antona Kukovca, ki je med prepripi streljal. Izročili so ju sodišču.

Zopet uboj v Slovenskih gorah

Maribor, 19. novembra.

Ni se še poleglo razburjenje zaradi krvavega dejanja v St. Juriju v Slovenskih gorah, že je bil te dni v Čugetincih izvršen nov zločin.

Nič hudega sluteti je stopil posestnik Fr. Rozman, doma iz Ivanjske gorice in oženjen, dne 15. t. m. v Ljubovo krmo, kjer je hotel počakati na živih tovarših, da bi šel z njim domov. V gostilni je bilo več vinjenih domačih fantov, ki so došleca takoj pričeli izvivati in ga vprašali, s kakšno pravico si prav za prav v njihovo vas. Rozman jim je odgovoril, da čaka samo na tovarših, s katerimi poiše takoj domov.

Toda fantje, med katerimi je bil najhujši korajzen neki Jakob Žebola s Hrabovskega vrha, niso odnehal in so na vsak način hoteli z Rozmanom malo poročetati. Zaveleli so se proti njemu. Rozman pa je skočil nazaj v kot na klop in hotel uiti iz krčme. Fantje na ga niso pustili, nakar je Rozman prosil gostilničarja, naj jih pomiri. Pa tudi gostilničarjevo prizadevanje je bilo brezuspešno. Ko je hotel Rozman mimo vrat, so mu fantje zastavili pot. V sbranu je potegnil nož iz žepa in začel z njim mahati okoli sebe. Zadel je pri tem Žebola v levo roko, mu prerazal žilo od vodnika, poleg tega pa je dobil fant tudi sunek v trebuh. Klub takojšnji zdravniški pomoči je drugi dan podlegel težki piskodbi. Po krvavem delanju je Rozman pomobil, na so ga že naslednjega dne orožniki od Sv. Trojice pričeli in pripeljali v sodne zapore v Sv. Lenart.

Dopisi

MENGES. Odbor Sokola v Mengšu si dovoljuje vsem okoliškim bratim društvom, kakor tudi posameznim bratom in sestram in vsem dobrotnikom S-kola sporočiti, da je v nedeljo, dne 10. t. m. kupil od gospe Cilke Nahtigal, roj. Tičar bivše Gabrovo posvetov. Gospodarsko poslopje bo dalo čez 20 m dolgo in 6 m široko dvorano — telovadnico. V stanovanjski hiši pa bo imel Sokol društvene lokale in stanovanje za hišnika. Poleg poslopja je lep, dovolj velik sadni vrt, ki bo služil za nastope. Tudi dvorišče bo dovolj za redno telovadbo. Za Menšane — naprednjake — ta pridobitev temelji za nadaljni polet Sokola. Razmere in druge okoliščine so prišle v to. Predno pa bodo ideali našega Sokola uresničeni, bo stalo odbor še veliko truda in dela, z zmotne strani pa finančno obremenitev. Zato se podpisani odbor prijazno obrača na vse naravnjake, da nas po svojih močeh podprete. Ne odklanjajte društvenih nabiranih pol in naših prošnji. Darovalcem in darovalkam pa se odbor iskreno zahvaljuje z zagotovilo, da zraste spomladaj v Menšu nova trdnjava — novo Sokolovo gnezdo. Da je Sokol v Mengšu sposoben življenja smo dokazali, ko smo »gostovali«: podprite nas — mi ne klinimo!

DEVICA MARIJA V POLJU. Dve leti je že, ko smo dobili svojo železniško postajo. Kako se je od tedaj naša vas razmahnila. Zraslo je domala trideset novih hiš, zlasti v bližini kolodvora je zelo živahno stavbno gibanje. Tik postaje rase zdaj iz tal enonadstropna Aleševčeva hiša. Nasproti kolodvora je prodana večja parcela, na kateri se prihodnje leto zgradi tornica za čevlje. Za tovrstni promet bo zgradila občina ob tiru rampo. Tudi so občinski možje sklenili, da bodo vzdignili in razširili šolsko poslopje, tik ob cesti pa zgradijo občinsko hišo, kjer naj bi imeli svoje uradne prostore oziroma stanovanjske finančari, orožniki, županstvo in pošta. Če se to uresniči, se pošta preseli iz sedanjege majhnega lokala v primerno velik, suh in svetel lokal, v katerem bo dovolj prostora za telefonsko javno govorilnico, ki jo silno pogrešamo. Sploh je že zadnji čas, da se poštni urad preseli iz nekdanjega konjskega hleva v take prostore, ki bodo v čast poštni upravi. Jasno je, da je uradovanje v temnem, vlažnem in temnem lokalu težavno in tudi nezdruživo.

SODRAŽICA. V sredo 13. t. m. je naše Sokolsko društvo imelo lep poslovilni večer. Poslavljeni smo se od brata Venceta Drobniča, ki je imel slovo od svojega samskega stanu. Zbrano je bilo okoli 60 članov s pevskim kvartetom in tamburškim zborom. Na večeru se je nabralo za sokolsko knjižnico 500 dinarjev. Prav tako je slavljence sam daroval Sokolskemu društvu 500 dinarjev. Razen tega se je nabrala tudi precejšnja svotica za izletni fond v Pezradu. Bratu Vencetu kakor tudi nevesti Ozi Zurančevi želimo vsi bratje in sestre obilo sreče v novem življenju.

KRSKO. Dramski odsek Sokola otvoril letošnjo gledališko sezono z ljubko Hercejevo opereto v 4 dejanjih »Mamzele Niouch«, ki jo uprizoril krški salonski orkester v sokolski dvorani v soboto, 23. t. m. ob pol 20, in v nedeljo, 24. t. m. ob 16. Opereto ima v letošnji sezoni na repertoar ljubljansko narodno gledališče, v Kranju o jo igrali večkrat z največjim uspehom. Ker so vloge za krško uprizoritev zasedene z najboljšimi močmi, ravnotako tudi orkester, ki bo izpopolnjen celo s štirimi glasbenimi orkestralnega društva ljubljanske Glasbene Matice, bo užitek prvovrsten, na kar se opozarjajo vsi ljubitelji lepe igre, glasbe in lepega petja na spodnjem Posavju.

Socialna politika

Preprečevanje nezgod

V vseh kulturnih državah, pa tudi v onih z manj razvito industrijjo posvečajo preprečevanju nezgod zelo veliko pažnjo. Akcije so pričeli organizirati predvsem gospodarski krogi, ker so oni prvi spoznali gospodarsko škodljive posledice vedno večjega števila nezgod pri delu in izven dela. Stremeljenja okoli preprečevanja nezgod prinašajo gospodarskemu življenju milijonske dobičke. Preprečevanje nezgod pa prinaša tudi neprecenljive socialne koristi. Tudi pri nas smo že čuli o iniciativnih predlogih za sistematično organiziranje prizadevanj za preprečevanje nezgod, vendar je pri nas od misli do realizacije vedno velik korak, kar je škoda.

Sosedni Avstriji se je pred kratkim vršilo plenarno zborovanje centrale za preprečevanje nezgod. Iz poročil posnemamo, da ravno predstavniki gospodarstva v tem zborovanju igrajo veliko vlogo. Govorilo delajo to zato, ker v svojem delu in v delu vidijo koristi za gospodarski napredek svoje države. Da vzbudimo zanimanje in razumevanje za podobne akcije tudi pri nas, navajamo nekaj podatkov iz tajnikovega poročila na tem zborovanju. Ing. V. Hendrich je m. dr. poročal:

V 6000 obratih je bilo razbešenih nad 111.000 poučnih slik in napisov, kar znači, da je bilo te vrste propagande deležno nad 400.000 delavcev ali polovica celoga industrijskega delavstva. Da so slike in napisi vplivali tudi na varnostno skrbstvo po obratih samih, je jasno. V službi te propagande so bili tudi izplačilni listki, tako da je bila na listih vedno odtisnjena poučna slika ali napisa. Za delavstvo, ki je v akciji sodelovalo, so bile razpisane premije.

Dunajska centrala pa je posebno pažnjo posvetila propagandi s pomočjo filma. Izdelala je 1200 m dolg film »Grozna nevarnost, slika iz življenja dela«. Film se je predvajal pri 450 predstavah z nad 100.000 gledalci. Film je bil predan tudi v Nemčiji, Franciji, Švico, celo na Japonsko. Mednarodni urad dela je ta film označil za dosedaj najboljši film te vrste. (Ali naša šolska organizacija svojega prosvetnega dela ne bi mogla poročiti tudi s takimi filmi? Morda bo zanje vsaj toliko interesa — pri dobri organizaciji gotovo več — kakor za druge splošno poučne filme!) Avstrijska centrala je izdala tudi več vrst propagandnih koledarjev s slikami in opozori. Akciji je posebno naklonjeno dnevanje in strokovno časopisje, ki rado prinaša vse, kar ima zvezo s preprečevanjem nezgod.

Zbornica za TOI in DZ gotovo cenita važnost takega gospodarskega in socialnega dela tudi za naše prilike.

Radio

Izveček iz programov

Sreda, 20. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio orkestra. — 18.30: Pravilnice in uganke. — 19: Prirodoslovno predavanje. — 19.30: Francosčina. — 20: Svetkov večer, izvajal kvartet Glasbene Matice. — 21: Koncert radio orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

Četrtek, 21. novembra.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio orkestra. — 18.30: Nekaj zanimivosti o Aneliji in Angležih. — 19: Sbrbovščina. — 19.30: Portreti iz svetovne literature. — 20: Večer godbe Dravske divizije: korčanje. Nato mešan program. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio orkestra.

IOEAL radio slušalke

BARIJEVE cevi TUNGSRAM

ZAGREB 12.30: Reproducirana glasba. — 17.30: Koncert lahke godbe. — 20.30: Avstrijski večer. — BEOGRAD 10.30: Krstna slava pri »Obilici«. — 18: Preno koncerta iz kavarne »Moskva«. — 20.30: Koncert radio kvarteta. — 22: Poročila. — 22.10: Večerni koncert orkestra. PRAGA 16.30: Koncert komorne glasbe. — 19.05: Koncert godbe na pihala. — 20: Preno avstrijske večera z Dunaja. — 22.15: Reproducirana glasba. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 19: Lahka godba orkestra. — 20: Preno programa z Dunaja. — 22.15: Koncert vjaške godbe. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 19.25: Reprod. glasba. — 20.05: Avstrijski večer. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16: Koncert kvarteta. — 20: Avstrijski večer: glasba in poezija. — BERLIN 18: Lahka godba orkestra. — 19.05: Zborovski koncert. — 20: Odločki iz dunajskih operet. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Popoldanski koncert orkestra. — 19.30: Godba na pihala. — 20: Jan Klepura poje arije in pesmi. — 22.45: Avstrijski večer. — Godba za ples. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Preno koncerta iz Frankfurt. — 21: Avstrijski večer. — Avstrijski plesi. — STUTTGART 16: Koncert orkestra. — 19.30: Pravilnica opera. — 20: Preno koncerta iz Frankfurt. — BUDIMPESTA 9.15: Popoldanski koncert. — 17.40: Ciganska godba. — 20.30: Avstrijski večer. — Koncert salonskega orkestra. — LONDON 20.45: Pevski koncert in vokalna godba. — 22.35: Avstrijski večer. — Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Simfonični koncert. — Godba za ples.

Slovenski svet

Koliko je Slovanov na svetu?

V Pragi je te dni izšel tretji zvezek obsežnega znanstvenega dela »Slovani«, ki ga izdaja družba »Vesmir«. V tem zvezku je priobčil dr. Bohač, ministrski svetnik in načelnik državnega statističnega urada, veleslavni članek o številnosti slovenskih narodov, iz tega članka posnemamo: Sovjetska Rusija (SSSR) = Sajus sovjetskikh socialističeskikh respublik ima 150 milijonov prebivalcev, izmed teh je okrog 115 milijonov Rusov in sicer 85 milijonov Velikorusov, 27 milijonov Ukrajincev in nad 3 milijone Belorusov. Izven Rusije živi okrog 12 milijonov Rusov, izmed teh 6 milijonov samo na Poljskem. V celem je torej okrog 130 milijonov Rusov. — Poljska šteje danes okrog 30 milijonov prebivalcev, izmed teh je 19 milijonov Poljakov in 6 milijonov Rusov. Izven Poljske živi okrog 5 milijonov Poljakov, izmed teh pol drugi milijon v Nemčiji. — Lužički Srbov je okrog 150 tisoč. — Češkoslovaška je imela leta 1921, 13 in pol milijona prebivalcev, danes pa jih ima najbrže že 14 in pol milijona. Izmed teh je 9 in pol milijona Čehoslovakov, pol milijona Rusov, torej v celem 10 milijonov Slovanov. Izven Češkoslovaške živi okrog 2 milijona Čehoslovakov. — V celem je torej 11 in pol milijona Čehoslovakov. — Jugoslavija je imela leta 1921, nad 12 milijonov prebivalcev, sedaj pa jih ima gotovo že okrog 13 milijonov. Izmed teh je nad 10 milijonov Slovanov in sicer nad 9 milijonov Srbohrvatov in nad 1 milijon Slovencev. Izven Jugoslavije živi okrog 2 milijona Jugoslovenov in sicer okrog 600 tisoč v Italiji, ostali pa v Grčiji, Avstriji in Madžarski. V celem je torej nad 12 milijonov Jugoslovenov. — Bolgarija je imela leta 1920 okrog 4.850.000 prebivalcev, izmed teh je bilo Bolgarov 4 milijone. Izven Bolgarije živi okrog 2 milijona Bolgarov in sicer v Turčiji, na Grškem, Rumuniji in v Rusiji. V celem je okrog 6 milijonov Bolgarov. Ako seštejemo vse Slovane skupaj, dobimo imponujoče število nad 180 milijonov. Od teh je blizu 130 milijonov Rusov, vseh ostalih pa nekaj nad 50 milijonov. Ker se Slovani, zlasti pa Rusi silno množijo, lahko računamo, da bo v nekaj desetletjih na svetu nad 200 milijonov Slovanov, izmed katerih bo najmanj 140 milijonov Rusov. In ko Rusija postojane iz mrtvila, bodo Slovani predstavljali v Evropi moč, s katero bo treba računati!

Slovanski pokret na Poljskem

Pred vojno je bil slovanski pokret med Poljaki prav neznan. Slovanski prireditelji so se udeleževali samo Poljski s Poznańskega, dočim so bili Poljaki v Avstriji in v Rusiji napram temu pokretu dokaj apatični. Ko pa je koncem vojne vznikla zopet neodvisna Poljska, so se tudi Poljaki leli živo zanimati za idejo slovanske vzajemnosti in danes so Poljaki poleg Čehov najzajetnejši v stremeljenju, da navežejo stike z ostalimi slovanskimi narodi in se jim kulturno, gospodarsko in politično približajo. Na čelu tega pokreta stoji Poznani, kjer je bilo letos ob času velike poljske razstave vse polno vseslovanskih prireditelj. S Poznańjem tekmuje Varšava, kjer se je letos osnovalo več kulturnih organizacij, ki so si nadele nalogo, da seznanijo poljsko javnost z ostalimi slovanskimi narodi. V tem oziru je najzajetnejša organizacija »Towarzystwo sztuki i kultury«, ki je tekom letošnjega leta priredilo 12 predavanj o slovanskih vprašanjih. Isto društvo je letos izdalo poljski prevod Jiraskove drame »Gerona«, prihodnje leto pa namerava izdati poseben slovanski zbornik, poleg tega pa še za Poljake zelo poučno razpravo o razvoju slovanskih problemov, ki jo je napisal Edvard Parma. Enaka društva, kakor je »Towarzystwo«, so snujali tudi v Vilnu, Lvovu in Krakovu. Kakor smo že svedočeno zabeležili, izhajala v Lvovu revija »Ruch Słowiański«, ki ga urejuje prof. Władysław Tadeusz Wisłocki in ki ima sodelavce po vseh slovanskih krajih. Je to ena najboljših revij, posvečenih slovanskim vprašanjem. Onim, ki razumejo poljski, toplo priporočamo to revijo.

Brigada piscev-brezbožnikov. Iz Moskve poročajo: Moskovski komitet sovjetskih književnikov je osnoval protivtrski seminar, ki ima nalogo, da propagira brezbožnost. Med sovjetskimi literati je bila osnovana poleg tega še »Brigada književnikov brezbožnikov«. Člani te organizacije

Domače vesti

Promocija. Za doktorja vsega zdravilstva je bil na dunajski univerzi promoviran g. Dušan Seber iz Postojne. Čestitamo.

Nov inženjer. G. Julij Namorš, rodom iz Maribora je na graški politehniko z odlično opravil diplomski izpit.

Iz vojne mornarice. Sanitetni podpolkovnik vojne mornarice dr. Fric Vrečko je imenovan za sanitetnega polkovnika z rangom 18. maja 1929.

O bodočem voznem redu na progi Pragersko - Kotoriba smo prejeli naslednji dopis: Dnevno časopisje je poročilo o anketi glede sprememb v novem voznem redu. Glede proge Pragersko - Kotoriba smo zadoščenjem sprejeli vest, da se zopet upeljeta jutranji in večerni vlak, ki sta nam bila v februarju t. l. ukinjena. Toda žal se nam zaradi tega ukineta vlaka 1114 in 1125. Vsekakor je tukaj neobhodno potrebno 5 parov vlakov. Po voznem redu, kakor je sedaj predviden, bi v smeri Pragersko-Kotoriba imeli vlak vsakih 5 ur, v obratni smeri pa bi od vlaka 1123 do vlaka 1127 bilo celih 9 ur presledka. Trgovski gremij v Ormožu je svoječasno na inicijativno Zbornice TOI razpravljal o novem voznem redu in predlagal, naj dosedanjí vozni red ostane bistveno neizpremenjen, vsekakor pa se naj zopet upeljeta svojčas iz razlogov štednje reducirana vlaka. Prosimo torej, naj se nam naša želja v celoti izpolni.

Odkritje spomenika padlim bolevnikom. Na dan ujedinenja dne 1. decembra bo v Dolnem Milanovcu na svečan način odkrit spomenik padlim bolevnikom v vojni 1912-1918. Na svečanost so vabljeni om Milanovčani, ki žive izven rodnege mesta.

Spomenik nedolžni vojni žrtvi. V Dobouju v Bosni so preteklo nedeljo odkrili skromen spomenik žrtvi vojne in avstro-ogrškega terorja seljaku Ričcu, ki je bil takoj po izbruhu vojne vzeta za talca ter je moral spremljati vlake in transporte ter odgovarjati za eventualne nesreče. Ko je 6. avgusta brez njegove krivde neki vlak skočil s tira, je bil Ričič na mestu ustreljen.

Zadušnica za Vladimira Gortana. V splitski stolni cerkvi so se v nedeljo zjutraj vršile zadušnice za Vladimira Gortana. Zadušnicam je prisostvovalo mnogo občinstva ter članov nacionalnih in kulturnih društev. Sredi cerkve je bil postavljen katafalk, na katerega je bilo položenih mnogo vencev.

Odsek za reko kuncve Kmetijske družbe v Ljubljani vabi vse članstvo na I. zborovanje kuncerejcev, ki se bo vršilo v nedeljo 24. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani za naslednjim dnevnim redom: pozdravni govor načelnika g. Hudalesa; predavanje o anatomiji kunca in njega bolezni (predava živinogozdravnik g. Ravtar); poročilo o odsekovem delovanju (poročila tajnik g. Inkret) in slušča nosti.

Kraljevina Jugoslavija i niena upravna podjela na banovine prosuđena po našim iskaniutim ličnostima, domačoj i stranjoj štampi. — Pregled opšte uprave po banovinama, okružj inspektoratima, srezovima i općinama. — Vsebina knjige, ki smo jo te dni prešli, je razvidna iz dolgega naslova. Založnik knjige je konzorcij »Taemis« v Zagrebu, Radčeva ul. 26. V besedilu so slike Nj. Vel. kralja, predsednika vlade generala Živkovića in vseh 9 članov. Pri opisu banovine je tudi zemljevid dotičnega banovinskega teritorija. Poleg slik banov so tudi njih životopisi. Posebno praktičen je abecedni register vseh kraljev, kar je velike vrednosti. Knjiga bo dobro služila vsem uradom, pa tudi privatnikom. Stane broširana 30 Din, v platno vezana pa 45 Din.

Podpirajte Ciril Metodovo družbo, pobirajte članarino, kupujte družbin kalendar in razglednice, kajti družba je potrebna podpore!

Naši vojni ujetniki v Rusiji. V smislu razglasa ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje se morajo vse prošnje za repatriacijo naših bivših vojskih ujetnikov, ki so še zaostali v Rusiji, pošiljati potom ministrstva za vnane zadeve našemu poslanstvu v Varšavi ki zastopa interese naših državljanov v sovjetski Rusiji.

Naša emigracija v septembru. Po statistiki Jugoslovskega izseljenškega komisarijata v Zagrebu se je v mesecu septembru letos izselilo iz naše kraljevine v prekmorske dežele 1629 oseb. Izselilo se jih je največ iz Hrvatske in Slavonije, a sicer 594 oseb. Iz Vovodine 369, iz Dalmacije 324, iz Slovenije 188, iz Srbije 90, iz Bosne in Hercegovine 49, iz Črne gore pa 15. Po poklicu je 766 kmetijskih delavcev, 288 kvalificiranih in 194 nekvalificiranih delavcev, 60 svobodnih profesionalcev ter 341 članov rodbin brez zaslužka. Izselilo se jih je: v Združene države Saverne Amerike 665 (večinoma osebe, ki so prišle iz Amerike na obisk in se zopet vrnile), v Argentino 611, v Kanado 159, v Urugvaj 74, v Brazilijo 55, v Chile 30, v Avstralijo pa 17. Vrnilo se je iz prekmorskih dežel v mesecu septembru 439 oseb. V evropske države je šlo za zaslužkom 1550 oseb: v Francijo 1042, v Belgijo 332, v Holandijo 138, v Luxemburg 26, v Čehoslovaško 10 in v Nemčijo 2 oseb.

Ulet špion. Komisar obmejne policije na Sušaku I. Vujičić je aretirali dve sumljivi osebi zaradi vršenja špijonaže proti Jugoslaviji. Ob priliki aretacije so našli pri njima obsežen material, ki potrjuje, da sta aretiranca res vršila špijonažo. Vsa akcija je bila diržirana iz Trsta. Svojo krivdo sta deloma že priznala. Po dovršeni preiskavi bosta oba izročena posebnemu sodišču za zaščito države. Oba okrivljenca sta rodom iz Reke.

Truplo neznane žene — agnosirano. Kakor smo včeraj poročali, je neka pastirica v okolici Sušaka našla v grmovju truplo neznane ženske. Policija je sedaj ugotovila identiteto neznanke. Pokonica je Milica Polić, 20 let stara, rodom iz Hreljina. Bila je že delj časa živčno bolna. Domneva se, da je v nastopi blaznosti zašla v gozd, kjer jo je v spanju zalotila smrt.

Starec umoril lastnega sina. Pred velikim senatom sodnega stola v Varaždinu se je predvčerajšnjim vršila glavna razprava proti Alojziju Gorskem iz Vetrniške gore, staremu 70 let zaradi zavratnega umora, izvršenega nad lastnim sinom. Ko se je sin Andrej vrnil z dela v premogokopu ter utrujen zaspal, je prišel oče v sobo ter mu s sekiro razbil lobanjo. Smrt je nastopila takoj. Sodišče je zverskega očeta obsodilo na dvajset let težke ječe.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Relch.

Gospodinj! Vaše perilo pere, posuš, monka ali lika tovarna Jos. Relch.

Na številna vprašanja, ki nam dnevno donajajo, sporočamo, da lahko vsakdo preme naš mesečnik zastoji, kdor pije žiko. Poslati mora samo svoj točni naslov na: Prazarna Žika, Ljubljana - Vič. Prihodnja številka izide 1. decembra. 1469

Grški zdravniki so vedeli že v najstarejših časih ceniti zdravilnost smokve. Razen s smokvinim listem so zdravili bolnike tudi s smokvinimi sadeži, ravno tako kakor se danes iz sadežev naše najboljšje dalmatinske smokve, pomaranč in drugih zdravilnih primorskih rastlin izdeluje znani eliksir Figol. Preizkušeno sredstvo za zdravljenje vseh bolezni želodca in čreves. Figol se dobiva v vseh lekarnah.

Iz Ljubljane

Pogreb blagopokožnega g. Matije Dolničarja bo danes iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 66 na pokopališču pri Sv. Križu ob pol 16. in ne iz mrtvašnice sv. Krištofa, kakor je bilo včeraj v drugih listih pomotoma objavljeno.

Na XVI. rednem občnem zboru Akademkega kluba montanistov v Ljubljani, ki se je vršil 16. tm. v rudarskem paviljonu, je bil izvoljen naslednji odbor za predsednika Gruić Nenad, za podpredsednika Vrtačnik Vojmil, za tajnika I. Pelko Matko, za tajnika H. Radić Stepan, za blagajnika Hribar Vlado, za knjižničarja Pinterić Ivo, za gospodarja Preželj Vinko, za referenta za ferijalno prakso Hočevar Lojze, za arhivara Rohavs Viktor.

Danes premijera!
Veliki orijentalški film.
Radža
z zelenim turbanom
JETTA GOULDAL
Ob 4., 6., 8. in 9.
Kino Ideal.

Odbor TK Skala pozivlja svoje člane na redno predavanje 21. tm. ob 20. v klubovem lokal. Tema predavanja »Tatarska orijentacija v snegu«.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. V sredo zvečer soprani in alt, v četrtke tenorji in basji, v petek valja mešanega zbora. Brez izeme vse in vsi! — Tajnik.

Iz Narodnega gledališča. V operi se bo drevi vršila predstava »Eugenija Onegin«. Nastopilo gđ. Majdičeva, gospa Medvedova, gg. Primožič, Križaj, Gostič in dr. Dirigira Niko Štritar, režira Krivečki. Predstava je za abonma B. V drami pa se drevi ponovi »Grob neznanega vojaka«, katere ozled priporočamo vsakomur. Krstna predstava Velmar Janjkovičeve drame »Brez lubeznosti bo v soboto. Snov je zajeta iz življenja beograjskih intelektualcev in slika z izredno finim občutjem značajne posameznih oseb. Dramo je poslovenil Fran Albreht, režira prof. Šest. — Velika Wagnerjeva opera »Valkira« se bo prvič ponovila v petek. Za lažje in popolnejše umevanje tega klasičnega dela priporočamo »Gledališki list«.

Moralna ge. Dut. »Sajam kom-dija, slika laži in morale.« — večernih hišah, uprizori v soboto 23. in nedeljo 24. tm. Šantjakovski gledališki oder, na kaporaziramo cenl. občinstvo.

Nesreče, pretepi in nezgode. V splošno bolnico so pripeljali včeraj več žrtv raznih nesrečnih prilik z dežele. Stanko Pugalj iz Ribnice je bil zaposlen na žagi posestnika Ilica. Med delom je postal ne previden in ga je žaga pograbila ter mu odrezala prste na levi roki. — V Stari Loki pri Kočevju so se v neki gostilni stekli fantje. Med pretepom je nekdo udaril 28-letnega Franceta Schneiderja s tako silo po roki, da mu jo je zlomil. — Žrtev neznanih napadalcev je bil tudi 36-letni tesarški mojster France Bartol iz Dan pri Kočevju. Nekdo ga je udaril s kolo po levi nogi ter mu jo zlomil. — V nedeljo ponoči se je vračal delavec Janez Marinšek iz Mekinji proti domu. Med potoma ga je srečal neki neznanec ter ga brez pravega pouda sunil z nožem v trebuh. Prizadejal mu je veliko rano in je njegovo stanje zelo nevarno. V neznanem napadalcu so pozneje spoznali nekega Franceta K., ki so ga orožniki že prišli in izročili sodišču.

Najdeno kolo. Mestni delavec France Govekar, stanujoč na Gradu je imel predvčerajšnjim popoldne opravka na Ljub-

Hipohonder Star nekdaš.

nji začne BUDDHA ča.

Glej, že kratak čas na to

vedro slije mu oko.

Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva ul.

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne naprave
v drogerijah
KARO, LJUBLJANA
KARO Wolfram, MARIBOR CENIK, RABAT

ljanskem polju. V bližini Sv. Križa je Govekar zapazil na neki nivi nekoliko razdejano črno pleskano dvokolo brez pnevmatike. Na dno kolo je znamke Gorec in ga lastnik dobi na policijski direkciji.

Vlomilica je pregnala. Vdova Franja Kokaljeva, stanujoča na Poljanski cesti 21, je predvčerajšnjim okrog 18. zapazila plaziti se po stopnicah v drugo nadstropje neznane moškega, ki je na njen poziv, kaj dela v hiši, skočil v neki kot in se skril. Kokaljeva je uganila, da bo to kak vlomilec, zaradi česar se je jetro obrnila in zaklenila vrata za seboj. Čez čas je zopet stopila na hodnik ter posvetila po stopnicah in videla hiteti neznanca v prišče. Neznanec se je brzkone ustrašil luči ter krika Kokaljeve in mu je vsekakor bolj kazalo pobegniti kakor pa riskirati vlom, ki bi se mu skoro gotovo ne obnesel. Pobegli zlikovec je bil na videz star okrog 40 let. Kokaljeva je puskus vlom prijavila stražniku.

Poskušeni vlom v vinotoč. Zejen svedrovec je skušal vdreti v vinotoč Roka Lasana na Krekovem trgu. Posrečilo se mu je že odrgati na vratih ključavnico, a vrata so bila zaklenjena še z drugo ključavnico, ki je vlomilec ni mogel odstraniti. Moral je resignirati na vse dobre, ki jih je slutil za zapahom, ker ga je zapazila tudi neka ženska. Opozorjeni stražnik je nekaj časa zasledoval zlikovca, a zaman.

Okradena svata. V hiši številka 8. na Grubarjevi nabrežju so predvčerajšnjim slavili poroko domače hčerke. Stanovanje je bilo prav živahno in goste seveda niso preveč pazili na to, kdo prihaja v predstano stanovanja. Okrog 23. sta se odpravljala svata France U. ter Ivan R. domov. Ozrla sta se po svojih suknjah v predstobi, ki jih pa ni bilo več tam. Na žalost so morali domači ugotoviti, da se je tekem večera priplazil v predstobo neznan tat ter ukradel dve suknji vredni 2000 Din. Domači domneva, da je zamogel izvršiti to tatvino je kak bivši ališni uslužbenec, kajti tat je moral po dvorišču mimo hudega psa, ki bi gotovo lajal nad tujcem. Tatvina je bila seveda takoj prijavljena policiji.

LUKA MENARD
Import čala
skladnja se nahaja
Celovška cesta 14
(prej avtoriz. kopac) 14194

Dežne plašče
kupite najbolje v novoozvojenj trgovini
Martin Jančigaj
Tavcarjeva ulica 1
(nasproti kavarni Evrope) 14198

Klobuke barva, čisti, lika, preoblikuje Mirko Bogataj, Ljubljana, Stari trg 14. 1436

Ženski pokret ima sestanke vsak prvi četrtek v mesecu ob osmih zvečer v žamski sobi kavarne »Emona«. Prihodnji sestanek bo v četrtek 21. t. m.

Drugi večer TKD Atene o sigurnem nastopu doma in v družbi je privabil ponovno nabito polno dvorano poslušalcev vseh slojev in raznih starosti. Govornik prof. O. Šest je prejel po prvem nastopu več dopisov z raznimi vprašanji, katere je sinoči pojasnil in ki pričajo, da je dosegel zaželen živ kontakt z občinstvom. V ponedeljek 25. tm. ob pol 19. uri nadalni večer. 1467

Četrty družabni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani v sredo dne 20. novembra ob pol 9. uri zvečer v prostorih restavracije »Zvezde«. Predava vseučiliški profesor gospod ing. Mario Osana o predmetu »Radio in naprave za radio«. Udeležnikom je tako dana redka

NOVINARSKI KONCERT
UNION
DECEMBRA

O dežju, vetru in snegu

NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzota in vlažnost odvajajo vašo kožo trajno za kožo važne hranilne sestavine in pospešujejo s tem prerano nagubano obraz. Vaša koža pa potrebuje svežega zraka. Tu vas varuje NIVEA-CREME pred neugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje nežno kožo steneženju osušenja in prepreči nastajanje gub in raz. — Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. — Tube po 9 in 14 Din. NIVEA-CREME promkne v kožo in se ostavlja nikakega bleška.

Odpremo skladišče

MARIBOR - MELJSKA CESTA 56.

prilika poučiti se o tej moderni napravi in čuti izvajanja našega prvovrstnega strokovnaka na tem polju. Vstop je brezplačen in so gostje dobrodošli. 1466

Rezanje kurjih oči in v meso vrsljih nožov radikalno in brez bolečin v kopališču hotela »Slon« dnevno razen ponedelka od 8. do 19. (blagajna odprta do 18.30). 1455

Pediker Dekanić Ivan javlja, da je v kopališču hotela »Slon« cenj. občinstvu na razpolago. 1455

ZSK Hermes. Danes plesna vaja v Bellevue. 1471

Iz Celja

Proračunska seja celjskega mestnega občinskega sveta bo v petek 22. tm. ob 18. v sejni dvorani mestnega magistrata. Na dnevnem redu bo čitanje zapisnika zadnje redne javne seje, dalje razgovor in sklepanje o občinskem proračunu za leto 1930. in morebitni predlogi posameznih odsekov.

Okoliški obč. svet. V včerajšnjem poročilu o seji okoliškega občinskega sveta se je vrnila pomota. Občinski svet je naklonil podporo 2500 Din za božičnico krajevni zaščiti za deco in mladino v Celju in ne društvu za revne otroke v Gaberju.

Usmiljena srca ubogih Čehnerjev družin. Preko naše celjske podružnice so darovali za ubogo in prezebajočo družino brezposelnega mesarskega pomočnika Franca Čehnerja več obutve, perila in podobnih potrebščin ga. Kovačeva, soproga krojaškega mojstra v Celju, ga. Osvaldova, soproga šefa progovne sekcije v Celju, dalje g. Sancin, ravnatelj Glasbene Matice v Celju in končno Krajevna zaščita za deco in mladino v Celju znesek 200 Din. Vsem darovalcem prisrčna hvala!

Porotno zasedanje. Četrto letošnje porotno zasedanje celjske porote se prične v ponedeljek 2. decembra. Porotniki so bili te dni izžrebani.

Smrtna kosa. V ponedeljek 18. tm. ob 13. je umrl v Celju v Kapucinski ulici 1. lončarski mojster g. Mihael Altziebler v starosti 80 let. Pokopnik je bil splošno znan in priljubljen obrtnik ter eden najstarejših Celjancov. Bodi mu ovrnjen blag spomin!

Čudna objektivnost 22-letni delavec Vilko Vreček, stanujoč Za gradom, jo je mahal v soboto 16. t. m. ob poldevetih zvečer po Kapucinski ulici proti kapucinskemu mostu. Spotoma je srečal 50-letnega krošnjarija Majetiča Jakoba z Brega, stopil brez besed proti njemu in ga udaril s pestjo po glavi, da je Majetiču odletel klobuk z glave. V tem je Vilko opazil, da se bliža oko postave in jo je urnih krah popihal po Savinjskem nabrežju proti Zavodni. Vilku žilica kar ni dala miru in ob pol 12. ponoči se je pojavil pred hišo g. Mihelečiča na Bregu. Na cesti je našel novo žrtev v osebi Alojzija Raniša z Brega. Vilko ga je urno podrli na tla in ga lahko poškodoval. Pri napadu je Raniš izginil iz hlačenega žepa 79 Din. Mladí »junak« je po končanem delu pograbil za železno ograjo pred hišo in jo je počel med huroskim vpitjem in preklinjanjem na vso moč tresiti. V tem trenutku je zopet zagledal stražnika in jo pobral po Bregu. Med begom je še naprej kričal in robantal, slednjič pa izginil v temi. Vilko je tako hudo razračal, da so prihajali ljudje preplašeni k oknom. Sedaj bo moral dati odgovor za svoje podvige.

Iz Maribora

Parastos v počaščenje in spomin žrtv svetovne vojne se bo vršil v četrtek, dne 21. tm. ob 9 dop. v stolnici. Udrženje vojnih invalidov v Mariboru poziva svoe člane, da se ga polnoštevilno udeležijo. Vabljeni je tudi občinstvo.

Iz mariborskega gledališča. Jutri v četrtek se bo vršila po dolgem času spet premijera opere na mariborskem odru. Uprizori se Lortzingova komična opera »Wormski orožar«, ki se odlikuje po bogati melodiki in zelo zabavnem dejanju. Mariborsko gledališče ima za to opero s svojimi angažiranimi prav dobrimi pevci izvrstno zasedbo, zlasti ker nastopata tudi biva odlična člana mariborske opere ga. Zamejčeva in g. Neralić. Predstava bo za ab. C. — Namesto že naštudirane kitajske pravlice »Krog s kredo«, ki za njo nove dekoracije še niso dovršene, se bo vršila koncem tega tedna premijera Pagnolove komedije »Velika abeceda«, ki roma zmagoslavno po vseh večjih odrih. Režira g. J. Kovč.

Stric Tomova koča. Ameriška pisateljica Elizabeta Beecher Stowe (izgovori Bičr Sto), je priobčevala v nekem ameriškem časopisu v letih 1851.—52. celo vrsto slikic iz lastnih doživljajev med sužnji črnci, ki jih je leta 1852. zbrala v posebno knjigo »Stric Tomova koča«. To delo je imelo brezprimeren uspeh. Izšlo je v angleškem jeziku že v nad 50 izdajah in v nemškem jeziku je nad 10 prevodov; predstavljeno je skoro v vse jezike. V slovenščini imamo prevod posebne izdaje, ki jo je priredila pisateljica za mladino. Film, ki ga predvaja ZKD v kinu Union je posnet

po originalnem delu. Stric Tomova koča je zgodovinsko kulturni dokument na žalostnejšega poglavja človeške družbe. Predložje nam vse grozote suženstva v Ameriki okrog 1860, ko je modri predsednik USA Lincoln po osvobodilnih vojnah proglasil popolno svobodo črnih sužnjev v ameriških državah. Film se bo predvajal ob četrta do ponedeljek 27. t. m. ob pol 7 in pol 9. Popoldne ob 4. uri so predstave za dijake.

Zimsko zasedanje mariborske porote. Za zimsko zasedanje mariborske porote, ki bo zadnje, ker je, kakor znano, z novim letom porota odpravljena, sta razpisani doslej dve zadevi. Dne 2. decembra se zagovarjata delavec Martin Horvat in Ivan Čileršek zaradi umora in tatvine, dne 3. decembra pa St. Tkalec zaradi umora.

Razdiralno delo reke Mure. Med slovenskimi rekami dela Mura gotovo največ škoda, ker je že skoraj v svojem celotnem toku od St. Ilje do izliva v Dravo neregularna in nezavarovana. Posebno veliko škodo pa dela v Medmuriu, kjer je v zadnjih letih uničila že več hektarjev narodovitojše gošče. Vsled zadnjega deževja pa so se te dni med Murskim Središčem in izlivom Lendave zopet porušili veliki obrežni kompleks. Vzhodno od Pekenice so se zvalile v Muro cele nive, porušila pa se je cesta iz Murskega Središča v Dekanovec, ki je bila že večkrat prelomljena, a ogrožene so tudi nekatere hiše bližnjih obrežnih selišč in vasi. Škoda, ki je s tem nastala, še ni precejenjena, je pa vsekakor precej znatna.

Epileptičen napad. Sinoči je v Trubarjevi ulici dobila 35-letna posestnikova hčerka, Karolina Petelinšek iz Slivnice hud epileptičen napad in so jo morali z rešilnim avtomobilom prepeljati v bolnico.

Iz Škofje Loke

Predavanje ZKD o Jugoslaviji je bilo zelo dobro obiskano, česar doslej nikom niso bili vajeni. Predavatelj g. Vladimir Kravos je s pojasnjevanjem skoptičnih slik v poldrugurnem izvajanju vodil gledalce v lepote in slikovitosti naše zemlje. Naj bi bilo takih zanimivih predavanj še več!

Prenos obrata Ključavničarski mojster g. Ivan Kavčič je v teh dnevih premestil svoj obrat na Spodnji trg v nišo kamnoseškega podjetja Ane Finžgarjeve, kjer so se bleski prostori preuredili v delavnico. Dosedanji lokal namerava g. Kavčič predelati v gostilniški salon. — V prostorih dosedanjih trgovine ročnih del Minke Kecljeve se nam pa obeta delikatesna trgovina, ki bo prva te vrste v našem mestu.

Običajni sejem sv. Katarine v Škofji Loki se bo vršil v ponedeljek 25. t. m. Visti, ki so razširjene v okolici Kranja, da bo sejem že v soboto, so brez podlage.

Trgovino z mešanim blagom odprli v Kalanovi hiši na Spodnjem trgu iz Sv. Valburge pri Smedniku došli g. Gašper Osterc. Lokal bo imel v svojem delavnici g. Šiferja, ki si je za svoj čevljarški obrt zgradil lično stanovanjsko hišico ob glavni cesti na Škofieloški kolodvor.

Zastopstvo Potočnikov kemične čistilnice iz Kranja je prevzel g. Franc Plančar. Poleg Berčeve pralnice in likalnice je zastopstvo druga zasnova te vrste v Škofji Loki.

Vinjene osebe, ki so ob vsakem času na pozorišču okoliških vasi in mesta samega, so žalosten pojav. Dokler najhujše plasti naroda ne bodo prišle do zdravne ga spoznanja, izgleda, da vsa čuječnost oblasti ne bo preprečila prekomernega uživanja alkoholnih pijač. Izmed mnogih primerov je dva: Pred dnevi je obšel na Stenarjih totalno vinjen starejši možakar in je le srečnemu naključju pripisovati, da ni bilo nesreče. Občinski stražniki so spravili alkoholika v mestno stražnico, da se je preko noči streznil. V nedeljo zvečer pa se je ves blaten in pavaljan drug prijatelj žganih pijač zibal po mestnih ulicah in padal sredi ceste v blato...

Angleška bolezen (Rahitis)

Otrok, ki zbolí za angleško boleznijo, četudi za bolj lahko, je manj odporen zoper nalezljive bolezni in pri njem morejo imeti navadno otroške bolezni, navadno prehlajenje, težke posledice, navadno prehlajenje, težke posledice.

Je torej zelo važno, da zavarujete svojega otroka zoper vsak napad angleške bolezni.

Angleška bolezen nastane zbog pomanjkanja zraka, svetlobe in nege, zlasti pa sprico pomanjkljive in nezadostne hranilbe. Skrbite torej pri svojem otroku za dobro telesno nego, nudite mu dovolj svežega zraka in sonca, pazite, da bo vedno snažen, da se bo mnogo prosto gibal, predvsem pa mu dajte pravilno sestavljene hrane, ki bo imela dovolj najpotrebnejših vitaminov.

Nestle-jevi otroški mokji smo sedaj posebe pridelali vitaminov, ki so za zdrav razvoj otroka neobhodno potrebni, in ki služijo za to, da obvarujejo vašega otroka angleške bolezni in njenih nevarnih posledic.

Redna raba tega izdelka pri prehrani vašega otroka vam je porok za njega zdravje.

DIŠAVE SLON

Iz Kranja

— **Nedeljska repriza opere »Mamsel-le Nitouch«** je dosegla izreden uspeh. Gledališka dvorana v Narodnem domu je bila polna hvalnega občinstva, večinoma iz raznih krajev Gorenjske. Opereto je dirigiral dr. Stanko Sajovic, ki ima za upravitelja največji zaslug. V pevskem in igralnem ožročju so podali vse najboljše. Smeha in ploskanja je bilo čez običajno mero.

— **Francoško predavanje.** Pretekli petek je priredil francoski krožek zanimivo predavanje. Topot je predaval lektor na ljubljanski univerzi g. Mac Vey o znanem francoskem pesniku Moréas. Predavatelja, ki je s predavanjem zapustil izreden vtis, je pozdravil krožkov predsednik prof. M. Fabjančič.

— **Francoški tečaj.** Francoški krožek bo v kratkem pričel z začetniškimi in konverzacijskimi tečajem. Prvotno so pridobili za učitelja rojenega Francoza, ki pa je bil pred kratkim prestavljen iz Jugoslavije v Švico. Sedaj bo poučeval francosino profesor na ljubljanski trgovski akademiji g. Joško Prezelj, eden naših najboljših poznavateljev francoskega jezika. G. Prezelj bo vodil začetniški in konverzacijski tečaj ter bo dal tudi privatne lekcije. Vsi, ki so se prijavili, in oni, ki se nameravajo še prijaviti, bodo imeli v sredo 20. t. m. ob 17. v gimnaziji sestanek zaradi določitve dneva in ur, oni, ki so se prijavili za konverzacijski, pa isti dan ob 18. v kavarni Narodnega doma. Prispevki bodo nizki. Člani francoskega krožka in njihovi otroci bodo plačevali mesečno 20 Din. Prijave se še sprejemajo.

Iz Tržiča

— **Nova cestna ograja.** Ob desni strani ceste v Bistrico od Dekliškega doma do vrha klanca je napravil cestni odbor novo ograjo iz betonskih stebričev in železnih cevi ter mestoma tudi novo škarpno, tako da je cesta sedaj širja, bolj lična in bolj trdna. Škoda, ker je stara že v obupnem stanju. Sicer pa je ta bistriška cesta v izvrstnem stanju in so jo avtomobilisti že tudi izvažali, ker jo zelo radi uporabljajo za vožnjo na Bled.

— **Podružnica SPD Tržič** je na svoji 3. sklenila, da priredi v počastitev svojega častnega predsednika g. Ivana Engelsbergerja 30. novembra v prostorih hotela pri »Pošti« za proslavo njegove šestdesetletnice časten večer s prijetno domačo zabavo. Na ta večer že danes opozarjamo vse »tevične prijatelje delavnega jubilanta«.

Iz Litije

— **Globetrotter — Jugosloven.** Skozi Litijo je potoval Velimir Zivanović, svetSKI potnik, doma iz Srbije. Dosedaj je že 3 leta na potovanju in je prepeščil vsa srednja Evropa. Ko se je javil tukajšnjim oblastvom in je dobil potrebne žige, je krenil dalje po svetu.

— **Nos si je prerezal.** Dečko T. je hitel s steklenico je udaril ob kamen, da mu je ostala v roki le še črepinja. Fantek pa je udaril z glavo tako nesrečno na razbito glazevino, da si je prerezal nos. En kos odkrušenega stekla pa se mu je zadril tik očesa, kljub temu nesreči pa ne bo za maha menda nikakih zlih posledic.

— **Martinovanje v Smartnem.** V nedeljo so imeli Smartninci svoje žegnanje. Za proslavitev starodavnega običaja je poskrbelo domače pevsko društvo Zvon s pomočjo Dramatičnega oddelka Sokola. Igralci so predvajali dva komična prizora: »V čarobni brivnici« in »V posredovalnici«. Posebno dobro so se odrezali pevci po vodstvom aginaga pevovodje g. Šolskega upravitelja Maksa Kovačiča. Družabni večer so še dvignili zabavni kuplet, ki so jih zapeli g. Hauptmann Ciril, g. Mandelj ter gđ. Anita Podlogarjeva. Uspeh prireditve je bil za aranžerje časten.

Iz Zagorja

— **Sokolsko gledališče** je v nedeljo zvečer uprizorilo igro iz kmečkega življenja »Pri Hrastovih«. Igralci so svoje vloge dobro rešili, le preveliko naglasjanje (i) se ni umejalo z govorom kmečke družine. Obisk tudi to pot ni bil zadovoljiv. Mislimo, da je bilo premalo reklame za tako igro. Prosvetni odsek naj bi v prihodnje po možnoosti določil repertoar iger, ki so bolj vesele ali narodne vsebine, za kar se zagorska publika najbolj zanima.

— **Občinstvu v vednost.** Županstvo občine Zagorje razglasa, da ob ponedeljkih in četrtek popoldne ne uraduje za stranke zaradi nujnih drugih poslov, ki jih mora dovršiti.

— **Afera zaradi reklamnega 100dinarskega bankovca.** Na zagorski postaji pri tovarni blagajni je pretekli teden sin nekega obrtnika iz Kotredže plačeval tovarno za prejeto pošiljavo. Uradnik je na taštel sedem stotakov in nekaj drobiža. Ko je uradnik sprejel denar, ga je pregledal in opazil v sredini med 100dinarskimi bankovci en falzifikat. Fant je izjavil, da mu je denar doma izročila mati. Uradnik je falzifikat konfisciral in izročil orožnikom. Orožništvo je zaslalo stranko, ki pa se zagovarja, da je stotak prejela od neke druge bankovce, in ni vedela, da je ponarejen. Stranke, ki na prvi pogled res podobne pravemu, ima pa na koncu reklamo nekega gasilnega društva na Gorenjskem, ki je z bankovci delalo reklamo za svojo prireditve. Zadevo falzifikata bo reševalo sodišče v Litiji, ki bo ugotovilo, ali gre za pomoč ali poskušano goljufijo.

Iz Hrastnika

— **Koncert.** V nedeljo, dne 17. t. m. ob priliki 10letnice, je priredilo Glasbeno društvo v Hrastniku pod vodstvom pevovodje Davorina Candra vokalni in orkestralni koncert, ki je bil prav dobro obiskan. Med gosti smo opazili skladatelja g. Zorka Prelovca in g. Mola, pevovodjo trboveljskega pevskega društva, katero je bilo v lepem številu zastopano. Po koncertu se je razvila animirana zabava, pri kateri je sviral domači orkester in je tudi trboveljsko pevsko društvo zapelo par pesmi, ki jih je dirigiral g. Mol. Koncert je vsestransko uspel, strokovno poročilo sledi.

Iz Laškega

— **Martinov sejem.** ki sicer velja za najboljšega v letu, se je letos slabo obnesel. Prignalo se je 182 glav živine, prodalo pa 16 volov, 11 krav in 5 telic. Za Italijo se je naložilo 12 glav. Slab prigon je zakrivilo deževno vreme. — Sresko načelstvo je izdalo odredbo, s katero zabranjuje zbiranje živine pred sejmom in po njem na javnem prostoru pred hotelom »Henke«, ker se smatra to za prenos semjišča. Odredba obeta strogo kaznovanje tozadevnih prestopkov, naker se interesi že sedaj opozarjajo, da ne bo pozneje izgovarjanja.

Iz Gornje Radgone

— **Stavbeno gibanje.** Občina je to leto razparcelirala dve travniški parceli v Sodarski ulici v bližini kolodvora ter jih po znižani ceni odprodala g. Degnu, Vrhnjaku in Pučku, od katerih sta si slednja doslej zgradila in spravila pod streho svoji hiši, tako da se vselita v nje še pred zimom. Prihodnjo pomlad pa si bo tamaj zgradil enonadstropno hišo tudi g. Degen. Razen tega bo v tej ulici kmalu začela obratovati oljarna g. Čeha, s katero je zelo ustrezno kmečkemu ljudstvu, ki je moralo doslej vse svoje pridelke izvažati zaradi predelave v avstrijsko Radgono ali pa celo v oddaljene Apače. Ker bo občina razširila svoje električno omrežje tudi v to doslej temno ulico, bo na ta način tudi ta del našega trga precej oživiljen.

— **Na davčno upravo v Gor. Radgoni** so v zadnjem času začeli prihajati davkoplačevalci iz Gornje Apače kotline, Gornje Ščavnice, Lokavcev, Trate in drugih krajev iz prejšnjega področja davčne urada Sv. Lenart v Slov. goricah z željo, da bi dobivali v bodoče informacije v davčnih zadevah kakor tudi plačevali davke pri tej upravi. Ti kraji spadajo namreč sedaj pod davčno upravo Maribor ter so nekateri oddaljeni od tamkaj po 6 do 7 ur hoda, med tem ko imajo do Gornje Radgone komaj 2 do 3 ure ter avtobusno zvezo. Ljudstvu navedenih krajev bi bilo precej ustreženo, ako bi se izvršila rektifikacija mej med davčnimi upravama Maribor in Gornja Radgona.

Iz Ljutomer

— **Naše ceste.** Deževje zadnjih tednov je naše ceste pošteno zrahljalo in zmečkalo. Ponekod je blata do gležnjev. Osobito dovoz na kolodvor je tako razrit in razvožen, da ga peš skoro ni mogoče pasirati. Isto velja za ceste h Kukovčevemu mlinu; tu je par sto voz z jabolki, ki so jih tatali na novi občinski tehtnici, zapustilo pravo morje blata. Železniška uprava na eni strani in mestna občina na drugi strani bi morali oba dovoza popraviti. — Na najbolj frekventiranem delu sedanje oblastne ceste skozi mesto še ni točenca, ki ga je okrajni zastop druga leta navozil še pred jesenskimi deževjem. Pravijo, da je točenec še na Pohorju. Upamo, da ga bo nova uprava skoro spravila na našo že precej jamasto cesto.

Iz Prekmurja

— **Požar** je nastal te dni okoli polnoči pri posestniku Oškoli v Selu in vpeklil gospodarska poslopja. Lastnik trpi okoli 20.000 Din škoda. Vzrok požara se ne da ugotoviti.

— **Otvoritev Sokolskega doma.** Dne 30. t. m. ob 20. se bo vršila slovesna otvoritev Sokolskega doma. Na sporedu bodo telovadna, pevski in dramske točke. Po sporedu bo prosta zabava s plesom. Sodelovala bo vojaška godba iz Varaždana. Ker so bile do sedaj vse sokolske prireditve dobro obiskane, pričakujemo tudi sedaj obilnega obiska. Snored se bo ponovil 1. decembra ob pol 15.

Gospodarstvo

Skupščina Društva kmetijskih strokovnjakov

Društvo kmetijskih strokovnjakov za dravsko banovino je imelo preteklo soboto v Celju svojo redno letno skupščino. Zbrali so se odlični predstavniki šolanih ekonomov, od absolventa nižje kmetijske šole do inženjerja poljedelskih znanosti, od najpomembnejših funkcionarjev kmetijske stroke do ekonomov v samostojnih in pomožnih položajih. Ban inž. Serneč je na skupščino delegiral svojega zastopnika v osebni sreskega načelnika dr. Hubada, podban dr. Pirkmajer pa jo je pozdravil pismeno.

Zborovanju je predsedoval društveni predsednik šef oddelka za kmetijstvo g. inž. Zidanšek, ki je ob splošnem odobravanju predlagal, da se pošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, pozdravne brzojavke na kmetijski ministru dr. Franješu, banu inž. Serneču in podbanu dr. Pirkmajerju.

Letošnja skupščina tega društva, ki je takorekoč matica kmetijskih izobražencev, je potekala izredno skladno, v stanovski disciplini ter samozavezi in ljubezni do kmetijske stroke. Udeleženci so z mogočo kolektivnost, kajti bolj kakor v zajednicah drugih stanov ne sme tu biti kast ali razlik v položaju in stanu.

Iz poročila posnemamo, da odbor ni zamudil nobene prilike, kadar je šlo za zaščito stanovskih interesov. Živahno pa se je udeleževal tudi kot posvetovalni organ v kmetijsko - strokovnih zadevah. Zanimivi so bili referati iz kmetijsko - posvetovalne službe.

Kmetijski strokovnjaki z akademsko izobrazbo so si ustanovili lastno organizacijo »Sektora zagrebškega Udruženja agronomov za Slovenijo«. Po izmenjavi misli je bila odpravljena prvotna animoznost in ugotovljena volja za sodelovanje, kar so skupščinarji pozdravili.

Pri volitvah je bil za predsednika ponovno izvoljen inž. Zidanšek, v odbor pa so bili izvoljeni gg.: Ambrož, Dular, Gombač, Katol, Kmet, Sevanč, Rohrmann, Sušič, Trampuž, inž. Wenke. Sedež društvenega odbora je prenešen na sedež banke uprave v Ljubljano. Pri slučajnosti se je razpravljalo o stanovskih vprašanjih ter je bilo sprejeto vrnjenje potrebe razpisovanja vseh vakantnih mest v javni službi kmetijske stroke.

— **Stanje Narodne banke.** Narodna banka je izdala izkaz o svojem stanju na dan 15. t. m., iz katerega je razvidno, da je v drugi četrtini novembra prodala za skoro 38 milijonov Din več deviz kakor pa jih je kupila. Za ta znesek so se torej devizne rezerve zmanjšale, kar pa pri sedanjem izredno visokem stanju teh rezerv ne pomeni mnogo. Stanje posojil je v zvezi z veliko likvidnostjo na denarnem trgu in obilico razpoložljivih denarnih sredstev za financiranje izvoza ponovno nazadovalo za 45 milijonov Din. Zaradi zmanjšanja deviznih rezerv in posojil kakor tudi zaradi povečanja žirovni obveznosti je obtok bankovcev nazadovno za 156 milijonov Din na 5552 milijonov Din. Stanje ob 15. t. m. je bilo naslednje (vse v milijonih Din): v oklepajih razlike napram stanju ob 8. t. m.): Aktivna: kovinska podlaga 385,9 (— 7,1), saldo raznih računov (tečajne difference) 1236,2

(— 30,5), posojila na menice 1287,8 (— 13,7), lombard 236,7 (— 28,8); pasiva: obtok bankovcev 5552,0 (— 155,6), žirovne obveznosti napram državi 160,7 (— 22,4), ostale žirovne obveznosti 1064,2 (+ 55,4), razne obveznosti 130,2 (— 5,6).

— **Pred gradbo ogromne palače za glavno pošto in Poštno hranilnico** v Beogradu. Nedavno je Poštna hranilnica v Beogradu kupila od cerkve Sv. Marka zemljišče, na katerem se bo prihodnje leto pričela graditi skupna palača za glavno pošto in centralo Poštno hranilnice. Zemljišče se nahaja ob Aleksandrovi. Takovski in Kosovski ulici ter meri 7699 m². Poštna hranilnica je odkupila to zemljišče za 13.08 milijona Din (19.200 Din za m²). Da bi se čim prej izdelal načrt za gradbo palače, je ministar za javne zgradbe gosp. Savković nedavno odredil komisijo, ki je sedaj sestavila program za gradbo palače. V palači so predvideni prostori za glavno pošto in brzojavno postajo, za glavno upravo pošte in brzojavo s potrebnimi dvoranami za biblioteko, poštotelegrafski muzej in za konference (predvsem mednarodne) in končno za centralo Poštno hranilnice. Poslovna dvorana glavne pošte bo merila 800 kvadratnih metrov ter bo imela 55 šalterjev za pošto in brzojav. Podoba poslovna dvorana bo zrazena za pošto - čerkovni in oostno-hranilni promet. Dvoje dvorišč po 1000 kv. metrov bo služilo za dovoz in odvoz pošte z avtomobili. Notranja oprema bo urejena po najmodernejših principih. Telefonska centrala ne bo nameščena v tej palači, ker se bo za to centralo zgradilo posebno poslopje. Kakor poroča beogradska »Politika«, bodo gradbeni stroški znašali blizu 100 milijonov Din. Pri financiranju bo v znatni meri sodelovala Poštna hranilnica.

— **Razširjenje ladjedelnice v Kraljevicu.** Kakor znano, je pred meseci Jadranko - podnaveška banka na licitaciji kupila ladjedelnico v Kraljevicu. Sedaj poročajo iz Beograda, da bo imenovana banka skupno z angleško ladjedelnico družbo Yardow Co. Ltd iz Glasgova znatno razširila sedanje naprave ter jih stavila v obrat prihodnje leto. Ladjedelnico bo prevzela posebna družba z glavnico 40.000 funtov (11 milijonov Din).

— **Osebnost v. Upravnih odbor Oblastne zadruge** za kmetijski kredit v Čupriji je na svoji seji 18. t. m. izbral za ravnatelja oblastne zadruge znanega celjskega zadrugnega strokovnjaka g. Janka Lesničarja. Oblastna zadruška za kmetijski kredit v Čupriji je od šestih obsebojnih zvez zadrug za kmetijski kredit največja in šteje blizu 400 zadrug članov.

— **Pred zmanjšanjem hmelskih nasadov na Češkoslovaškem.** Iz Prage poročajo, da je nemška sekcija Hmelskega združenja v Zetu sklicala za 4. december konferenco delegatov, na kateri se bo razpravljalo o zmanjšanju hmelskih nasadov in o predprodaji hmelj.

— **Češkoslovaška pripravila železniške tarifne popravke** napram Avstriji. Avstrija je s 1. majem tek leta izvedla popravke železniških tarif, in sicer v taki obliki, da je povisjanje zadelo skoro izključno inozemsko blago in tranzitni prevoz. Povisjanje je bilo izvedeno v prvi vrsti ob omejjenih postaj tako, da obremenjuje le uvoženo blago, dočim so bile za prevoz domačega blaga uvedene razne bonifikacije, predvsem v diferencirani klasifikaciji. Ta tarfni sistem povzroča težkočte pri izvozu češkoslovaškega blaga v Avstrijo in še v večji meri pri tranzitu. Pri zadetih pa so tudi druge države, kakor Poljska in baltične države. Na podlagi intervencije češkoslovaških industrijskih podjetij se je vršilo že nekaj tarifnih konferenc med Češkoslovaško in Avstrijo, ki pa so ostale brez uspeha, zato je bil spor predložen tudi že Mednarodni trgovski zbornici. Iz Prage poročajo sedaj, da se je te dni vršila v zunanjem ministertvu konferenca, na kateri so bili izdelani konkretni predlogi glede ukrepov proti tem tarifnim diskriminacijam Avstrije. Kakor se čuje, bo prihodnje dni Češkoslovaška predložila Avstriji novo demaršo. Če bo tudi ta demarša ostala brez uspeha, bo Češkoslovaška po odobritvi nove vlade nastopila z represalijami. Na sporu med Češkoslovaško in Avstrijo je zainteresirana tudi naša država, ki je pri svojem izvozu v Avstrijo in

pri tranzitu preko Avstrije prav tako prizadeta zaradi protekcionistične avstrijske tarifne politike, ki gotovo tudi ni v skladu s stremiljem Društva narodov po omilitju carinskih in drugih ovir v mednarodni trgovini.

— **Francija dalje kopile zlato.** Po zadnjem izkazu francoske novčanične banke je zlato zaklad Banque de France prekorajil že 40 milijard frankov (88 milijard Din). To je rekordna višina, ki jo Francija doslej še ni nikoli dosegla. Tekom enega leta se je zlato zaklad povečal za 9 milijard frankov ali 33 odstotkov. Če upoštevamo, da ima Francoska banka še za 26 milijard frankov deviz, ki jih ob primernem času lahko še spremeni v zlato, tedaj vidimo, da znaša kritje obtoka bankovcev okrog 100 odstotkov. Te številke nam ilustrirajo ogromno bogastvo Francije.

— **Plačilna prepoved za Frankfurter Allgemeine Versicherungs A. G.** Kakor znano, je pred meseci vzbudil povsod veliko pozornost polom ene od največjih nemških zavarovalnic Frankfurter Allgemeine Versicherungs A. G. Po poročilih iz Berlina je sedan senat državne nadzorstvene urada za privatne zavarovalnice prepovedal družbi, ki je v likvidaciji, vsa izplačila, ki niso v zvezi z upravo in z rednimi izdatki za zavarovanja. S tem hoče oblast preprečiti, da bi se gotovi upniki (inozemski) okoristili na račun drugih. Kakor znano, je vse zavarovalne posle z izjemo nekaterih specialnih zavarovanj še pred meseci prevzela zavarovalna družba Allianz.

— **Dobave.** Gradbeni oddelk direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave hrastovega lesa do 26. t. m. pa glede dobave železne pločevine, jekla in morze-anarata, strojni oddelak pa do 28. t. m. ponudbe glede dobave lesenih drogov in glede oddaje pil v nasakovanje in popravilo. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 3. decembra ponudbe glede dobave 3000 kg mila.

— **Direkcija državnega rudnika Kreka** sprejema do 6. decembra ponudbe glede dobave železne pločevine, železa in plinskih cevi. Dne 6. decembra se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede dobave raznega materiala za gornji stroj (vijaki, zavrtki, zakovice). (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 27. t. m. se bo vršila pri ekonomskem oddelku ministrstva za vojsko in mornarico v Beogradu licitacija glede dobave 100.000 vreč od jute. (Pogoji so na vpogled v pisarni proviantnega oddelka ekonomskega oddelka omenjenega ministrstva.)

— **Dobave.** Gradbeni oddelk direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 20 kg kostnega oja, 20 kg glicerina, 100 kg vazelina, 100 kg solne kisline in 40 kg parketnega voska. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 500 kg testenin, 20.000 kg pšenične moke, 1000 kg koruznega zdroba, 2000 kg masti, 1000 kg Frankovega priprataka za kavo in 3000 kg riža; do 2. decembra pa glede dobave 10.000 m bronove telefonske žice in 250 m² jamejskega lesa. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave armatur in klingerit-plošč. Direkcija državnega rudnika Bukinje sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 50 komadov impregniranih drogov.

— **Dobave.** Dir. drž. rud. Banjaluka sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 100 kg tovarne masti, 600 kg plinskega olja in 300 kilogramov turbinskega olja ter glede dobave 4 kompletnih konjskih vpreg. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave parnih armatur. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 50 komadov kant za vodo, 250 kg razne barve, 50 kg minija, 1 avtomatne telefonske centrale ter glede dobave električnega materiala. Dne 30. t. m. se bo vršila pri upravi drž. monopolov v Beogradu licitacija glede dobave 75.750 m² lesa. (Predmetni oglasi so na ogled v Zbornici za TOI.)

— **Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 2. decembra pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave trajnožarnih peč, 5. decembra pa glede dobave materiala za gornji stroj (tračnice, spojinke, podložne plošče, tračni žebli, tirfodni, skretnice, vijaki itd.). (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici TOI.) Dne 2. decembra se bo vršila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave 210.000 komadov žebeljev za znanomavne pragov. 5. decembra pa glede dobave raznih ščetk. Ne 5. decembra t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 270.000 kg portlandskega cementa. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Dne 4. decembra se bo vršila pri računsko-ekonomskem oddelku ministrstva za zgradbe v Beogradu licitacija glede dobave naprave za ponikljanje in bakrenje. (Pogoji so na vpogled pri blagajni ministrstva za zgradbe v Beogradu.) Dne 5. decembra se bo vršila pri glavnem sanitetskem skladišču v Zenuni ofertalna licitacija glede dobave 5000 metrov mreže iz tila. (Pogoji so na vpogled pri istem skladišču.)

Borze

19. novembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet znaten, zlasti v devizah Praga, Trst in Dunaj. Deviza na London je dalje popustila od 275,63 na 275,45, deviza na Trst od 295,73 na 295,55 in deviza na Dunaj od 7,9507 na 7,9485.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Volja škoda danes dalje učvrstila ter se je februarja za aranžma po 442 in 44° ter za trgova (ex) po 419 do 420. Zaradi pomanjkanja ponudbe promet ni bil znaten. Ostali državni papirji so bili pri nespremenjenih tečajih brez prometa. Med bančnimi papirji se je Unibank pri dalje slabih tenlenci trgovala po 201 in 200, dočim se je Zemaljska okrepila na 130 zakl. Med industrijskimi papirji je Trboveljska popustila na 455 zakl., Slavonija pa je bila pri čvrsti tendenci zaključena po 155. Čvrsta je tudi Dubrovačka pri 40 den.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterd. 22.795, Berlin 13.406 — 13.525 (13.51). Bruselj 7.9068. Budimpešta 986,75 — 989,75 (988,25). Curih 1094,4 — 1097,4 (1095,9). Dunaj 793,35 — 796,35 (794,85). London 275,05 — 275,85 (275,45). Newyork 56,31 — 56,51 (56,41). Pariz 224,57 — 226,55 (225,55). (167,45). Trst 294,55 — 296,55 (295,55). Zagreb. London 275,05 — 275,85. Newyork 56,31 — 56,51, Pariz 221,47 — 223,47.

Prvovrstno urejeni zobni atelje Bevc Joško

(poleg »Figovca« - nasproti Kneza)

Sprejema od 9—13 (1) in od 14 (2)—18 (6)

Na željo sprejema tudi izven navedenih ur. — Ob nedeljah dopoldne.

Milan 294,60 — 296,60, Curih 1094,4 — 1097,4, Amsterd. 22,756 — 22,816, Berlin 13,495 — 13,525, Dunaj 7,9335 — 7,9335, Praga 167,05 — 167,85.

Curih. Zagreb 9,127, London 25,135, Newyork 515,725, Pariz 20,295, Milan 26,985, Madrid 72,15, Berlin 123,27, Dunaj 72,50, Praga 15,2775, Bukarešta 3,0825, Budimpešta 90,15, Sofija 3,72125, Varšava 56,85.

Efekt.

Ljubljana. Volja škoda 443 bl. za december 446 bl., Celjska 170 den., Ljublj. kredit na 123 den., Prastrediona 905 den., Kreditni zavod 170 den., Ruše 250 — 260, Kranjska industrijska 300 den., Vevče 130 den.

Zagreb. Državna vrednote: Volja škoda 443 — 444, kasa 442 — 444, za december 445 den., za februar ex 419 — 425, investicijsko 86,25 — 86, agrarne 52,50 — 53, bančne vrednote: Prastrediona 905 — 910, Srpska 157 den., Union 199 — 200, Jugo 83 den., Zemaljska 129 — 131, Poljo 16 — 17; industrijske vrednote: Nar. žumska 40 den., Gutmann 180 — 190, Slavevska 96 — 100, Slavonija 155 — 165, Drava 320 — 330, Seferana 380 — 390, Brod vagon 140 — 150, Vevče 132 den., Dubrovačka 470 den., Jadranka 527,50 den., Trbovlje 458 — 457,50.

Beograd. Volja škoda 439 — 442 zakl., za februar ex 416,50 — 418, agrarne 54,00 zakl., Narodna 8270 — 8300.

Blagovna tržišča

Les

+ **Ljubljanska borza** (19. t. m.). Tendence nespremenjena. Zaključeni je bilo 25 vagonov oglja in 1 vagon bukovih brzojavnih drogov. Povpraševanje je za 1500 — kub. m. moralo, smoka — jelka (68 × 68, doloma tudi 58 × 58, 78 × 78 in 98 × 98, dolžina 4, 5 in 6 m), dalje za remenje (38 × 38 in 78 × 98, 4 in 5 m), za trame, rezane, ostrorobe v predpisanih dimenzijah, za merkanilne trame (16 × 13, 4 in 5 m ter 21 × 26, 7 in 8 m), za madrijerje, I, II, (110, 140 in 160 mm, od 25 m šir. naprej, od 5,50 m dolž. naprej, dobava jan., febr.) ter končno za dele zabojev v predpisanih dimenzijah.

Zito

+ **Zitni trg** (19. t. m.). Na čičaški borzi so večeraj tečaj pšenice nebstveno popustili (za december od 120 7/8 na 120 centov). Na kontinentalnih borzah je položaj ostal povsem nespremenjen in tudi pri nas je tendence dalje prilično prijazna.

+ **Ljubljanska borza** (19. t. m.). Tendence nespremenjena. Zaključeno ni bilo. Nudi se pšenica (slov. post., mlev. tar., plač 30 dni): baška, 79 kg 240 — 242,5, baška, 78 kg 237,5, 80 kg 237,5 — 240, sremška, 77 kg 230 do 232,5, slavonška, 77 kg 220 — 222,5; ri: baška, 72/73 kg 200 — 202,5; moka: 30c, lco Ljubljana 355 — 365; koruza: baška, umetno sušena 195 — 197,5, po mlevski tarifi 192,5 — 195, času primerno suha s kakovostno garancijo 170 — 175; čikvautin: baški 245 — 247,5; oves: baški, 63/64 kg 185 — 197,5 Din za 100 kg.

+ **Novosadska blagovna borza** (19. t. m.). Tendence stalna. Cene koruzi so se nekoliko okrepile. Promet: 20 vagonov pšenice, 25 vagonov moka, 25 vagonov

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 20.: Grob neznanega vojaka. A. Četrtek, 21. ob 15.: Faust. Dijaška predstava po znanih cenah. Izven. Petek, 22.: Zaprtlo.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Sreda, 20.: Gorenjski slavček. B. Četrtek, 21.: Zaprtlo. Petek, 22.: Valkira. C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sreda, 20.: Zaprtlo. Četrtek, 21.: Wormski orožar. Premijera. C. Petek, 22.: Zaprtlo.

»Janežek Nosanček«

Kralj Zapik, kraljčina, dvorjani, kuhar debeluhar in drugo kuharsko osebje, brivec, pek, nočni čuvaj, medved z medvedko, petelinček, žaba in druge živali, coprnica Maruša, celo Jezušček z angeli, pet peštrih alik, petje, godba in ples, mati Korenka in nad vsem skupaj seveda ne Janežek z dolgim nosom, ki si pridobi kraljično in prestol — dogodkov in ljudi res ni premalo, še za otroško ljudstvo ne, ki besede spremlja v svojem slovarju ne pozna. Nekoliko črt preko Burg ravlovihi poetičnih, malo vodenih dolgovoznosti, ki samo zavlačujejo tempo igre in ne povedo otroku nič, bi vsekakor ne škodovalo. Sicer se je režiser (prof. O. Šest) potrudil, da so bili po znani metodi vsaj scenične spremembe naglo splošno. Živ in simpatičen Janežek gđ. Vida Juvanov; dražestna kraljčina, ki se ne more smejeti, ga šariteva; izborni kralj-vladar v deželi Hoplaja. K. Kralj; in kuhar Cerar s kuharico Lizo — Medvedovo; in brivec Habakuk Maskpranek — Smerkolj; in ves ostali ansambl, ki bi mi vzel pol kolone, že samo naštevaje imen: tihi, izvrstni tihi. Že zato, ker so znali spraviti malo ljudstvo v smeh in navdušenje. Še posebej pa ga pihne seveda živalček kvartet Kaukler — Plut — Sancin — Skrbinek s svojim originalnim nastopom in še originalnejšimi kostumi. Upam, da bo za deca v letošnji sezoni še kaj podobnega, morda samo literarno boljše.

Karlo Kocijančič.

»Die literarische Welt« o Ivanu Cankarju. Berlinska »Die literarische Welt« je pridobila v številki z dne 15. novembra oceno nemškega prevoda »Hlapca Jernelja«, ki je izšel v založbi Niethammer na Dunaju. Pisec Ernst Schwenk pravi uvodoma, da je bil Hermann Wendel prvi v Nemčiji, ki je opozoril na Cankarja. »Neznanu veličino iz najbolj neznanega slovenskega v Evropi.« Četudi izbor Cankarjeve proze, kakor ga daje omenjena knjiga, ne nudi zaočrtenih slik slovenskega romancierja in dramatika, kaže vendar pisnika močno izvrstno in silo. Porodilec trdi, da se Cankarjeve ertice lahko primerjajo z ljudskimi povestmi Leva Tolstaja. Toda zdaj se, kakor da bi Cankar gledal stoletja nazaj; njegovo pripovedovanje očituje »nekako srednjeveško silo nazora in jezika. Zakaj — Cankarjeva povest o legendi.« Nato karakterizira Schwenk vsebino in literarne kakovosti »Hlapca Jernelja« in njegova pravica. »To je umetnost docela čistega povsem prepričanega pisnika. Pisec zaključuje z naslednjim krepko karakteristično: »Pri Cankarju, tem bolečinskem socialistu in ateistu, čutilo globoko pod vsako besedo nekaj žudežnega, a neizkrajljivega: pobožnost.«

Češki glas o Martinu Brbku. Praški dnevnik »Nár. Listy« z dne 18. t. m. je objavil oceno znanega romana Ivana Podražja »Martin Brbke« (izdala založba »Luce« v Ljubljani). Ocenjevalec I. K. S. (traktat) sodi o tej knjigi: »Slovenski pisatelj Ivan Podraž, znan po svojih povestih in erticah, nastopa tu prvič z večjim spisom, tridesetimi romanom, čigar prvi del je pravkar izšel in pomeni mnogo obetajoč začetek. V njem realistično slika življenje v kmetijski župniji, za junaka svojega romana si je izvolil nezakonskega sina župnika Poblukarja. Martina Brbka. Življenjska tragika tega revnika izvira iz njegovega tajinstvenega rodu. A tudi njemu se nasmešne sreče, ko se zalubi v Lizo, dekle v vaški krmi, in se hoče z njo oženiti. To pa prepriča župnik, zakaj tudi Liza je njegov otrok. Župnik prežene Brbka iz bajte, ki jo je bil prepustil njegovi materi, v tem pa mu ta razodene, kdo je njegov oče. Brbek od jeze in ogorčenja zažge bajto. Orožniki ga zarot kot rožigleca, a žemer doseže dečanje prvega dela višek — Dečanje je dobro konstruirano; prednost knjige so dialogi, ki jo oživljajo in hkrati karakterizirajo nastopajoče osebe.«

Pevski festival v Zagrebu. Ze Veliko moč prihodnjega leta prinarjavljajo hrvaška pevska društva v Zagrebu velik festival, ki bo prekal vse doseganje. Razen domačih pevskih društev se ga udeležijo aktivno vsa pevska društva vseh slovenskih narodov. Nastopili bodo tudi pevci iz Amerike, Burgenlanda in iz drugih kolonij.

O slovenski filozofiji poročajo z ozirom na knjigo dr. Alne Sotnikove »Zgodovinski razvoj estetskih problemov« Luba D. Jurkovič v 222/32. zvezku beografske »Mislic«. Njegov članek ni samo naobširnejša izmed dosedanjih kritik te slovenske znanstvene knjige, marveč tudi seznanja erbeke kroge — prvič v takem obsegu — s filozofskimi načeli profesorja dr. Vebrja.

Skopsko naučno društvo je izbralo za svojega člana-sotrudnika dra. Franca Mesenela, kustosa v Muzeju Južne Srbije.

O duhu današnje omladine. V novem tedniku »Društvena obnova« je izšel zanimiv članek našega sotrudnika književnika g. S. Parmačevića z naslovom »Dve omladinici. Pisec plastično karakterizira prečno in povojno omladino. Zastopa stališča, da v bistvu ni razlike med to in ono: drugačen je pravec stremenj, omladinici drugačen je namen in zanos pa sta vedno ista. Ni kriva omladina, če so jo vplivi povojnega okolja včasih obrnili k manj plemenitemu cillem. Danes — ugotavlja g. Parmačević — se tudi v omladino vrača zanimanje za duhovne dobrine. Nastaja nov tip idealizma, ki utrne biti manj romantičen, vendar pa nič več od prvotnega. Nova omladina ima večji praktičnega črta nego za je imela predvojn. Pisec gleda optimistično na mladi zaroj; sodi, da se pripravila generacija, ki

bo dostojna predvojnne omladine. Obe generaciji bosta po naradni logiki tišči činitelj, ki bo vodil usodo naše domovine. Ne moremo si misliti, da bi bil rod, ki je najaktivnejše sodeloval pri nastanku te države, stalno izločen od dela za njeno novo življenje. Toda v novih razmerah ki so nastale s 6. januarjem, se bodo formirale tudi vrste povojne omladine; iz njih bodo stopili novi bodoči voditelji.

Tretji zvezek »Poučnega slovarja«. Pravkar je izšel 3. zvezek prvega slovenskega »Poučnega slovarja«, ki ga sestavlja dr. Jože Glonar in izdaja Umetniška propaganda. Zvezek se začne pri imenu »Aribo« in končuje pri »Barbizon«. Upošteva zadostno tudi naše kraje in ljudi. »Poučni slovar« izhaja v mesečnih snopiščih. Naroča se tudi pri »Tiskovni zadrugi« v Ljubljani (četrtneto Din 75.).

O srbski narodni pesmi na Poljskem je začel objavljati praški »Slov. Pehled« obsežno razpravo Boh. Vydre. Časovno obsega Vydrov članek prvo razdelje poljskega romantizma in podrobnih navala, koliko so Poljaki prevladali v Ukovih žbir. Razprava je lep prisrsek iz zgodovinski poljsko-jugoslovenskih stikov.

Za slovensko kulturno vzajemnost. »Letopis Matice Srpske« predlaga v članku, ki razpravlja o praškem kongresu slovenskih filozofov, da naj se skuša v slovenskih deželah poboljšati zanimanje za slovenske kulture takole: 1. Vsi slovenski dnevniki in literarne revije naj unolijejo svojo stalno slovensko kulturno rubriko. 2. Ustanovi naj se literarna znanstvena in umetniška revija, ki bi prinašala prispevke v vseh slovenskih jezikih. 3. Naj se po zapadnoevropskih vzorcih izdaja časopis za praktično učenje slovenskih jezikov.

Lutsko vrhovi motivi Antona Trstenjaka. Kakor znano, je naš slovenski slikar g. Ante Trstenjak, ki živi sedaj v Pragi, novemu prenosu Lutsko in naslikal večjo zbirko motivov iz dežele najmanjšega slovenskega naroda. Te slike so bile razstavljene v Budjisiu in v Pragi in so povzročile pozornost. »Zvezek luž. serb. študentstva v Budjisiu« je sedaj izdal deset koloriranih razdelov iz izbranih slikami A. Trstenjaka. Slike kažejo predvsem pestrost in lepoto narodne noše. Lep je tudi motiv iz Budjisiu.

Deficit avstrijskih državnih gledališč. Avstrijska državna gledališča bodo dohila za leto 1930 subvencijo v znesku 5,3 milijona šilingov. Letos so imela enako visoko subvencijo, vendar računalo uprave z deficitom ki bo za kakih 700.000 šilingov višji od lanskega.

150letnica A. G. Oehlenschlägerja. Minilo je 150 let, kar se je rodil slavni danski pesnik Adam Gottlob Oehlenschläger, ki je danekemu narodu to, kar Slovencem Prešeren. Udeleževal pa se je v širšem obsegu, zlasti kot dramatik. Priznava je romantizmu, a katerim je otvoril v danskem leposlovju novo dobo. Oehlenschläger je umrl 1. 1850.

Visoka literarna nagrada. Pariški poslani republike San Marino, Enrico Garza, je razpisal 50.000 lir nagrade za najboljšo biografsko delo o Gabrielu d'Annunziju.

Originalna knjiga o japonski umetnosti. Založba »Insel« je izdala prvo nemško spisanje delo Japona o japonski umetnosti (Teuneyoshi Tsuzumi, »Die Kunst Japans«). Spis izhaja s stališča, da umetnost nobenega naroda na svetu ni tako ozko združena z njega moralo, religijo in gospodarskim življenjem, kakor je japonska. Zato pisec razpravlja tudi o umetnosti vrtov in cvetličnjakov, poglavje, ki bi bilo v zgodovini evropske umetnosti precej kuriozno.

Razstava del Dolinarja, Kosa in Palovca

Ljubljana, sredi novembra.

Otvoritev razstave teh treh umetnikov, obenem 15. razstava Narodne Galerije, je bila v našem javnem življenju razveseljujoč pojav. Otvoritev je zbrala v Jakopičevem paviljonu res lepo število ljubljanskih družbe, da bi si tako želeli pri otvoritvi vseh naših umetnostnih razstav. Tudi za Ljubljano naj postane taka otvoritev družabni dogodek prve vrste, kakor je to že dolgo po ostali Evropi.

Težje bo uvesti pri nas drugo lepo navado zapadne Evrope. Tam ljudje namreč ne pridejo na razstave samo, da se počaka in si ogledajo razstavljene umetnine, temveč tudi zato, da jih kupijo. Pri nas ogromna večina inteligence žal ne živi v razmerah, da bi si lahko svoje domove okrasila z originalni naših umetnikov, vendar pa imamo tudi mi že precej rodin, ki bi si lahko privoščile in se s tem uvrstile med ljubitelje umetnosti in mocene umetnikov. In kdo je med našimi umetniki, ki bi tega ne bil potreben in vreden? Tudi na sedanjih razstavi je prodanih le še malo umetnin, dati nekatere izredno poceni in bi se posebno talentiranemu, mlademu Pavlovcu prav prilogo par tisočakov, ki bi mu omogočili nadaljevanje dela in olajšali življenje.

Prav sedanja razstava pa je taka, da je večina razstavljenih umetnin sila primerna, da skoro neobhodno potrebna dekoracija elegantnih stanovanj, plastike pa tudi za vrtove, kjer vidimo skoro povsod le tiste neokusne nemške pritlikavce, gobe in senice, da se nam vsak tuje posmejuje. V hišo, ugledu gospodarja dostojno, in na moderen vrt spadajo vendar le prave umetnine, ker javnost ceni lastnika po njegovi okoliščini.

Izbira je na razstavi velika in vsa razstavljena dela so taka, da nikomur ne bo žal, če si zagotovi tudi najcenejši stvar. Sicer so pa cene, kakor omenjeno skrajno zmerne in tudi manj premožnim dosegljive, da na razstavi lahko izberemo čeden original za enak denar, kakor bi plačali v trgovini za reprodukcijo. In kdor ima le en original, bo kmalu pometel z reprodukcijami.

Loize Dolinar je preživela dobo iskanja, sedaj se le še izpopolnjuje od dela do dela. Sicer tudi njeno mladoost ni bila burno zaletavanje in dramatičen boj, ker ima soljno podlogo tehnično znanja in prav njevo lahko obvladovanje tehn. težko, ki jih domišljija malih nesmetnikov le prečesto s prežimno ironijo. Je Dolinarji omogočilo nalo in mirno dozorjevanje. Sedaj že hodi na svoji poti in napreduje. Vse orke je že dosegel in njegov »Mojzes« v Parizu mu je prinesel veliko h konkurenci za ogromen spomenik, ki ga republika Bo-

livi postavi osvoboditelju Južne Amerike Bolivarju. Proračun zanj gre v težke milijone in vabilo so dobili le najboljši kiparji sveta. Tudi če Dolinar ne dobi prve nagrade in naročila, vendar je še samo vabilo h konkurenci velika čast in priznanje. Dolinarjev »Mojzes« je tak, da je opozoril svet na našega rojaka. Ali naj torej capljam za francosko kritiko in ga hvallim še jaz? Niž čudnega bi ne bilo pri nas, če bi se oglasil kdo, da bi francoske kritike takole malo popravil in v ljudno povabil ali pa njih sodbo vsaj popošljal.

Se več neugnanega razmišlja in še bolj vahnano razgiban, v siluosti še bolj dizen, pa vendar od vseh strani poln in še bogatejši v ritmu najemkejših linij je »sv. Kristof«. Gigantski je njegov korak, a komaj se dotika tal — ne brede razbukanih valov, le drči po njih z brzino misli. Na tej vtrlešni strelji pa silna teža svetov, da se Kristof zvija hrbet in pokajo gigantski mišice. — na tej eksplozivni sprostitvi največjih energij pa varno sedi malo detece Bog. »kakor bi se rahlo zibalo na rokah Matere Device«.

Kakor ni na svetu nobena stvar popolna, tudi ta kip ni brez pogrške. Premajhen je. Če bi bila figura vsaj dvojne naravne velikosti — poskusite si skupno predočiti v tej velikosti — bi bil njen učinek kolosalen. Učinkoval bi na modernega človeka s tako silo, kakršno je preprosti narod občutil dolga stoletja pred sv. Kristofa na zunanih stenah cerkva.

Brnasti Mojzes, ki je seveda še impozantnejši kakor sadreni na razstavi, je še v izmuznem razstavljen. Če tam ne dobi kupca, naj ga najde doma. Pod milim nebom bo učinkoval še bolj močeno in naši finančniki imajo toliko lepih prostorov po svojih vrtovih, naša mesta pa toliko praznih, ki kriče po dobrih kipih. Kadar se bo Ljubljana pričela regulirati po novem veslikem Placnikovem načrtu ali kadar se bo regulirala Ljubljana in zidali novi mostovi, naj ne pozabijo na Dolinarjevega sv. Kristofa.

»Srtta sreča« se me doimi kakor zamelek Mojzeza in Kristofa. Pri svetnikih prosta, u pa v kamen vezana energija. To ni resignacija, temveč od znotraj na ven gnala, oblike vstvarjajoča sila: plastičnost.

Prej v linijah večkrat zlomljen in trd, je postal Dolinar vse mehkejš z največjim prelivanjem linij. Poglejte n. pr. »V pričovanju« na roko naslonjeno žensko figuro. Je sicer statueta, a vendar monumen-

talna. Podoben ji je »Bega« do obupa preplašene matere z detetom, tej je pa popolnoma nasproten korakajoči »Na razpotju«, vendar pa oba dela razglablja isti problem, namreč izražanje nemirnega gibanja, celo nadramatičnejše vohemence z mirnimi oblikami — monumentalno. Naglo in vahnano gibanje večina kiparjev dosega z neplastičnimi pripomočki iz alikarstva, Dolinar pa je čist kipar.

Za tiste, ki niso poznali srce pretresujoče telesne razvaline duševnega veličana dr. Zerjave, je Dolinarjev portret pokojnega. V narodu bo ostalo ono bogastvo, ki ga mu je dr. Zerjav dal z vso krvjo svojega srca, in pred očmi poznih naših potomcev bo ostal dr. Zerjav tak, kakor ga je vpodobil Dolinar: po čelu in nosu ponosen, odlični junak in mislec, po očeh bistrovid v bodočnost in srčno dober, vse ljubeč, po mehkih ustih pa malce otožen, a nikdar obupajoč mučenec. Škoda, ker je umetnik moral to poduševljeno poprsje že vzeti z razstave, da ga čimprej izdela v marmoru in postavi na najcenašče mesto v redakciji »Jutra«. V marmoru bo dr. Zerjav šele zasopel in oživel, sadra je pa vedno trda, mrzla in mrtva.

Razen dr. Zerjave je Dolinar »zastavljal« 7 izvrstnih, po zunanosti in notranosti modelom nenavadno sličnih portretov: močnega in podietnega obrtnika Vodnika, vedno mlado, dobrodušno umetnico Reziro Thalerjevo, svoja prijatelja slikarja A. G. Kosa, plavalčega v sinjih vishvah, in Hinka Smrekarja v ironični pozi napihnjenega veljaka — vso nežnost gospodičnice Rajnerie in pa seveda svojo drago ženko in sinka. Presneto je bil Loize sentimental in mehak, ko je modeliral lepo mamico pa kakor vedno vedro se smehljajoč, ko je v čistem kitskem stilu napravil iz svoje ga fanta Kitajca. Smrekar je na svoj portret tako ponosen, da že mesec tehta aranžma in režijo odkritja lastnega spomenika, beleži povablence in izbira slavstvene govornike, po slavnosti, ki na njo povabi ves hvalčeni slovenski narod, pa namerava prirediti generalno skušnjo svojega pogoeba z muziko. Žalostinkami in govornicami najodličnejših zastopnikov itd., češ da bo vsi kar imel od svoje slave.

or bodo obiskovalci razstave imeli vsaj pol dneva opraviti samo z Dolinarjevimi deli, pa o A. G. Kosu in Pavlovcu prihodnjic.

Ante Gaber.

Sport

Glavna skupščina JPS

Ogromno delo skupščine — Reorganizacija prvenstvenih tekmovalcev — Nova klasifikacija juniorjev — Tekmovanje za prvenstvo Jugoslavije: 2. in 3. avgusta juniorsko prvenstvo v Ljubljani, 16. in 17. avgusta seniorsko prvenstvo v Dubrovniku

V nedeljo, 17. t. m. se je vršila v Beogradu letošnja redna glavna skupščina Jugoslovenskega Plivaškega Saveza, ki je zasedala ves dan in katere delo znači temeljito reorganizacijo jugoslovenskega plavalnega sporta ter jo moremo zato smatrati kot važen mejnik v zgodovini istega.

Skupščina se je vršila v prisotnosti delegatov 12 klubov in sicer dveh iz Beograda, dveh iz Karlovca, dveh iz Splita, dveh iz Ljubljane ter po enega iz Dubrovnika, Sušaka, Zagreba in Maribora.

Iz poročila tajnika in tehničnega referenta g. Ivo Šustaja je razvidno, da Savez upravnio ni ravno najboljši posloval, predvsem, ker sta ga sredi dela ostavila oba izvoljena tajnika. Zato je zlasti ekspeditivnost saveza znatno trpela. Tudi so je imel savez neprestano boriti z ogromnimi finančnimi težkočami: pogodbeno obvezan poslati svojo reprezentanco na tretje »Slovensko prvenstvo« v Varšavo, je zmantrikal na vrata merodajnih faktorjev in klub najrazličnejšim intervencijam mu ni uspelo izprostiti niti najmanjši materielne podpore, tako da so potovanje v Varšavo omogočili privatniki in s svojimi darovi omogočili posojilom tako rešili savez velike mednarodne blamaže. Kljub temu pa beleži savez, odnosno njegovi klubi v prošlem letu velike uspehe, med katerimi je v prvi vrsti omeniti časten nastop naše plavalne reprezentance v Varšavi ter ogromno propagandno delo, ki so ga nekateri klubi odnosno podsavezi letos izvedli. Pri tem so se v prvi vrsti odlikovali splitski podsavez, splitski »Adriana«, dubrovački »Jug« in sušaki »Viktorija« s svojimi uspešnimi tekmovalci proti najboljšim italijanskim klubom in pa ljubljanska »Ilirija«, ki ima največ zaslug za jugoslovenski plavalni sport z zgradbo svojega idealnega kopališča, v katerem je letošnje leto vzorno izvedla tekmovalstvo za državno prvenstvo.

Iz blagajniškega poročila g. Mite Mirkovića je razvidno, da je kljub minimalnemu razumevanju, ki ga je savez bil deležen na pristojnih mestih, kadar je iskal gnotne pomoči in spričo dejstva, da je v treh letih, odkar se nahaja v Beogradu, izvedel znaten sportni program, finančnice stanje saveza dovolj ugodno; saj iznašajo posiva samo cca 30.000 Din.

Med debato o poročilih se je predvsem poudarjalo, da savez ni zadostno vršil svoje prvenstvene naloge biti klubom svojega področja idejni vodja, propagirati plavalni sport med šolsko mladino, med vojaštvom, med sokolskimi in sličnimi organizacijami, naker je bilo po pojasnitvi in razčiščenju nekaterih detajlov poročilo odstopajočega odbora sprejeto.

Prod volitvami je bilo sklenjeno razpravljati o samostojnih predlogih podsavezov in klubov, med katerimi je bilo najvažnejše vprašanje reorganizacije prvenstvenih tekmovalcev, ki so ga v tej ali oni obliki tudi vsi samostojni predlogi obsegali. Vse te predloge je posebna komisija v opoklanskem odmoru pregledala in temeljito predelala ter jih nato s svojimi komentarji vred predložila skupščini. V pogledu prvenstvenih tekmovalcev je bil nato po krajši debati sprejet predlog splitskega podsaveza z nekaterimi izpremembami, predlaganimi po navzočih delegatih, ki obsega v kratkem naslednje:

Sveženo prvenstvo, nazvano odsele oficijelno »Prvenstvo Jugoslavije«, se vrši odsele kratvevo in časovno ločeno v dveh kategorijah: juniorsko in seniorsko. Prvenstvo poednoca na posameznih točkah se more doseči in se klasificira kot doslele, ukine pa se naslov »državni prvak« v plavanju, skoki in water-polu. Mesto tega se uvede šest kategorij v katerih more po klasifikaciji, kot je bila v rabi do-

slej, doseči prvenstvo klub, in to: plavalci juniorjev, plavalce seniorjev, skoki juniorjev, skoki seniorjev, water-polo juniorjev in water-polo seniorjev. Iz plasmaja v teh tekmovaljih se potem določi klub, ki ima največje število točk in dobi oficijelni naziv »Najboljši klub JPS« in sicer tako, da se za prvih šest mest v obeh kategorijah skokov računa po 13, 8, 5, 3, 2, 1 točko, za prvih šest mest v water-polu se te številke množe z »2«, a za prvih šest mest v obeh kategorijah plavanja s »3«. — Časovna razlika med saveznim prvenstvom juniorjev in seniorjev lahko znaša največ 15, a najmanj 6 dni. — Vse gornje velja tudi za podsavezno prvenstvo, le da se lahko vrši juniorsko in seniorsko prvenstvo istočasno.

V zvezi s tem predlogom, ki je bil sprejet soglasno, je bilo treba revidirati definicijo juniorstva in je bil tudi soglasno sprejet sledeči predlog: Definicija juniorstva kot taka ostane, kot je bila. Sklene pa se, da junior ne sme v nikakem primeru startati na seniorskem prvenstvu — tu di ne v štafeti! — izvzemši v onem letu, ko dovršava 18. leto starosti. Kakor hitro pa je na podsaveznem ali saveznem seniorskem prvenstvu nastopil, izgubi pravo nastopanja na kateremkoli juniorskem prvenstvu. Plavalci, ki so izgubili juniorstvo po starem pravilniku, ostanejo seniorji.

Nato so bile sprejete v program prvenstva še mešane štafete 3 X 100 m za seniore, seniorske in juniorske, 3 X 50 m za juniorske, 100 m prosto za juniorske in juniorske in water-polo za juniorske. Določeno je bilo, da se vrši savezno prvenstvo juniorske 2. in 3. avgusta v Ljubljani, seniorske 16. in 17. avgusta v Dubrovniku.

Med kopico ostalih predlogov, ki se nanašajo na izpremembe pravil, navodila za tehnično delovanje saveza in podsavezov itd., je predvsem omeniti predlog, da mora vsak podsavez imeti v vsaki sezoni eno medpodsavezno reprezentanco tekmovalca, ki mu ga določi glavna skupščina. Predlog je bil soglasno sprejet in se morajo letos do 31. sept. vršiti dvomatchi med reprezentancami podsavezov: Dubrovnik: Split v Splitu, Beograd: Sombor v Somboru in Zagreb: Ljubljana v Ljubljani. Dalje so bili sprejeti važni predlogi glede zdravstvene kontrole nad poednimi plavalci, glede vodenja statistike o uspehih istih, o njih napredku v šolah. Sklenjeno je bilo, da se bodo odsele priznavali samo rekordi, postavljeni v predpisanih bazenih, ki jih mora pregledati preje posebna komisija (zaenkrat odgovarja tem pogojem edino baven ljubljanske Ilirije).

Pri volitvah odbora je bila z ogromno večino sprejeta lista, ki jo je predlagal stari odbor. Vse važnejše funkcije so v rokah izkušenih in veriziranih sportnih delavcev z idealnimi »čikovi«, ing. Milošem Radjovlovičem na čelu, g. Dioko Lukičem kot generalnim tajnikom in g. Hrvoje Macanovićem kot tehničnim referentom.

Na skupščini je bila še sprejeta posebna resolucija, ki se pošlje ministrskemu predsedniku in osnutek dogovora z Jugoslovenskim Sokolskim savezom, ki pristopa v JPS. Tudi je bila odposlana vdanostna brozavka kraljeviski rodolini in odličnemu prijatelju jugoslovenskega plavalnega sporta, veličemu mecenu g. Franu Petrinoviću v London.

Dolgovrta skupščina je potekla v znamenju abstraktno stvarnega dela. Dokaz temu je dejstvo, da so bili vsi važnejši predlogi po krajši ali daljši debati sprejeti soglasno in je bil v vseh odločilnejših vprašanjih dosežen sporazum.

Ljubljanski Plivaški Podsavez

(Štafeta)

Na redni skupščini Ljubljanskega Plivaškega Podsaveza dne 13. novembra t. l. je bil za novo poslovno leto izvoljen naslednji odbor: predsednik: g. St. Duhak Mihalj, podpredsednik: g. Rihard Milč, tajnik I.: g. Mare Pavel, tajnik II.: g. Stetelj Janko, blaginik: Zalc Ljdo, tehn. referent: g. Sancin Savo, odborniki: gg. arh.

Spinkič Ivo, dr. inž. Kramarič Vinko, dr. Lapažne Stanko, inž. Bleiweis Fedor, Bleiweis Miron; odborova namestnika: gg. Sancin Danilo, Vovčina Miro, revizorja: gg. inž. Koudelka, Gregorčič Oton.

Novi naslov LPPA je: Ljubljanski Plivaški Podsavez, Ljubljana, v roke II. tajnika g. Stetelja Janka, Kolonija mestnih hiš za artiljerijsko vojašnico, kemor naj klu bi pošiljajo vse dopise; denarna nakazila je pošiljati na blaginjaka LPPA, g. Zalc Ladota, fma Premclé, Tavčarjeva ulica številka 2-L.

Sprejeti so bili naslednji predlogi, ki so obvezni za vse klube, člane LPPA: 1. Prvenstvo LPPA za l. 1930. se vrši po pravilih in pravilniku JPSA; 2. Kot službeno glasilo se tudi v nadalje določi dnevnik »Jutro«. Upr. odbor LPPA izreče v imenu glavne skupščine uredništvu »Jutra« zahteva za doseženo podporo s prošnjo, naj tudi v bodoče izkazuje LPPU svojo naklonjenost. 3. Odločitev o določitvi termina in mesta vršitve podsaveznega prvenstva se prenusi novemu upravnemu odboru LPPA. Sprejme se predlog delegata SK Ilirije dr. Tavčarja, da se prihodnja glavna skupščina LPPA vrši vsaj 14 dni pred ono JPSA. 4. Glavna skupščina pooblašča novi odbor LPPA, da skuša priveriti k ponovnemu delovanju plavalni sekciji Ljublj. Sportnega kluba in TKD Atene. 5. Sprejme se predlog g. Sencina D., da treba v bodoče podvzeti strožje ukrepe proti verificiranim plavcem, ki prehajajo iz kluba v klub kakor tudi proti kapranju plavčev. LPP naj tudi skuša na skupščini JPSA doseči strožje ukrepe v tem pogledu kakor tudi, naj podsavez v bodoče zahteva pri prestopu iz kluba v klub odpustnice prejšnjega kluba. Brez odpustnice pa naj se plavalci ne verificirajo.

Prva seja upr. odbora se vrši v ponedeljek, dne 25. novembra ob 18.30 uri v restavraciji Sion.

Villacher Sportverein (Bejka): Ilirija

V nedeljo 24. t. m. odigra SK Ilirija rovanjo tekmo s Villacher Sportvereinom, ki velja trenutno za najboljšo moštvo koroskega nogometnega saveza. Zadnje srečanje Ilirije s VSV lani jeseni v Bejaku je končalo neodločeno 3 : 3.

Gostovanju VSV je pripisovati to pot večji pomen, kot so ga sportni krogi doslej pripisovali gostovanju koroskih nogometnih moštev, ker ta moštva navadno niso dosegala naših. Letos so koroski klubi pod vodstvom dunajskih trenerjev namreč nepriznani napredovali ter dosegli vrsto zmag tudi proti našim izbranim moštvom. Tako je Ilirija nedavno izgubila v Celovcu proti Avstriji in od treh letošnjih reprezentančnih srečanj s koroskim FV smo dve izgubili: v Celovcu z 2 : 6 in v Mariboru s 3 : 4. V koroski team proti Mariboru in proti Solnograški (8 : 3) je postal vil Villacher SV 8 igralcev.

Iz sportnega življenja v Litiji

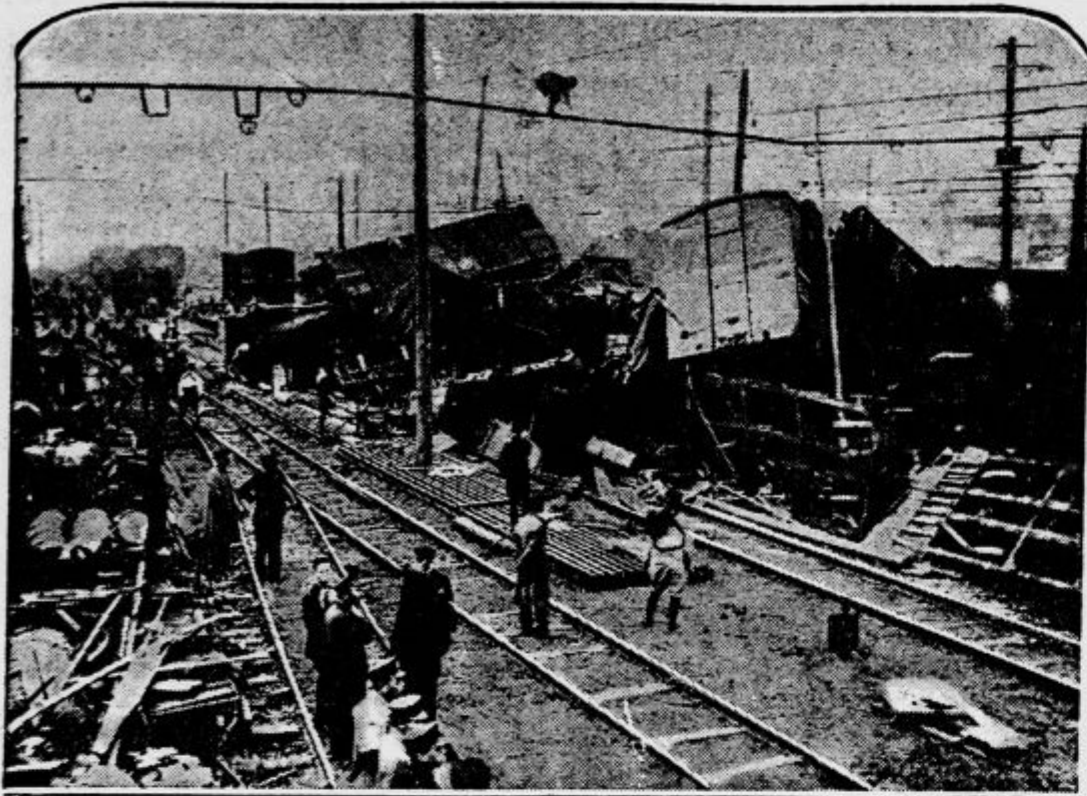
Litija, sredi novembra. Kljub šele enoletnemu obstoju je pokazal litijski Sportni klub, da je pri nas hvaležno polje za sportno udejstvovanje. Seveda gre glavna zasluga, da je mlado društvo prebolelo in takoj prekoračilo vse početne težave dejstvu, ker so vstopili med aktivne igralce tudi starejši gospodje, ki so se udeleževali v sportnem življenju že pred prihodom v Litijo.

V pomanjkanju primerne sportnega prostora je prisločil nogometnikom na pomoč naš odlični domačin g. Slanc, ki je stavil na razpolago zelo pripraven travnik na litijemski polju pod Grbinom. Tam so se odigrale vse letošnje tekme. Posevni so se merili Litijčani z drugimi zaskavskimi nogometnimi moštvii.

Sportni klub pa je naletel tudi na dorečljivo pomoč predilniškega ravnatelja gospoda Preissa, ki ga posebno veseli, da se vzamajo v novem sportnem klubu vodilna mesta baš njegovi uslužbenci in uradniki.

Poudarjamo važno gesto ravnatelja, ki je stavilo krasen prostor nad predilniškimi hišami v Gradcu, tik železniške proge in Svarove hoste, sportnemu klubu na razpolago. Če se odstrani še gomila »leša«, ki ga izkldaja tamkaj iz predilniške kurilnice,

Iz življenja in sveta

Velika železniška nesreča na Japonskem

Pred postajo v Hodozaki je skočil iz tira tovorni vlak, pri čemer se je razbil 30 vagonov, polnih različnega blaga. Materialna škoda je bila ogromna.

„Nočni strah v Berlinu“

Vlomilec, ki ne krade

Ze leto dni razburja skrivnostni vlomilec razne predele nemške prestolnice, ne da bi ga mogli prijeti. Najprvo se je pojavil po stanovanjih v Neuköllnu, potem se je produciral po Moabitu, a sedaj straši že nekoliko mesecev po Charlottenburgu. Prihaja vedno na isti način, neslišno da ga nihče ne čuje. V pozni nočni uri se prikaže hipoma v tujem stanovanju in

nihče ne more uganiti, od kod se je vzel.

Prvotno so mislili, da gre za spretnega plezača po fasadah, a ta domneva ne bo držala, kajti celo v zimskih mesecih, ko so vsa okna zaprta, nadleguje ljudi s svojimi obiski in je torej očitno, da se je prikradel skozi vrata. Najbolj čudno pa je to, da

nikoli ničesar ne odnese.

Zadostuje mu, da prebudi ljudi iz spanja s tem, da jim posveti v obraz z

močno električno svetiljko, ki jo nosi vedno s seboj, da se naslaja nad njihovimi preplašenimi obrazi in se preden se kdo prav zavede, že izgine. Policija ga išče seveda z vso vnemo, a zaman. Mož je toliko previden, da ne ostavi za seboj nobenega sledu. Njegovo nenavadno vedenje omogoča domnevo, da je kakšen

perverznej

saj drugače si njegovega početja ne bi mogel nihče razložiti. Te dni je prebujal mlado deklico, ki je spala sama v svoji sobi. Ko je zavpila na pomoč, jo je poskusil pomiriti, češ da ji ne stori nič hudega. Ko pa ni nehala vpiti, je izginil hitro in brez sledu. kakor običajno. Tudi v tem slučaju je policija zaman stikala za njim. Sicer pa bi tudi kazni ne bila pretrda, če bi jim uspelo dobiti ga v roke. Ker ne krade, bi ga obtožili samo kaljenja hišnega miru.

Zvočni film

Znani ruski gledališki kritik, knez Sergej Volkonski, zelo skeptično presoja možnosti ameriškega zvočnega filma, ki se zdaj prvič predvaja v Parizu. Imenuje se »Song of Broadway« in vsebuje samo dolg niz glasov. Režiser je hotel za vsako ceno ujeti vsak glas, in je v to svrhu nakopičil ne naravno obilico enoličnih glasov. Vidimo, kako pade knjiga z mize na tla, kako se zvrne človek v travo, vrže kamen v vodo itd. Zraven pa vedno slišimo en in isti glas, ki zabriše vsako naravnost. Menda je tu vplivala štedljivost: gramofon ponavlja vedno isto. A smešno je videti, kako se razkropi voda, v katero prileti kamen, ter istočasno slišati votel udarec. Isti glas, ki je še najbolj sličen udarcu s palico po mizi, se ponavlja tudi pri ploskanju gledališkega občinstva, ki ga gledamo na sliki. Še bolj razočarajo človeški glasovi. Zvočnik ni v stanu upoštevati razdalje ljudi, ki stojijo spredaj in zadaj, vsi govorijo enako glasno. Gramofon zabriše vsako razliko med moškim in ženskim glasom. To, kar slišimo, je enolično trebušno in po ameriški nosiljavo zavijanje. Na sliki skače lepa plovčica deklica. Če zatistete oči, boste mislili, da poslušate prav surovega, pijanega in hripavega starega potepuha. V sedanji obliki ne nudi zvočni film nobenega užitka. Zmedel je sicer ves svet, a izumitelji bodo imeli z njim še veliko dela.

Lafadio Hearn:

Legenda o Yurei-Daki

Blizu vasi Kurosake, v pokrajini Hokai, padla z visokih skal mogočen slap z imenom Yurei-Daki — Slap duhov. Zakaj se tako imenuje, ni znano. Ob njegovem zvočju stoji z medjo okovana skrinja, posvečena bogu tega kraja, ki ga imenujejo omdotni prebivalci Takiv-Daymyojin, in pred skrinjo je »saisen-bako« — majhen lesen nabiralnik — v katerega verniki mečejo svoje darove. O tem nabiralniku pripovedujejo ljudje takšne zgodbe: Nekega mrzlega zimskega večera, pred kakimi pet in tridesetimi leti, so se zbrale žene in dekleta v predmestju okrog lončene posode za ogelje in si preganile čas s pripovedovanjem zgodb o duhovih. Pri vseh je bila groza že doseglja višek, ko je zdač zaklical mlajše dekle: »Kaj pa, če bi šle danes ponoči vse, druga za drugo k slapu Yurei-Daki?« Predlog je povzročil splošno razburjenje. »Če gre katera izmed nas tja,« se je oglašala neka delavka, »ji podarim vse predivo, kar sem ga danes napredla!« »Jaz tudi,« je zaklicala druga. »Jaz prav tako,« je rekla tretja.

»Me tudi, me tudi,« so se vse vprek oglašale predice. Tedaj pa je vstala Yassumoto-O-Katsu, zidarjeva žena; na hrbtu je imela privezanega svojega dveletnega edinega sinčka, ki je bil ravno zavrt v toplo volneno ruto in je trdno spal. »Poslušajte,« je rekla po kratkem premisleku, »če mi trdite, da boste danes napredle, pa pojdem k Yurei-Daki.« Tem besedam so se odzvali vsi zlikri začenja in presenečenja, končno pa je bil predlog vendar sprejet in vsaka predica je obljubila, da ji bo res dala vso prejo, kar je je čez dan napredla, če pojde k slapu. »Kako pa naj vemo, da je bila res tam?« se je oglašala nezavestna ženska. »Naj prinese bogo posvečeni nabiralnik s seboj,« je predlagala starejša žena, ki so jo predice imenovala Obaa-San-babica. »To bo najboljši dokaz!« »Dobro, bom pa nabiralnik seboj prinesla,« je še zaklicala O-Katsu in stopila na cesto, s spečim otrokom na hrbtu. Noč je bila mrzla, a tasna. O-Katsu je hitela po zapuščenih cestah; vse hiše so bile zaradi hudega mraza trdno zaprte. O-Katsu je tekla skozi vas in nato da-

Dvojna sleparija

Ugledna banka v Budimpešti je prejela naslednjo brzojavko od velikega bančnega zavoda na Dunaju, s katerim vzdržuje stalne poslovne stike: »Pobegnili nam je višji uradnik. Ukradel je paket delnic v vrednosti 100.000 šilingov. Po naših podatkih jih bo vnovčil v Budimpešti. Ne maramo kriča, ker bi imeli veliko škodo. Ponudite tati 15.000 šilingov. Če vam izroči delnice, naj gre kamor hoče.« Banka je sicer obvestila policijo, toda drugi dan je ponudil tat osebno ukradene delnice v nakup. Direktor ga je povabil v svoj kabinet in mu odkrito povedal: »Vemo, da ste ukradli delnice. Če boste zahtevali njih pravo vrednost, boste romali v ječo. Če pa se zadovoljite s 15.000 šilingov, nam pustite samo svoj plen in potem lahko greste, kamor hočete. Torej, kaj vam bolj diši?« Seveda je tat rajši pobral denar in urno izginil. Direktor je tat v brzojavil na Dunaj: »Delnice so rešene. Tatu sem izplačal 15.000 šilingov. Podrobnosti pisмено.« Naslednjega dne je prejel z Dunaja novo brzojavko z vprašanjem: »Kaj pomeni vest o tatu in delnicah?« Izkazalo se je, da je nasledla banka v Budimpešti spretnemu sleparju, ki je izvršil dvojno goljufijo: najprej je ponaredil delnice (katere bi težko prodal) in potem jih je deloma sam vnovčil.

Nerodni kritiki

Na letošnji umetniški razstavi v New Yorku je dobil drugo državno nagrado slikar Edwin Dickson za dokaj brezpomembno sliko »Razkopavanja«. Od kraja se je javnost čudila, potem pa je izbruhnil smeh, ki velja bolj uradni ocenjevalni komisiji, nego umetniku samemu. Gospodje kritiki so namreč prisodili nagrado, ne da bi bili opazili, da je slika napačno obešena! Šele ko so prišli fotografi, da bi posneli odlikovano delo, so ugotovili, da visi po strani, z desnim bokom navzgor. Fotografji so to sporočili vodstvu razstave, ki je sliko ka hitro pravilno obesilo. Zda so začeli začenjati kritiki, da stoji deklica, glavna postavka Dicksonove slike, na glavi, z nogami navzgor. Ocenjevalni odbor je prišel v zadrego. Avtor slike na je odločno izjavil, da ne bo nikoli povrnil denarja, ker se boji, da ne bo več nasledele na tako prizanesljive sodnike...

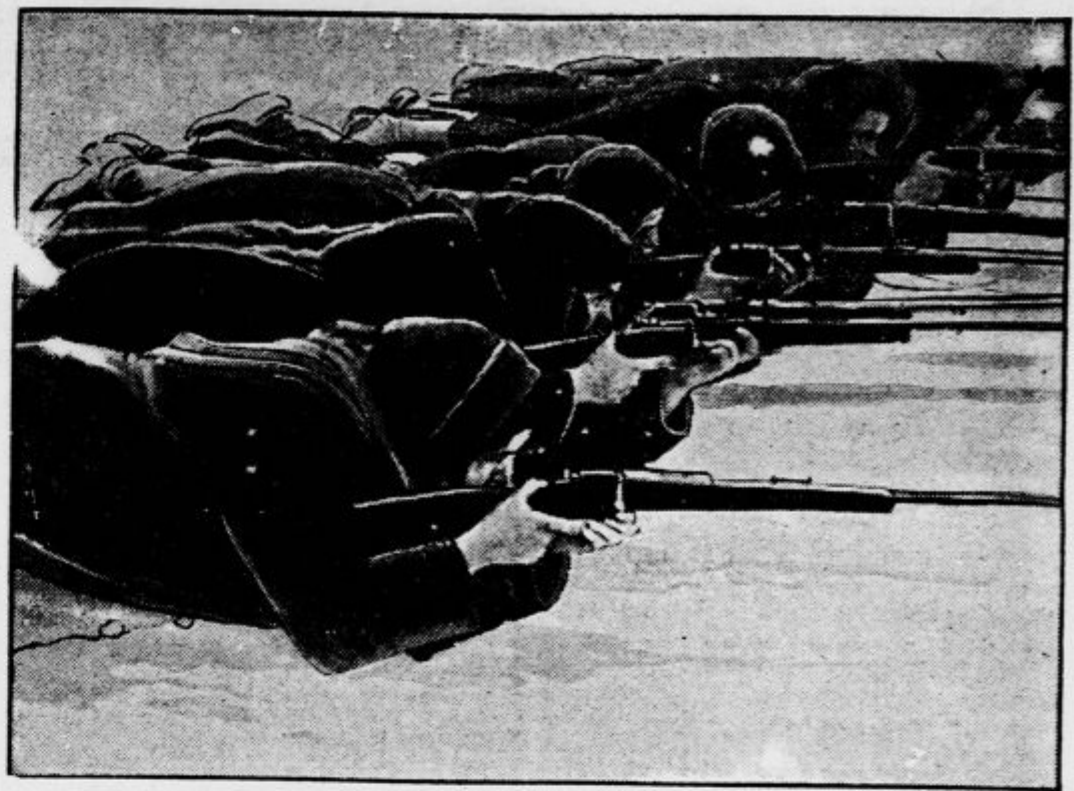
Konji morajo izginiti

Londonski magistrat je sklical konferenco strokovnjakov, da uredi čim dalje aktualnejše prometno vprašanje. Sedanje ulice niso kos velikanskemu prometu in se stalno zamašujejo. Strokovnjaki so sklenili, da mora biti vsa v centru mesta — prepovedana vsaka konjska vprega. Konji so odveč in bodo vedno bolj na poti, če ne postanejo ulice dvakrat bolj široke. Slednja možnost je izključena. Še celo v dosti manjšem mestu, na Dunaju, bo magistrat prenovljal med 17. in 20. vsak promet s konji po glavnih ulicah.

Ameriško zlato na Francoskem

Francoska narodna banka je prejela te dni iz Amerike pošiljko 3.000.275 dolarjev v zlatu, spravljeno v 56 sodih, ki so tehtali vsak okroglo 80 kg. Slika sam kaže ta zaklad, natočen na posebno, strogo zastraženo ladjo, ki ga je prepečala s prekomornika do nabrežja v Cherbourgu.

Bojševiki mobilizirajo ženske

V petih letih hočejo doseči sovjeti vrhunec svoje gospodarske in vojaške moči. Celo ženske navajajo na vojaško službo in jih v ta namen pripravljajo v posebne bataljone. Gorenja slika nam kaže oddelek sovjetskih kmetic in delavk pri streliških vajah.

Pisalni stroji za eksotične jezike

Pri izdelovanju pisalnih strojev za latinico, cirilico, gotico in grški alfabet ni bistvenih težav, ker imajo jeziki, ki se pišejo v teh pisavah, približno isto število glasov in črk. Za latinico je treba vstaviti v register znake za naglase in neglase, ruski register je z malimi izpremembami uporaben tudi za beloruščino, ukrajiniščino, srbiščino in bolgarščino, gotica kot redka pisava, skoraj da ni v rabi, grški alfabet pa je po svoji naravi omejen na silno majhno ozemlje.

Znatne pa so težave že pri hebrejščini in arabščini, ki se piše od desne na levo ter pri kitajščini in japonščini, ker tečeta od zgoraj dol. Konstrukcija takih strojev je potrebovala nekoliko let razvoja. Turki so sedaj uvedli latinico z 29 znaki, ali pisalni stroj za turški jezik ima 40 znakov in ga lahko rabijo tudi Perzijski in Malajci. Arabščina ima preko 100 znakov, ki se pišejo nad črto ali pod črto, pa tudi širina posameznih znakov spreminja pomen znaka. V Indiji, kjer je pisalni stroj zelo razširen, se piše v pisavi »devanagiri«, ki izhaja iz sanskrt. Poslužujejo se ga tudi Bengalci. Japonski stroji in pravi čudež za tistega, kdor ga vidi prvič. Ker pišejo Japonci od zgoraj dol, stoje črke v registru obrnjene za 90 stopinj na levo. Piše se notem, kakor pri našem stroju, samo čitatelj mora potem obrniti list za 90 stopinj na desno in čitati od zgoraj dol. Kitajski stroji imajo 80 tipk in temelji na novici, ki jo predstavljajo pisavi. Siamski jezik ima 44 v tri skupine porazdeljenih soglasnikov in 14 samoglasnikov, ki jih je treba pisati deloma nad soglasniki. Razen tega ima še 8 nosilnih znakov. Prvi stroji v tem jeziku je izdelal siamski prosvetni minister Mac Farland. Enega soglasnika ni bilo mogoče spraviti v stroj, ker zanj ni bilo mesta. Zato je odpadel in je zanimivo, da od tega časa sploh izginja iz siamskega jezika.

V pričakovanju zime

Pariški magistrat je dal pozlatiti bronaste kipe na trgu Concorde. Pričakuje se huda zima in strokovnjaki so izjavili, da bo to najbolj obvarovalo kovino pred mrazom. Kako lepo bi izgledal tudi naš Marijin trg, če bi ne pričakovano zažarel Prešeren v zlatu!

Zvočni telefon

V New Yorku je uvedla znana telefonska tvrdka Bell nove aparate, ki so zgrajeni po vzorcu zvočnih filmskih aparatov. Če zahteva sedaj abonent katerokoli številko, jo ponavlja aparat sam neštvisilokrat gospodinci v centrali. S tem je onemogočena napačna zveza in si prihranijo dosti jeze.

Slab kavalir

Tega poletja se je odigral v svetovno znanem morskem kopališču v Normandiji sledeči resnični dogodek: Letoviščarji so privedli dobrodelno zabavo v prid mestnim revežem. Znamenita igralka, gospa S., je gospodarija v čajni hišici v japonskem slogu. Zagledala je sijajno oblečenega starejšega gospoda in mu ponudila: »Čašica čaja — 50 frankov... v korist onemoglim ribičem. Neznane se je vlnudno priklonil in molče potegnil iz listnice 50 frankov. Igralka je dvignila čašico s čajem, se je z usničami dotaknila roba skledice in se čarobno nasmejala: »Zdaj pa boste plačali še 50 frankov, ker sem jaz izpila po vašega čaja!« Ta pot ji je gospod pomolil kar 100 frankov: »Izvolite! Tukaj imate še 50 frankov, in mi dajte, prosim, drugo, čisto skodelico.«

Stoletna mamka

V vasi Surin na Francoskem je slavila te dni stoto obletnico rojstva vdova Cassetova. Je še precej čila, samo vid ji je že opešal.

Potujoča univerza

V Parizu se zdaj mudi na obisku ameriška potujoča univerza. Steje samo 62 slušateljev, kajti vsak mora plačati po 150.000 Din za šestmesečno potovanje okoli sveta. Sličnega razkošja si ne mora vsakdo privoščiti, celo v Dolariji ne. Z dijaki vred potuje profesorjev. En teden si ogledujejo tuje kraje, naslednji teden pa se vršijo predavanja in izpiti. Dijaki so prispeli z železnico in letali iz Bruslja. Za en teden se ustavijo v Grenoblu, kjer bodo imeli predavanja. Odtod potujejo v Napolj in na Grško.

Faraonovo maščevanje

Londonski listi se bavijo ponovno s tajnimi Tutankamnovega groba in poročajo, da je umrla deveta oseba, ki se je bila udeležila izkopavanja v Dolini kraljev. To je bilvi tajnik Carterjeve ekspedicije Richard Bethell.

Mož, ki ima sto ljudi na vesti

V Montrealu (Kanada) so aretirali Italijana Garmia Lincenziata, ki so ga iskali že deset let. Bil je obsojen na 18 in pol leta ječe, ker je l. 1919. prodajal zastrupljen alkohol, radi katerega je 70 božične praznike umrlo preko 5 oseb.

Od strokovnjakov priporočene za varstvo proti vnetju grla, prehladu kakov tudi gripi. Prave Panflavin pasile v gornjem originalnem omotu se dobe v vseh lekarnah.

Pristopajte k Vodnikovim družbil

**se pri upravi
v Ljubljani.**

Arthur Bernede:

BELFEGOR

Pustolovski roman

PRVI DEL

Okoli nje se je razgovarjala množica.

»Pravim vam, da je prikazen,« je trdil neki meščan.

»Jaz pa pravim, da more biti samo tat,« je zaničljivo oporekel star gospod.

»Tat! Prikazen! Prikazen! Tat!« — tako je šlo brez konca in kraja.

»Kaj pa vi mislite o tej stvari, gospodična?« se je Bellegarde obrnil k mladi dami, od katere ves čas ni odtrgal oči.

»Ali ste radovedni, gospod Bellegarde!« je odgovorila neznanka. Novinar je osuplo utihnil. Pri najboljši volji se ni mogel spomniti, da bi jo bil že kdaj srečal. Odkod ga je neki poznala? Baš ko jo je hotel vprašati, mu je obrnila hrbet. Njen zali obraz ni izražal nikake nejevolje ali zadrege, pač pa neko otmeno udržanost. Bellegarde se je moral vdati; spoštljivo jo je pozdravil in ni šel več za njo. Njena dražestna postava se je kmalu izgubila med vrvenjem bulvarja.

Malce zamišljen je Bellegarde dospel v svojo sobo v uredništvu »Petit Parisien«.

Ko je pregledal pošto, je vzel svinčnik in z največjo lahkoto napisal članek, ki se je končaval z besedami:

»Ali gre za posameznega zločinca ali za novo dejanje mednarodne tolpe, ki je oplenila že neki italijanski muzej? To bomo dognali. Vsekako pa lahko že zdaj rečemo, da v Louvru ne straši, ampak da more biti govora samo o tatovih in morilkah.«

Bellegarde je bil pravkar končal, ko je potrkalo na vrata. Pisarniški sluga mu je prinesel zalepko pnevmatične pošte. Ko jo je prečital, je nehote vzkliznil od presenečenja. Sporočala mu je tole:

»Opozorim vas, da vas brez obotavljanja pošljem za paznikom Sabaratom, če se ne prestanete ukvarjati z kouvrsko zvezo.

Belfegor.«

»Belfegor,« je začudeno ponovil Jacques. »Kaj naj to pomeni?« Komaj je izrekel te besede, je pozvonil telefon. Bellegarde je prijel za slušalo.

»Ali si ti, moj Jacques?« je vprašal neučakan, živčen ženski glas. »Alo! Tu Simon.«

»Kako se imaš, mala?« je brez posebnega navdušenja odvrnil poročevalec.

»Alo! Šliš? Ne pozabi, da sem za drevi povabila nekaj prijateljev. Brezpogojno se zanesem, da prideš.«

»Veliko posla imam,« je z vidno nejevoljo dejal Bellegarde. »Ta istorija v Louvru...«

»Kakšna istorija?«

»Oh, ali ne veš? Talk čitaj vendar jutri »Petit Parisien!«

»Tedi prideš?« je skoro moledeval neučakan glas.

»Pridem, če bom utegnil.«

»Če hočeš, tudi utegneš.«

»Vsekako morem priti šele pozno.«

»Samo da prideš! Do svidenja, dragi!«

Bellegarde je položil slušalo nazaj in se zamislil. Ramena so mu nehote vzdihnila, kakor bi otrešal z njih breme, ki mu je postajalo pretežko. Nato je iznova pazno prečital čudno svarilo:

»Brez pomišljanja vas pošljem za paznikom Sabaratom. Belfegor.«

Oči mladega novinarja so se drzno zablskale.

»Prav, Belfegor!« je vzkliznil. »Sprejemem tvoj izziv, da vidiva, kdo izmed naju je močnejši.«

3. poglavje

Tisti večer ob enajstih je stala pred novodobno zgrajeno hišo v Boileaujevi ulici v Auteuilu vrsta zasebnih avtomobilov. Gostje so v predstojbi odlagali plašče in klobuke ter odhajali pod vodstvom lakačev skozi dolgo prtično galerijo in senčnati vrt v velik atelier,

ki je bil opravljen z najnovejšimi mojstrovinnimi dekorativne umetnosti.

Ob medlem soju pristrhih svetilk si videl v tem prostoru veliko, zelo raznoliko družbo. Bilo je dokaj tistih snobov, ki se takoj navdušijo za vse, kar drugim ne ugaja, starih dam z lasmi à la Ninon in deškimi glavnicami, mladih bohemienov obojega spola in le malo članov resnične družbe, ki jim je bilo očitno že žal, da so se bili iz radovednosti dali zvabiti v to ozračje.

Močna luč skrtih podstropnih svetilk je mahoma občila s svojimi žarkmi mlado in nenavadno lepo žensko, ki je stala na temno pobarvanem odru. Obklečena je bila v nekakšno belo haljo, ki je uveljavljala njena marmorna ramena in krepke lakti. Človek bi mislil, da vidi vilo, ki je pravkar stopila iz nočne teme.

Ta dama je bila domačica, gospodična Simona Desrochesova, mlada svetska pesnica, ki se je pripravljala, da bi deklamirala prijateljem svoje najnoveše delo. Najprej je spustila velike oči po gostih, ki so vdano pričakovali, kaj bo. Njen pogled se je ustavil na vratih, kakor da pričakuje samo še nekoga, toda vrata so stala zaprta. Simona je nehote vzdihnila, a ker je videla, da postaja gostom že neudobno, je s skladnim glasom pričela:

»Cvetke ljubezni
Simfonična oda)Moja duša je trdnjava,
iz katere sem napravila vrt svojega srca.
Moje srce je zemeljski vrt,
kjer blodi tuje ovetje...«

A stih Simon Desrochesove gotovo ne zanimajo naših bralcev toliko kakor ona sama.

Edinka znanega pariškega bankirja, je bila zgodaj izgubila mater. Oče, ki je imel preko glave opravka s svojimi posli, je moral zaupati hčerino odgojo učiteljici skandinavskega porekla, gospodični Elzi Bergenovi. Ta je bila dala učenki odlično znanje in razvila njen prirojeni umetniški dar, ni ji pa mogla vcepiti tistih načel, ki so dobremu dekletu najbolj potrebna.

RADIO**na odplačilo!**

3 ELEKTRONSKI APARAT, sprejema vse Evro-po v svočnuh z najkvalitetnejšimi elektronkami (Pilkops ali Bartum), 1 akumulator Varta 8 Amp., 1 anodna baterija 90 voltov, komplet antenski in zemeljski material in 1 posebno fin svočnik s krasno svitleno sliko pri napitku Din 300.—, še 12 obrokov po Din 150.— mesečno, pri točnem odplačevanju brez obresti ali drugih stroškov.

4 ELEKTRONSKI APARAT 2 4, vse priključno, kakor zgoraj pri napitku Din 300.—, še 12 mesečnih obrokov po Din 225.—

Za dobro delovanje jamčina.

V saloni vse vrste radio-aparatur po najnižjih dnevnih cenah, aparati za priključitev na omrežje brez baterij, veličanska zaloga sestavnih delov, veliki aparati za restavracije in kino-podjetja, ki nadomestijo največjo godbo in kjer se lahko poleg radia uporabljajo tudi gramofonske plošče.

RADIO FRANC BAR

Ljubljana, Mestni trg 5, tel. 2407

Za Miklavža in Božič naročite že sedaj, postavit vam pa aparat na željo tudi pozneje.

RADIOCENIK 1930, FRANC BAR, LJUBLJANA JE IZŠEL. Zahtevajte brezplačno pošiljate!

Tretorn**vrhne čevlje
in snežne čevlje**

danes vsakdo kupuje, ker je postala ta znamka radi svoje odlične kvalitete in elegantne fazonne ljubljencev vsega sveta.

Zahtevajte samo
»TRETORN« vrhne in
snežne čevlje!**Samostoine tkalske moistre**

Izkušene za avtomatske statve za izdelavo surovih pavolnatih tkanin, kakor tudi sposobnega

samostojnega mo'istra mo'ilca

(Schlichtmeister) za mazanje tkanin, sprejemno, Naspoh talcof. Pisarne poskudbe s epričevali kakor tudi pogoje nasloviti na Jugoslov. Rudolf Mosse, Beograd, pod »Avtomat 545«.

14170

Slabi zobje

kvirijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zopra. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovina, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej s malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mekke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 9

Novost! Novost! Železna služinska Brozovič-patent postelja zložljiva, s tapetiranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, prenočišča, nočne službe in za potujoče osebe stane Din. 450.— Raspoložljiva po pošt-nem povzetju.

Lesena patent postelja zložljiva, s tapetiranim madracom, zelo praktična stane Din. 280.—

Trodelni z volno pol-njeni madraci stanejo Din. 750.—

Potem mam veliko za-logo puhanega perja kg po D 38.— čisto be-lo gosje kg po D 130.— in čisto beli puh kg po D 300.— In celo ta-petniško in posteljsko blago.

L. BROZOVIĆ
Zagreb, ilica 82.**Otomane**

od 800 do 800 v različnih vsorah prevratnem lasten izdelek vzorčkovan. plinasta pregrinjala sa otomane a 600. la 750 salon ska garniture, divane mo troce, san-eljivo najboljšo blago kupite pri

Rudolf Sever
tapetirništvo
Marija trg št. 2. 47/1**Kurja očesa**

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »CLAVEN« je mast

Dobite v lekarnah, droge-rijah ali naravnost iz tvor-nice in glavnega skladišča

M. Hrniak
lekarnar — Sisak.**PUH - PERJE**

R. MIKLAUC LJUBLJANA

Restavracija

novo zgrajena, sredi mesta, ogel, z dvema vhodoma iz dveh najbolj prometnih ulic, sijajen prostor, ena v lika, ena manjša dvorana, balkon za godbo, buffet, točilnica z ulico p ed ted nskim sejmovi, vsi postranski prost ri, stanovanje itd. se odda prosilcu z večj glavnico. Več pove Aleksander Bächler, Osijek, Županijska ulica 17. 14127

Najpopolnejši in najcenejši aparat za mno-ženje, poslednji uspeh nemške industrije. Multor Co., Beograd, Obilictev venae br. 5. Telef. 33-01. 201a

Za jesensko in zimsko sezijo priporočam:**JANKO ČEŠNIK**

modna manufakturna trgovina

Ljubljana,
Lingarjeva ulica
Stritarjeva ulica**svoje bogate
Zalogo**

11074

za možke fine in športne obleke. črni in modni kamgarn, ševit, suknjo za zimske suknje, blago za površnike. — Samo čehoslovaškega in angleškega izvora.

Zalogo

za ženske obleke, kostume, plašče, velur, kaša, rips, žamet. »Krasna izbira modnega žameta.«

Zaloga

belega perilnega blaga iz prvostvorne znane tovarne B. Schroll sina, Čehoslovaška.

Zaloga

finih volenih in pavolnatih pokrivačev, prešite odeje lastnega izdelka. Raznovrstne preproge, tekači, predložki, posteljne garniture, zavese.

★ Solidnost mojega podjetja je znana ★

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 16. nov 1929 so bile naslednje pri nas kupljene srečke iz-žrebane:

Din 2000 št. 7.585, 30.930, 109.710.

Din 500: 5.767, 14.123, 17.915, 17.997, 20.005, 20.011, 34.602, 34.604, 34.616, 34.641, 34.772, 34.789, 40.510, 40.579, 40.583, 40.586, 55.836, 55.852, 55.890, 55.213, 55.248, 55.337, 55.349, 66.642, 66.648, 66.696, 66.699, 84.536, 84.567, 91.720, 99.741, 99.749, 99.766, 99.789, 99.801, 99.815, 99.893, 100.733, 103.113, 109.752, 109.784, 109.786, 109.805, 109.828, 109.847, 120.108, 120.147, 120.148, 120.194, 120.272, 123.856, 123.903, 123.914, 123.972.

Žrebanje se bo vršilo do 2. decembra 1929. Za tekoči razred so vse polovične in četrtinske srečke razprodane. Imamo le še nekaj celih na razpolago.

Za novo kolo bomo pravočasno priložili naročilnico. Srečke pridejo v promet po 10. decembra.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv Petra cesta št. 19.

Poredni Bobi

Kdo se ga ne spominja, ko je bral svoje hrdomušnosti vsaki dan v »Jutru«. Sedaj so izšle te prigode v knjižnici, ki bo v veselje mladim, a tudi odraslim jo bodo z veseljem vzeli v roke in se Bobi-ju od srca smejali.

Miklavž in Božiček

bosta mladino gotovo najbolj osrečila s knjižico s 108 slikami.

Knjižico je dobiti v Ljubljaniv Oglasnem oddelku »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4
Pri podružnicah »Jutra« v Mariboru in Celju

Po pošti pa jo razpošilja uprava »Jutra« v Ljubljani

Cena knjižice je Din 12.—. Po pošti Din 14.—. Znesek je vpsolati v naprej.